

LANDELIJKE **MONITOR** **STUDENTENHUISVESTING**

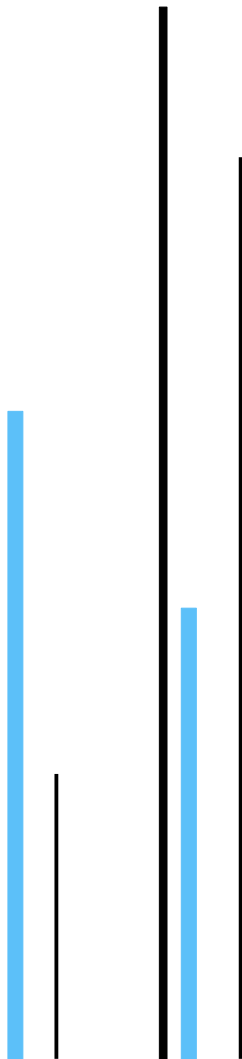
Apollo 2015 :: Nederland

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

1 oktober 2015

Landelijke Monitor Studentenhuisvesting

2015

Uitgevoerd in opdracht van Kences

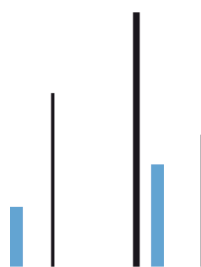
René van Hulle

1 oktober 2015

ABF Research | Verwersdijk 8 | 2611 NH | Delft | 015 - 27 99 300

Copyright ABF Research 2015

De informatie in dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. ABF Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of onvolledigheden. Het gebruik van (onderdelen van) dit rapport is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding.....	7
1.1 Bronnen.....	7
1.2 Scenario's.....	10
1.3 Leeswijzer	11
2 Huidige populatie en woonsituatie	13
2.1 Studentenpopulatie.....	13
2.2 Woonsituatie.....	16
3 Betaalbaarheid.....	25
3.1 Inkomsten en uitgaven	25
3.2 Woonlasten	27
3.3 Woonquote	29
4 Kwantitatieve prognose	31
4.1 Studentenpopulatie.....	31
4.2 Woonsituatie.....	34
5 Kwalitatieve prognose	39
5.1 Verhuisgeneigdheid.....	39
5.2 Woonwensen.....	41
5.3 Woonsituatie versus woonwensen	43
5.4 Gewenste veranderingen woonvoorraad.....	46
6 Studiepuntmobiele studenten	49
6.1 Studentenpopulatie.....	49
6.2 Woonsituatie.....	51
6.3 Kwantitatieve en kwalitatieve prognose.....	52
Bijlage A: Begrippenlijst	53
Bijlage B: Toelichting en terugblik op de prognoses door de jaren heen	55
Bijlage C: Vragenlijst.....	63
Bijlage D: Uitkomsten per stad	73

Samenvatting

Het rapport 'Landelijke Monitor Studentenhuisvesting' gaat over studenten en hun huisvesting. Er wordt een beeld geschetst van de omvang en samenstelling van de studentenpopulatie. De studentenhuisvesting wordt kwantitatief en kwalitatief belicht. De huidige stand van zaken komt aan bod en er wordt gekeken naar de verwachte ontwikkelingen voor de komende 8 jaar.

Samenstelling en ontwikkeling studentenpopulatie: 'Groei van aantal studenten vlak af'

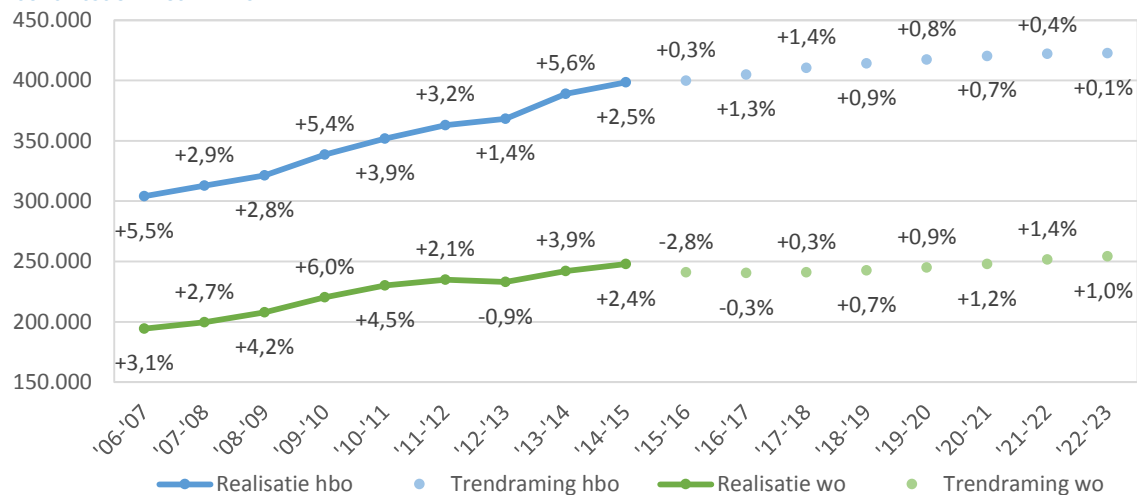
1 oktober 2014 zijn er 646.000 voltijdstudenten binnen het hoger onderwijs, waarvan 62 procent studeert aan een hogeschool. 9 procent van de studenten komt uit het buitenland (exclusief studiepuntmobiele studenten). De vrouwen vormen met 51 procent een kleine meerderheid. 37 procent van de studenten is 23 jaar of ouder. Universitaire studenten zijn gemiddeld 7 maanden ouder dan hbo-studenten.

Tabel S.1: Kengetallen studentenpopulatie, collegejaar '14-'15	samenstelling		
	Hbo	Wo	Totaal
# studenten	398.000	248.000	646.000
% buitenlands	6%	13%	9%
% mannen	49%	49%	49%
% 23 jaar en ouder	34%	42%	37%

De afgelopen 8 jaar is het aantal studenten met maar liefst 30 procent toegenomen. Naar verwachting neemt deze groei af en stijgt het aantal studenten de komende 8 jaar met ongeveer 5 procent (32.000 studenten). Het aantal studenten aan hogescholen neemt met 6 procent harder toe dan aan universiteiten (3 procent). De prognose van dit jaar voor de groei tussen de collegejaren '14-'15 en '22-'23 is met 23.000 studenten naar beneden bijgesteld ten opzichte van de prognose uit 2014.

De nationale groei van het aantal studenten de komende acht jaar is bij de meeste studiesteden terug te zien. Van de 22 studiesteden met minstens 5.000 studenten wordt alleen een krimp verwacht in de Zuid-Limburgse steden Heerlen (-6 procent), Maastricht (-4 procent) en Sittard-Geleen (-6 procent). Daartegenover staan Amsterdam (10 procent), Den Haag (10 procent), Deventer (10 procent) en Wageningen (17 procent) waar een groei van ten minste 10 procent wordt verwacht.

Figuur S.1: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten hoger onderwijs naar type onderwijs, collegejaren '06-'07 tot en met '22-'23

Huidige huisvesting studenten: 'De druk op de studentenwoningmarkt verschilt sterk per studiestad'

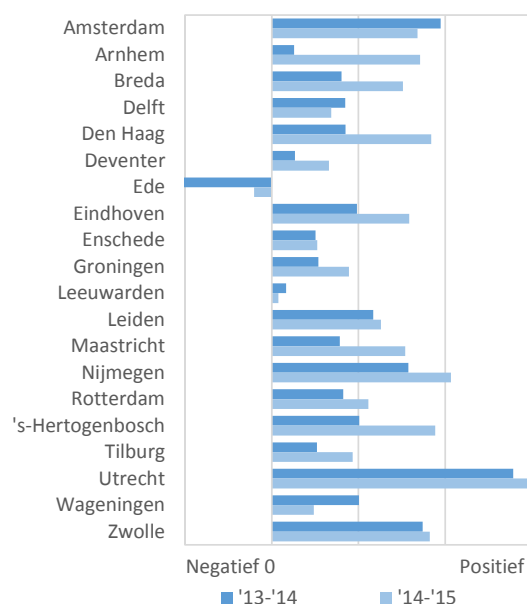
Studenten zoeken naarmate ze ouder worden meer zelfstandigheid. Van de studenten van 20 jaar of jonger woont 50 procent nog thuis en van de studenten van 26 jaar of ouder is dat nog 23 procent. Over de hele studentenpopulatie gemeten heeft 56 procent het ouderlijk huis verlaten. Bij de hbo-studenten (die jonger zijn) ligt dat op 45 procent. Van de universitaire studenten woont 73 procent niet meer bij de ouders. Ongeveer twee derde van de uitwonende studenten woont ook in de stad waar ze studeren. Deze 231.000 studenten vormen de primaire doelgroep voor studentenhuysvesters. Ruim de helft van de primaire doelgroep woont in het centrum van de studiestad.

Tabel S.2: Kengetallen studentenhuysvesting, collegejaar '14-'15

	Thuiswonend	Uitwonend	Kamers gedeelde voorzieningen	Eénkamerwoningen	Zelfstandige woonruimten
# studenten	285.000	362.000	210.000	43.000	109.000
# hbo	219.000	178.000	96.000	19.000	63.000
# universiteit	66.000	183.000	114.000	23.000	46.000
% 20 jaar of jonger	62%	38%	30%	4%	5%
% 23 jaar of ouder	29%	71%	32%	10%	30%
% binnen de studiestad	16%	64%	78%	77%	43%
% corporaties	-	36%	31%	62%	33%
% centrum (binnen de studiestad)	-	53%	49%	50%	54%
Gemiddelde kameroppervlakte	-	-	19 m ²	22 m ²	-
Gemiddelde keuken delen met	-	-	5 personen	-	-
Gemiddelde toilet delen met	-	-	4 personen	-	-
Gemiddelde douche delen met	-	-	4 personen	-	-

Om de verschillen in spanning op de studentenwoningmarkt inzichtelijk te maken wordt een spanningsindicator gebruikt. Voor de spanningsindicator is het verschil tussen de huidige en gewenste woonsituatie gerelateerd aan het aantal studenten in de studiestad. Met uitzondering van Ede en Leeuwarden is in alle steden sprake van een vraag die groter is dan het aanbod. De spanning is het hoogst in Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Eindhoven, Nijmegen, 's-Hertogenbosch, Utrecht en Zwolle. Vergeleken met het collegejaar '13-'14 is de spanning in Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Maastricht en 's-Hertogenbosch toegenomen. In Amsterdam en Wageningen is de spanning gedaald.

Figuur S.2: Spanningsindicator naar woonstad, collegejaar '14-'15

Betaalbaarheid studentenhuysvesting: 'Stijgende woonquote door stijgende woonlasten'

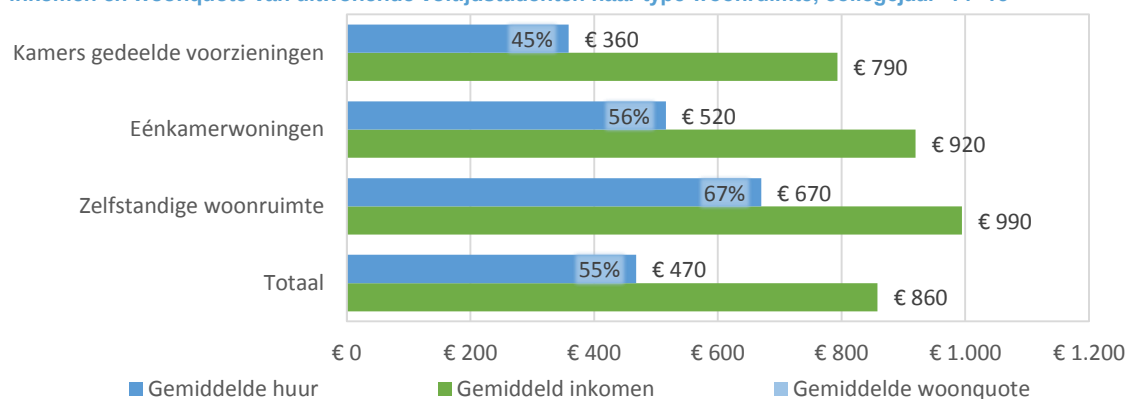
Gemiddeld betalen uitwonende studenten 470 euro aan woonlasten per maand (inclusief de bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag). Bij particuliere verhuurders zijn kamers met gedeelde voorzieningen even duur als het totale gemiddelde van

dit type woonruimte. Eénkamerwoningen en zelfstandige woonruimten zijn bij particulieren respectievelijk 6 en 1 procent duurder. Als er wordt gecorrigeerd voor de samenstelling van de voorraad naar type woonruimte, dan bestaat de top vijf van steden met de hoogste woonlasten achtereenvolgens uit Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Breda. De woonlasten in Wageningen en Enschede zijn beduidend lager dan in alle andere studiesteden. De prijs per vierkante meter laat zien dat ook Maastricht relatief duur is en dat de lasten in Wageningen niet opvallend laag zijn.

Gecorrigeerd voor inflatie zijn de woonlasten sinds het collegejaar '12-'13 met 7 procent omhoog gegaan. Vooral de éénkamerwoningen en zelfstandige woonruimten zijn de afgelopen jaren in prijs gestegen. In 's-Hertogenbosch, Enschede, Leiden en Rotterdam is de stijging over de afgelopen twee jaar zelfs meer dan 10 procent geweest. Eindhoven vormt de uitzondering met een lichte daling van de woonlasten.

Wanneer de totale woonuitgaven gerelateerd worden aan het gemiddelde inkomen per maand (860 euro) blijkt 55 procent van het inkomen aan wonen te worden besteed. Studenten lijken hun inkomenspatroon aan te passen aan hun woonlasten. Zo zijn de verschillen tussen de woonquote¹ per stad zijn kleiner dan bij de woonlasten. De woonquote ligt met 56 respectievelijk 67 procent hoger bij studenten met een éénkamerwoning of een zelfstandige woonruimte. Hierbij valt op dat Enschede (44 procent) een relatief lage en Den Haag (68 procent) een relatief hoge woonquote heeft. Doordat de woonlasten sterker zijn gestegen dan het inkomen is de woonquote over het afgelopen jaar gestegen van 52 naar 55 procent. Er kan dan ook geconcludeerd worden dat de betaalbaarheid van studentenhuysvesting gedaald is.

Figuur S.3: Gemiddelde woonlasten (inclusief bijkomende woonlasten en zonder aftrek van de huurtoeslag), inkomen en woonquote van uitwonende voltijdstudenten naar type woonruimte, collegejaar '14-'15

Ontwikkeling huisvestingssituatie: 'Onzekerheid over het effect van het studievoorschot op het huisvestingsgedrag van studenten'

Afgezien van effecten van beleidsmaatregelen is het aandeel thuiswonenden de afgelopen 8 jaar gegroeid van 42 procent 2006 naar 44 procent in 2015. Het aantal uitwonende studenten zou op basis van de trends uit het verleden en de groei van het aantal studenten de komende acht jaar naar verwachting toenemen tot 382.000. Dit komt neer op een groei van 22.000 studenten (6 procent). De toename van het aantal studenten en daarmee ook de uitwonende studenten is de laatste jaren bij iedere prognose voor de periode '14-'15 tot

¹ De definitie van de woonquote is niet vergelijkbaar met andere onderzoeken, omdat de woonquote met een andere definitie van zowel het inkomen als de woonlasten is berekend.

en met '22-'23 naar beneden is bijgesteld. De prognose van dit jaar voor de groei tussen de collegejaren '14-'15 en '22-'23 is met 16.000 uitwonende studenten naar beneden bijgesteld ten opzichte van de prognose uit 2014.

Het studievoorschot² dat in het collegejaar '15-'16 wordt ingevoerd zal naar alle waarschijnlijkheid invloed hebben op het huisvestingsgedrag. Om deze reden is er een 'Studievoorschot'-scenario (SV-scenario) opgesteld. Het uitgangspunt van dit scenario is dat het aandeel studenten dat het ouderlijk huis verlaat lager

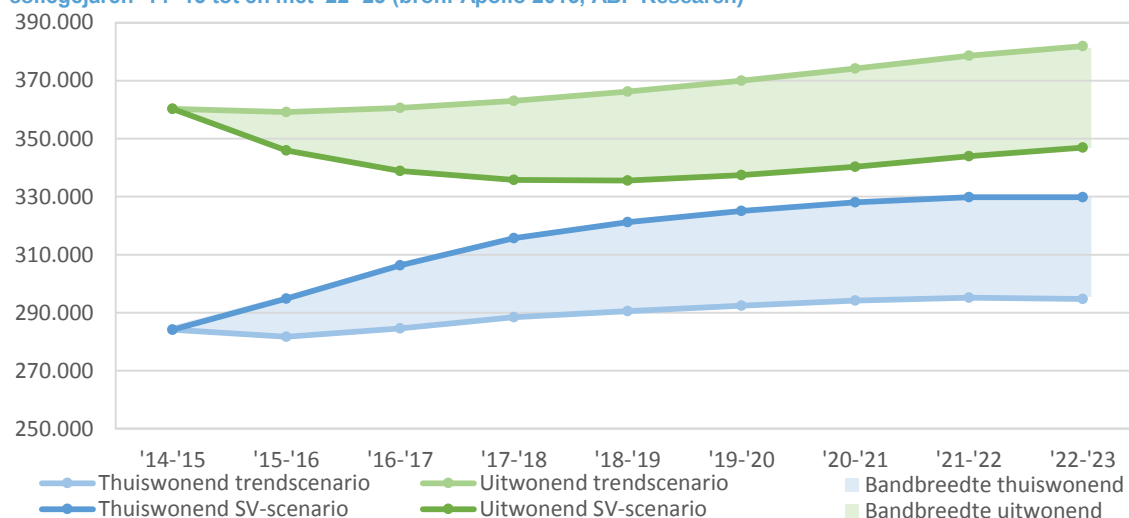
is, en dan vooral bij jongere studenten. Het SV-scenario laat dan ook een daling van het aantal uitwonenden met 4 procent zien (-13.000 studenten). Het aantal buitenlandse studenten blijft binnen deze groep nog wel stijgen omdat zij niet geraakt worden door de invoering van het studievoorschot.

Bij prognoses zijn er altijd onzekerheden. Als gevolg van de invoering van het studievoorschot zijn deze onzekerheden voor prognoses van het aantal thuis- en uitwonende studenten aanzienlijk. Daarom moet er rekening worden gehouden met een bandbreedte. Het trendscenario representeert de bovengrens en het SV-scenario de ondergrens. Deze boven- en ondergrens van de bandbreedte geven weer welk minimaal en maximaal effect van de invoering van het studievoorschot verwacht mag worden.

Tabel S.3: Verschillen toename van het aantal studenten, primaire doelgroep en secundaire doelgroep tussen de collegejaren '14-'15 en '22-'23 bij de prognoses van 2014 en 2015, trendscenario (bron: : Referentieraming ministerie van OC&W)

	Versie 2014	Versie 2015
Aantal studenten	55.000	32.000
Primaire doelgroep	20.000	14.000
Secundaire doelgroep	18.000	8.000

Figuur S.4: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten naar woonsituatie en scenario inclusief bandbreedte, collegejaren '14-'15 tot en met '22-'23 (bron: Apollo 2015, ABF Research)

Van de studiesteden met minstens 5.000 uitwonende studenten wordt zelfs als er uitgegaan wordt van het SV-scenario een stijging van de primaire doelgroep verwacht in Amsterdam (3 procent), Den Haag (7 procent) en Wageningen (9 procent). Bij het SV-scenario blijft de primaire doelgroep in de steden Delft, Eindhoven en Rotterdam ongeveer gelijk qua omvang terwijl deze doelgroep volgens het trendscenario zal groeien. Arnhem (-10 procent), Breda (-14 procent), Groningen (-15 procent), Maastricht (-18 procent),

² Het studievoorschot is de officiële term voor de kabinetsmaatregelen in het hoger onderwijs die eerder wel eens onder de noemer (sociaal)leenstelsel werden gevat.

Nijmegen (-13 procent), Tilburg (-14 procent) en Utrecht (-13 procent) lijken van de grotere studiesteden het meest te verduren te krijgen; uitgaande van het negatieve SV-scenario zal de primaire doelgroep hier sterk gaan afnemen. Bij het trendscenario is de daling bij alle steden beperkt of is er zelf sprake van een lichte groei.

De veranderingen binnen de secundaire doelgroep zijn ongeacht het scenario veel minder groot. De beperkte verandering bij het SV-scenario komt doordat deze groep vooral bestaat uit oudere studenten en de invoering van het studievoorschot onder de gehanteerde aannames vooral invloed heeft op jonge studenten.

Woonsituatie versus woonwensen: 'Meer zelfstandigheid gewenst'

De verhuisredenen van verhuiscandidate studenten geeft een indicatie op welk terrein de woonsituatie niet aansluit bij de woonwensen. Bij thuiswonende studenten is dit de huishoudenssituatie. Bij uitwonende studenten zijn de belangrijkste verhuisredenen prijs-kwaliteit en een andere stad of buitenland. De verhuiscandidate studenten wensen een kamer van tenminste 15 vierkante meter, voorzieningen met 3 tot 5 personen te delen en woonlasten van circa 490 euro.

De verwachte daling van het aantal uitwonende studenten als gevolg van de invoering van het studievoorschot zorgt ervoor dat de taak van studentenhuysvesters om een tekort aan studentenwoonruimten te voorkomen minder groot wordt. Daartegenover staat echter nog wel een uitdaging om de studentenwoningvoorraad beter te laten aansluiten op de woonwensen. 33 procent van de bewoonde voorraad sluit niet volledig aan op wat studenten ambiëren. Er is een potentieel surplus van circa 68.000 kamers met gedeelde voorzieningen en een aanvullende wens van meer éénkamerwoningen en zelfstandige woonruimten van respectievelijk 9.000 en 59.000. Studenten wensen dus meer zelfstandige woonruimten. In Den Haag, Delft, Wageningen, Rotterdam en Amsterdam is het aandeel van de voorraad dat niet aansluit bij de eerste keus van studenten relatief laag. In Breda, Nijmegen en 's-Hertogenbosch is dit aandeel erg hoog. Gecorrigeerd voor het type woonruimte waar een student wil wonen, blijkt dat studenten de woonlasten van de huidige woningvoorraad 6 procent te hoog vinden.

Studiepuntmobiele studenten: 'Jaarlijks 25.000 studenten'

Jaarlijks zijn er circa 25.000 studiepuntmobiele studenten in Nederland, van wie ruim de helft afkomstig is uit Europa. Deze buitenlandse studenten die een verkorte opleiding volgen zijn nagenoeg evenredig verdeeld over het hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs. Drie kwart van de studenten is tussen de 20 en 24 jaar oud en met zes tiende vormen vrouwen de meerderheid.

Nagenoeg iedere studiepuntmobiele student is

uitwonend en meestal woonachtig binnen de eigen studiestad. Met 85 procent zijn studiepuntmobiele studenten vaker gehuisvest in een kamer dan de diplomastudenten (71 procent). Ruim de helft wordt

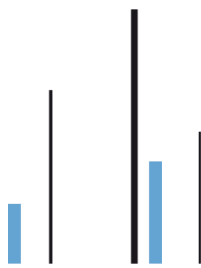
Tabel S.4: Kengetallen studiepuntmobiele studenten, collegejaar '14-'15

	Studiepuntmobiele studenten	Diploma studenten
# studenten	25.000	646.000
% universiteit	53%	38%
% 20 tot 24 jaar	75%	62%
% vrouwen	62%	51%
% binnen de studiestad	86%	64%
% kamer	85%	71%
% corporaties	59%	37%
% centrum	41%	54%
Gemiddelde kameroppervlakte	22 m ²	20 m ²
Gemiddelde delen voorzieningen	6-8 personen	4-5 personen

gehuisvest door studentencorporaties en zij spelen hier dan ook een grotere rol dan bij diplomastudenten. De kamers van studiepuntmobiele studenten zijn gemiddeld twee vierkante meter groter dan die van diplomastudenten. Gedeelde voorzieningen worden gemiddeld met 6 tot 8 personen gedeeld, terwijl dit bij diplomastudenten slechts met 4 tot 5 personen is. Het gemiddeld besteedbaar inkomen van studiepuntmobiele studenten is met 630 euro meer dan 10 procent lager dan bij diplomastudenten terwijl hun huur vergelijkbaar is. Gevolg is dat de woonquote van deze groep studenten met 75 procent erg hoog is.

Een groei van het aantal studiepuntmobiele studenten wordt verwacht als gevolg van inspanningen van de onderwijsinstellingen. Studiepuntmobiele studenten hebben zelden verhuisplannen binnen de periode dat ze in Nederland verblijven. Desondanks sluit de huidige woonsituatie beperkt aan op de woonwensen qua type woonruimte, oppervlakte en het aantal personen waarmee voorzieningen gedeeld moeten worden. Studiepuntmobiele studenten wensen meer zelfstandigheid, een grotere kameroppervlakte en de voorzieningen met minder personen te delen.

1

Inleiding

Voor studenten, studentenhuisvesters, rijksoverheid, gemeenten, onderwijsinstellingen en marktpartijen is goede en heldere marktinformatie onontbeerlijk. Studenten willen prettig, betaalbaar en veilig wonen. Studentenhuisvesters willen studentenwoningen bouwen op plekken waar behoefte is aan meer studentenhuisvesting de komende 5 à 10 jaar. Gemeenten en onderwijsinstellingen verlangen dat alle kamerzoekende studenten een goede en betaalbare kamer kunnen vinden. Tenslotte wensen marktpartijen te weten waar zij kunnen bouwen, ontwikkelen, beleggen of investeren in studentenhuisvesting de komende jaren.

Om in deze informatiebehoefte te voorzien wordt jaarlijks de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting opgesteld. Dit onderzoek wordt sinds 2012 uitgevoerd en moet voor studentenhuisvesters, gemeenten, onderwijsinstellingen en marktpartijen antwoord geven op vragen zoals:

- Hoeveel uitwonende studenten zijn er?
- Hoeveel uitwonende studenten komen er bij in de komende acht jaar?
- Wat voor soort kamers moeten er gebouwd worden om aan de vraag te voldoen?

Voor beleidsmakers bij de overheid en onderwijsinstellingen biedt dit rapport een goede basis voor studentenhuisvestingsbeleid, voor zowel de korte als de langere termijn. Uiteindelijk moet dit voor studenten leiden tot voldoende aanbod van woonruimte dat aansluit bij hun woonwensen.

1.1 Bronnen

DUO studentenaantallen

Voor het aantal studenten is gebruik gemaakt van registratiegegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Deze instantie registreert alle deelnemers van onderwijs aan onderwijsinstellingen die door de overheid worden bekostigd. Deze registratie bevat het aantal diplomastudenten per onderwijsinstelling naar leeftijd, geslacht, woonplaats en opleiding. Dit rapport bespreekt alleen de voltijdstudenten en studenten die een duaal traject volgen en niet de deeltijdstudenten. Doordat sommige onderwijsinstellingen vestigingen in meerdere steden hebben is niet van iedere student de studiestad bekend. Op basis van woonplaats en opleiding is de studiestad van deze studenten geschat. Dit leidt tot gegevens over het aantal studenten per studiestad.

Enquête 'Wonen Als Student'

Onder alle studenten aan het hoger onderwijs in Nederland is een enquête uitgezet met vragen over huisvesting. Deze enquête geeft inzicht in de huidige woonsituatie, verhuiscgenheid en woonwensen. Om een goede respons te waarborgen is er samengewerkt met onderwijsinstellingen. In totaal hebben 46 van de 55 hogeronderwijsinstellingen hun studenten actief benaderd via e-mail of een ander medium. Ten behoeve van de respons is de enquête kort gehouden en is het mogelijk gemaakt om de enquête in te vullen

via zowel computer als smartphone. In 2015 hebben 42.360 studenten de enquête bruikbaar ingevuld. Dit is een stijging van 10 procent ten opzichte van 2014 toen 38.670 studenten de enquête hebben ingevuld.

Tabel 1.1: Aantal voltijdstudenten en respons per studiestad in collegejaar '14-'15

Stad	Potentiële doelgroep			Bruikbare respons			Responspercentage			Representativiteit		
	Hbo	Wo	Totaal	Hbo	Wo	Totaal	Hbo	Wo	Totaal	Hbo	Wo	Totaal
Alkmaar	3.790	0	3.790	180		180	5%		5%	-		-
Almere	3.280	0	3.280	150		150	4%		4%	-		-
Amersfoort	3.420	0	3.420	<10		<10	0%		0%	-		-
Amsterdam	56.520	52.790	109.300	2.440	5.160	7.600	4%	10%	7%	+	+	+
Apeldoorn	730	0	730	70		70	9%		9%	-		-
Arnhem	11.990	0	11.990	1.000		1.000	8%		8%	+		+
Breda	19.470	140	19.610	600	10	610	3%	7%	3%	+	-	o
Delft	3.290	20.010	23.290	170	2.260	2.430	5%	11%	10%	-	+	o
Den Haag	25.360	3.050	28.410	1.270	470	1.740	5%	15%	6%	+	+	+
Deventer	6.790	0	6.790	590		590	9%		9%	+		+
Doetinchem	410	0	410	40		40	10%		10%	-		-
Dronten	1.490	0	1.490	90		90	6%		6%	-		-
Ede	3.560	0	3.560	800		800	23%		23%	+		+
Eindhoven	19.160	9.140	28.300	1.220	1.370	2.590	6%	15%	9%	+	+	+
Emmen	1.850	0	1.850	130		130	7%		7%	-		-
Enschede	15.080	9.190	24.260	1.100	280	1.380	7%	3%	6%	+	+	+
Gouda	900	0	900	150		150	17%		17%	-		-
Groningen	25.170	27.070	52.240	1.180	2.680	3.860	5%	10%	7%	+	+	+
Haarlem	4.780	0	4.780	240		240	5%		5%	-		-
Heerlen	5.490	0	5.490	<10		<10	0%		0%	-		-
Helmond	1.030	0	1.030	40		40	3%		3%	-		-
Hengelo	790	0	790	40		40	5%		5%	-		-
Hilversum	940	0	940	100		100	11%		11%	-		-
Leeuwarden	20.160	0	20.160	780		780	4%		4%	+		+
Leiden	8.870	20.480	29.350	480	2.310	2.780	5%	11%	9%	+	+	+
Maastricht	4.770	14.930	19.700	140	1.420	1.560	3%	10%	8%	-	+	o
Nijmegen	18.650	18.530	37.180	2.180	900	3.080	12%	5%	8%	+	+	+
Rotterdam	37.510	21.330	58.840	340	790	1.120	1%	4%	2%	-	+	o
's-Hertogenbosch	14.790	0	14.790	420		420	3%		3%	+		+
Sittard-Geleen	5.140	0	5.140	80		80	2%		2%	-		-
Tilburg	12.670	11.860	24.520	630	1.010	1.640	5%	8%	7%	+	+	+
Utrecht	30.810	29.140	59.950	400	2.640	3.040	1%	9%	5%	-	+	o
Venlo	5.010	0	5.010	160		160	3%		3%	-		-
Vlissingen	4.430	0	4.430	50		50	1%		1%	-		-
Wageningen	1.020	8.900	9.910	60	2.120	2.180	6%	24%	22%	-	+	o
Zwolle	17.240	0	17.240	1.370		1.370	8%		8%	+		+
Overig	2.860	580	2.860	300		300	10%		9%	+		+
Totaal	398.460	247.870	646.330	18.950	23.410	42.360	5%	9%	7%	+	+	+

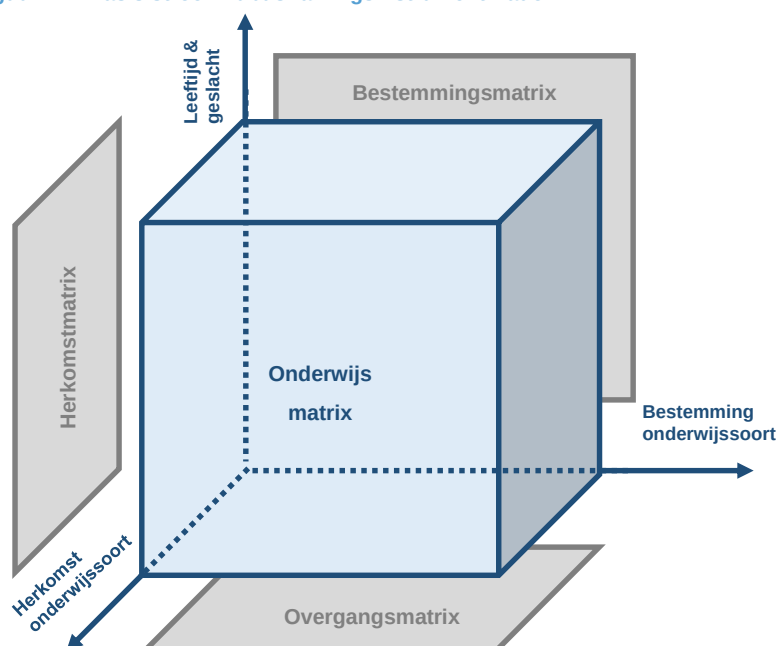
In tabel 1.1 wordt het aantal studenten per stad en het aantal bruikbaar ingevulde enquêtes weergegeven. De respons is ruim voldoende om hier op nationaal niveau uitspraken over te doen. Op basis van betrouwbaarheidsmarges die aan steekproeven verbonden zijn is het minimum aantal benodigde respondenten bepaald. Uitgangspunt is dat de respons maximaal mag leiden tot een onbetrouwbaarheidsmarge van 5 procent. Ook in 20 steden is de respons voldoende om op het niveau van de stad uitspraken te doen. Bij 6 van deze 20 steden is de betrouwbaarheid echter lager doordat er onvoldoende respons is van specifiek de hbo- of universitaire studenten. Als in het rapport gegevens per stad worden gepresenteerd op basis van deze enquête, dan worden alleen de 20 steden gepresenteerd waarvoor de respons hoog genoeg was.

Om ervoor te zorgen dat de respons van de studenten representatief is voor het totaal aantal studenten is gewerkt met weegfactoren. Bijvoorbeeld als de totale populatie uit 1.000 studenten bestaat en 100 personen de enquête hebben ingevuld, dan krijgen deze respondenten gemiddeld een ophoogfactor 10. Daarnaast vormt de respons mogelijk geen juiste afspiegeling van de totale populatie. Om deze reden krijgt niet iedere respondent dezelfde weegfactor. Op basis van studiestad, woonstad, leeftijd, geslacht, type onderwijs en woonsituatie krijgen respondenten die ondervertegenwoordigd zijn een hogere weegfactor en oververtegenwoordigde respondenten een lagere weegfactor. Voor de samenstelling van de totale populatie naar deze kenmerken worden de DUO-gegevens gebruikt.

Referentieraming

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelt jaarlijks een leerlingen- en studentenraming op met het verwachte aantal studenten voor de komende jaren tot en met het collegejaar '41-'42. Deze raming op nationaal niveau, ook wel referentieraming genoemd, vormt de basis van de prognoses die in dit rapport worden gepresenteerd.

Figuur 1.1: Basis stroomkubus ramingsinstrument Radon¹

¹ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2015) "Referentieraming 2015".

Voor het opstellen van de referentieraming maakt het ministerie gebruik van het instrument Radon. De kern van dit instrument, zoals weergegeven in figuur 1.1, is de meest recente onderwijsmatrix. Deze matrix geeft voor een bepaald jaar aan welke leerlingaantallen van de ene schoolsoort naar de andere schoolsoort stromen. De ontwikkeling van het aantal leerlingen en studenten wordt door de ontwikkeling van de bevolking en de ontwikkeling van de relatieve deelname aan het onderwijs bepaald. Hierbij worden zogenaamde autonome ontwikkelingen (trendmatige ontwikkelingen op basis van het verleden) meegenomen. In de collegejaren '13-'14 en '14-'15 was er sprake van een snellere doorstroom vanuit vooropleidingen vanwege de vooruitzichten van het studievoorschot. Nu het studievoorschot is ingevoerd kan worden aangenomen dat de doorstroom weer vergelijkbaar wordt met de situatie van voor collegejaar '12-'13. De ALS (adviesgroep leerlingen- en studentenramingen) adviseert hierbij over de ramingsmethode.

Apollo-prognoses

Om de landelijke referentieramingen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te vertalen naar de diverse studiesteden is gebruik gemaakt van het rekenmodel Apollo (van ABF Research). Dit rekenmodel schat het aantal studenten per studiestad en woonstad op basis van de nationale referentieraming, de stedelijke ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de uitkomsten uit de enquête 'Wonen Als Student'. Daarnaast volgt uit het model ook een kwalitatieve invulling wat betreft de vraag naar verschillende soorten studentenhuysvesting voor de komende jaren.

1.2 Scenario's

Met het oog op de invoering van het studievoorschot worden in dit rapport twee scenario's gepresenteerd. De standaardraming, gebaseerd op trends uit het verleden, wordt in dit rapport als trendscenario aangeduid. In het tweede scenario wordt rekening gehouden met nog op te treden verwachte effecten van het studievoorschot op het huisvestingsgedrag en dit wordt hier het 'Studievoorschot'-scenario (SV-scenario) genoemd.

In de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting 2014 werden, naast een trendscenario, drie alternatieve scenario's besproken. Eén scenario waarbij het aantal studenten naar beneden was bijgesteld, een tweede scenario waarbij studenten langer in het ouderlijk huis bleven wonen en een laatste scenario waarbij die twee scenario's werden gecombineerd.

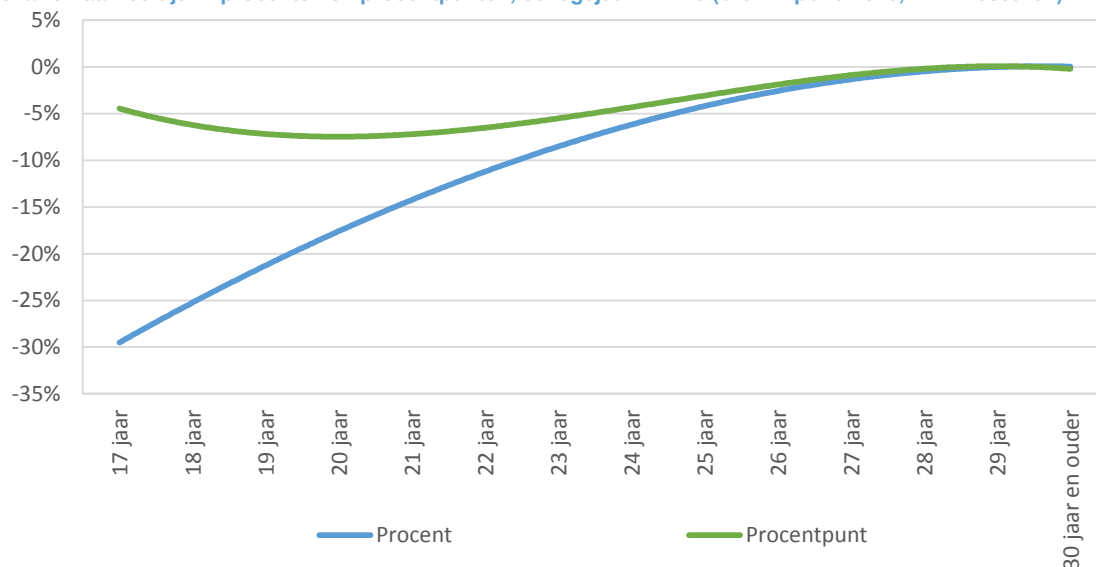
Het aantal vooraanmeldingen bij onderwijsinstellingen voor het collegejaar '15-'16 is gelijk gebleven ten opzichte van collegejaar '14-'15 (bron: VSNU en Vereniging Hogescholen). Naar aanleiding hiervan kan gesteld worden dat het naar beneden bijstellen van het totaal aantal studenten voor de komende jaren op dit moment een minder voor de hand liggend scenario is. Voor de te verwachten ontwikkeling van het aantal studenten is daarom geen alternatief scenario meer opgesteld en wordt gebruik gemaakt van de standaard referentieraming 2015 van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Uit het onderzoek 'De vraag naar studentenhuysvesting - En het effect daarop van de kabinetsmaatregelen Hoger Onderwijs' (ABF Research, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2013) komt naar voren dat indien het studievoorschot van kracht zou zijn studenten vaker of langer thuis blijven wonen. Op basis van de nu beschikbare kennis is er daarom voor gekozen om naast de standaardraming alleen een alternatief scenario op te stellen waarbij studenten langer thuis blijven wonen.

Het trendscenario is zowel voor de ontwikkeling van het aantal studenten als voor het huisvestingsgedrag gebaseerd op trends uit het verleden. Dit scenario is ook in voorgaande jaren gebruikt en is daarmee een constante factor die vergelijking met voorgaande prognoses mogelijk maakt.

In het 'Studievoorschot'-scenario (SV-scenario) wordt naast de trendmatige ontwikkelingen, zoals deze in het trendscenario zijn meegenomen, rekening gehouden met mogelijke effecten van het studievoorschot. Het aandeel studenten dat het ouderlijk huis verlaat wordt daarom, rekening houdend met verschillen tussen leeftijd, geslacht, type instelling en studiestad, naar beneden bijgesteld. De bijstelling is het grootst bij de jongste studenten. Bij de oudere studenten, tot 25 jaar, is de bijstelling van het aandeel dat het ouderlijk huis verlaat kleiner. Voor de groep 25 jaar en ouder vinden er geen aanpassingen plaats. Globaal komt dit neer op 20 procent minder studenten die het ouderlijk huis verlaten vanwege de studie. Voor de buitenlandse diplomastudenten is geen verandering in het woongedrag verondersteld. Figuur 1.2 geeft inzicht in het resulterende verschil van het aandeel uitwonenden tussen het trendscenario en SV-scenario.

Figuur 1.2: Verschil aandeel uitwonenden (excl. buitenlandse diplomastudenten) tussen trendscenario en SV-scenario naar leeftijd in procenten en procentpunten, collegejaar '22-'23 (bron: Apollo 2015, ABF Research)

De verwachting is dat het studievoorschot effect zal hebben op het aandeel uitwonenden. De omvang van het effect is echter onzeker, omdat dit fenomeen zich nog niet eerder heeft voorgedaan. Het SV-scenario, gebaseerd op onderbouwde inschattingen, kan als ondergrens gezien worden van het aandeel uitwonenden en het trendscenario als bovengrens. Deze twee scenario's schetsen hiermee een bandbreedte die de onzekerheid rondom het studievoorschot aangeeft.

1.3 Leeswijzer

Het rapport geeft de huidige situatie en verwachte ontwikkeling van de studentenpopulatie en de woonsituatie van studenten in 6 hoofdstukken weer. In de verschillende hoofdstukken worden naast uitkomsten voor Nederland als totaal ook cijfers per stad met één of meer hogeronderwijsinstellingen gepresenteerd (36 steden). Bij uitkomsten gebaseerd op de enquête 'Wonen Als Student' worden slechts 20 steden getoond, omdat voor de andere 17 steden de respons niet hoog genoeg is. Als er wordt gesproken

over studiestad dan wordt er gekeken vanuit het perspectief waar de student studeert. Bij woonstad is het perspectief waar de student woont.

Hoofdstuk 2 biedt inzicht in de huidige omvang, samenstelling en woonsituatie van de studentenpopulatie. De omvang van de studentenpopulatie wordt uitgewerkt aan de hand van de ontwikkeling over de afgelopen jaren. Bij de samenstelling wordt aandacht gegeven aan herkomst, leeftijd, geslacht en type onderwijs. Tot slot wordt de woonsituatie beschreven aan de hand van leeftijd, type verhuurder, type woonruimte en woonlocatie.

Het thema betaalbaarheid valt onder de huidige woonsituatie. Aan dit thema is een apart hoofdstuk gewijd. Dit is **hoofdstuk 3**, dat ingaat op de woonlasten, het inkomen en de resulterende woonquote van uitwonende studenten.

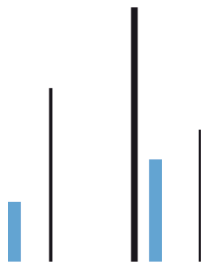
Hoofdstuk 4 beschrijft de kwantitatieve prognoses van de omvang en woonsituatie van de studentenpopulatie. Er wordt antwoord gegeven op de vragen hoeveel studenten er de komende jaren zijn, of zij thuis- of uitwonend zijn en of zij binnen of buiten de eigen studiestad wonen. Op deze manier wordt er inzicht verkregen in de primaire en de secundaire doelgroep van studentenhuysvesters.

Op basis van de verhuigeneigdhed en de woonwensen die volgen uit de enquête 'Wonen Als Student' geeft **hoofdstuk 5** inzicht in de meer kwalitatieve prognoses. Allereerst beschrijft het hoofdstuk de verhuigeneigdhed van studenten. Vervolgens worden de woonwensen weergegeven en vergeleken met de huidige situatie om inzicht te krijgen in wat er aan de voorraad zou moeten veranderen.

Dit rapport bespreekt in hoofdstuk 2 tot en met 5 de huisvesting van voltijdstudenten en studenten die een duaal traject volgen aan een bekostigde hogeronderwijsinstelling. Deeltijd- en studiepuntmobiele studenten maken hier dus geen onderdeel van uit. Bij deeltijdstudenten is hiervoor gekozen omdat zij niet vergelijkbaar zijn met de reguliere student en zelden gebruik maken van studentenhuysvesting. Studiepuntmobiele studenten bezetten wel een noemenswaardig deel van de voorraad studentenwoningen. Het probleem is echter dat deze studenten minder eenduidig worden geregistreerd en ontwikkelingen wisselvalliger zijn. Om deze reden behandelt **hoofdstuk 6** de studiepuntmobiele studenten.

Bijlage A bevat een begrippenlijst met alle begrippen die in het rapport worden gebruikt en mogelijk niet bij iedereen bekend zijn of verschillend kunnen worden geïnterpreteerd. **Bijlage B** vergelijkt de prognose van de studentenpopulatie naar omvang en woonsituatie van dit jaar met de prognose van vorig jaar. De vragenlijst van de enquête 'Wonen Als Student' is als **Bijlage C** opgenomen. De belangrijkste kwantitatieve uitkomsten per studiestad staan in **Bijlage D**.

2

Huidige populatie en woonsituatie

Dit hoofdstuk bespreekt de huidige studenten en hun woonsituatie. Eerst beschrijft paragraaf 2.1 de studentenpopulatie. In subparagrafen 2.1.1 tot en met 2.1.4 wordt specifiek ingegaan op de volgende thema's: samenstelling naar herkomst, samenstelling naar leeftijd en geslacht, omvang naar type onderwijs en ontwikkeling over de afgelopen jaren. Subparagraaf 2.1.5 gaat in op de verschillen tussen studiesteden. Vervolgens geeft paragraaf 2.2 inzicht in de woonsituatie. In subparagraaf 2.2.1 wordt gekeken naar de verschillen tussen leeftijdsgroepen. Subparagraaf 2.2.2 behandelt de woonruimtekenmerken type verhuurder, woonruimte, woonlocatie, woonoppervlakte en delen van voorzieningen. De laatste twee subparagrafen presenteren de verschillen tussen steden vanuit het perspectief van de studiestad en de woonstad.

2.1 Studentenpopulatie

In het onderwijs worden leerlingen en studenten geteld op 1 oktober. Deze peildatum wordt ook in dit onderzoek gehanteerd. De uitvoeringsorganisatie voor het onderwijs van de Rijksoverheid (DUO) telde op 1 oktober 2014 699.000 studenten bij door de overheid gefinancierde opleidingen aan het hoger onderwijs. 92 procent hiervan volgt een voltijdstudie of duaal traject. Zoals aangegeven in paragraaf 1.3 vormen deze 646.000 studenten de doelgroep die wordt besproken in dit rapport.

2.1.1 Herkomst

56.000 studenten zijn van buitenlandse komaf (circa 9 procent). Ongeveer 24.000 van hen volgen een hbo-opleiding en vormen daarmee 6 procent van de totale hbo-populatie. De overige 32.000 volgen een universitaire opleiding. Dit komt neer op 13 procent van alle universitaire studenten. De buitenlandse diplomastudenten zijn gemiddeld 1 jaar en 5 maanden ouder dan de Nederlandse studenten. Figuur 2.2 laat voor de buitenlandse diplomastudenten dan ook een andere bevolkingspiramide van studenten zien.

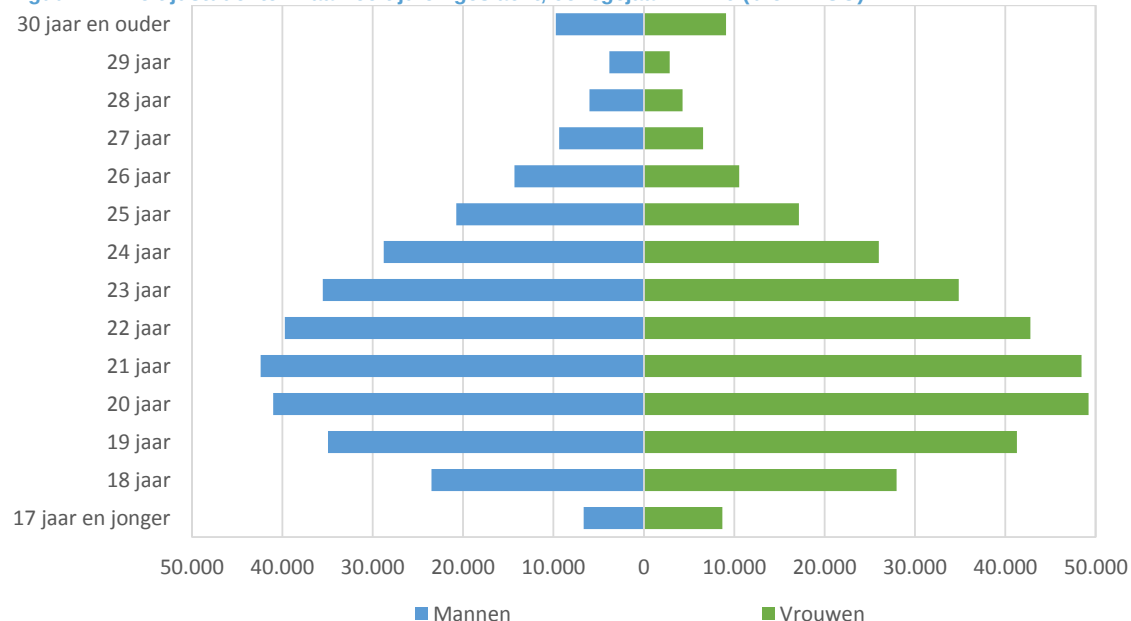
Circa 25.000 buitenlandse studenten volgen een verkorte opleiding¹. Deze studenten worden ook wel studiepuntmobiele studenten genoemd. Deze groep wordt, zoals toegelicht in paragraaf 1.3, alleen in hoofdstuk 6 besproken en verder buiten beschouwing gelaten.

2.1.2 Leeftijd & geslacht

Figuur 2.1 geeft de studentenpiramide van het hoger onderwijs naar geslacht weer. Met 51,0 procent zijn er net iets meer vrouwelijke dan mannelijke studenten. 37 procent van de studenten is 23 jaar of ouder. De mannen zijn gemiddeld 5 maanden ouder dan de vrouwen.

¹ Berekening op basis van gegevens uit collegejaar '14-'15 en volgens de methodiek van Nuffic (2013) "Internationalisering in beeld 2013".

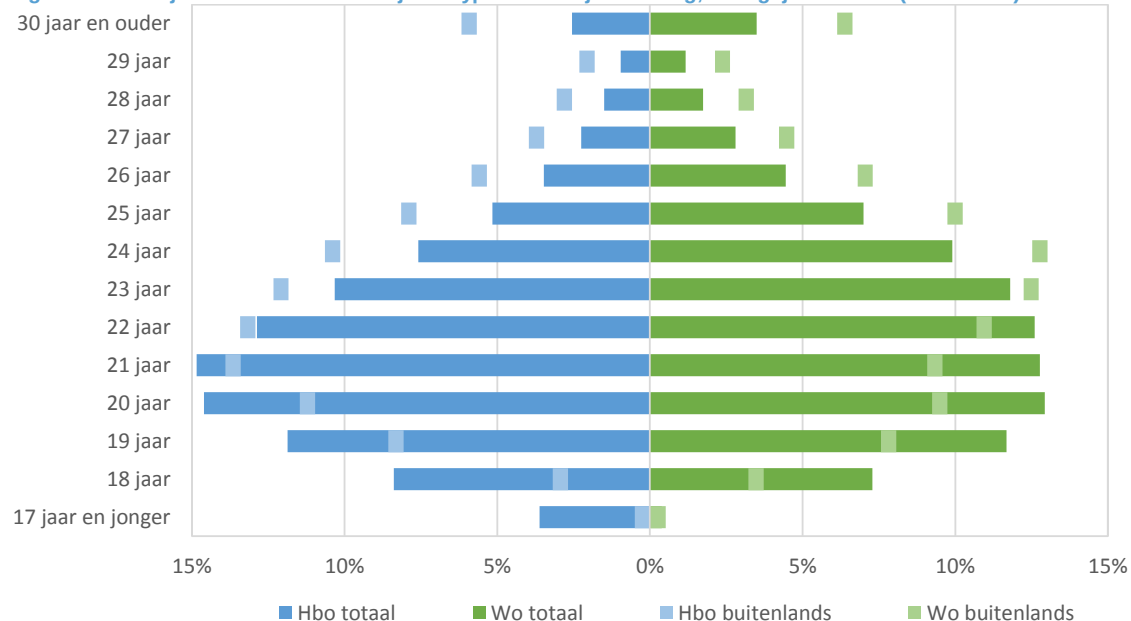
Figuur 2.1: Voltijdstudenten naar leeftijd en geslacht, collegejaar '14-'15 (bron: DUO)

2.1.3 Type onderwijs

398.000 studenten volgen een opleiding aan een hogeschool en 248.000 studenten aan een universiteit. Dit komt neer op respectievelijk 62 en 38 procent. Figuur 2.2 geeft de bevolkingspiramide naar type onderwijs weer. Hbo-studenten zijn gemiddeld 7 maanden jonger dan universitaire studenten. Het aandeel studenten van 23 jaar of ouder is met 34 procent bij hogescholen dan ook beduidend lager dan de 42 procent bij universiteiten. Vrijwel alle hbo-studenten volgen een bacheloropleiding. Van de universitaire studenten volgt circa twee derde een bacheloropleiding en één derde een masteropleiding.

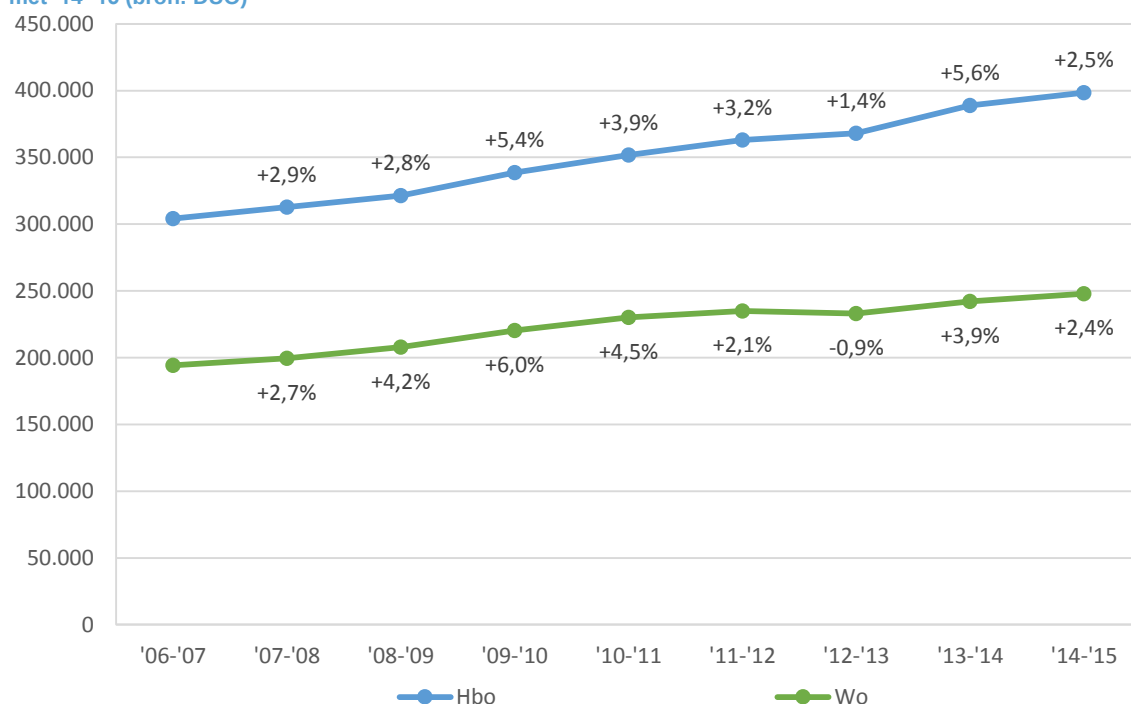
Figuur 2.2: Voltijdstudenten naar leeftijd en type onderwijsinstelling, collegejaar '14-'15 (bron: DUO)

2.1.4 Ontwikkeling 2006-2014

Figuur 2.3 laat zien dat het totaal aantal studenten tussen 1 oktober 2006 en 1 oktober 2014 met 148.000 is toegenomen (30 procent). Dit komt neer op gemiddeld een jaarlijkse stijging van 3,3 procent. Het aantal studenten aan hogescholen is in deze periode met 3,4 procent per jaar iets harder gegroeid dan het aantal universitaire studenten. De groei binnen het hoger onderwijs in het laatste jaar is met 2,4 procent ondergemiddeld. Het voorlaatste jaar kende met 4,9 procent juist een bovengemiddelde groei.

Figuur 2.3: Aantal voltijdstudenten en ontwikkelingspercentage t.o.v. voorgaande jaar, collegejaren '06-'07 tot en met '14-'15 (bron: DUO)

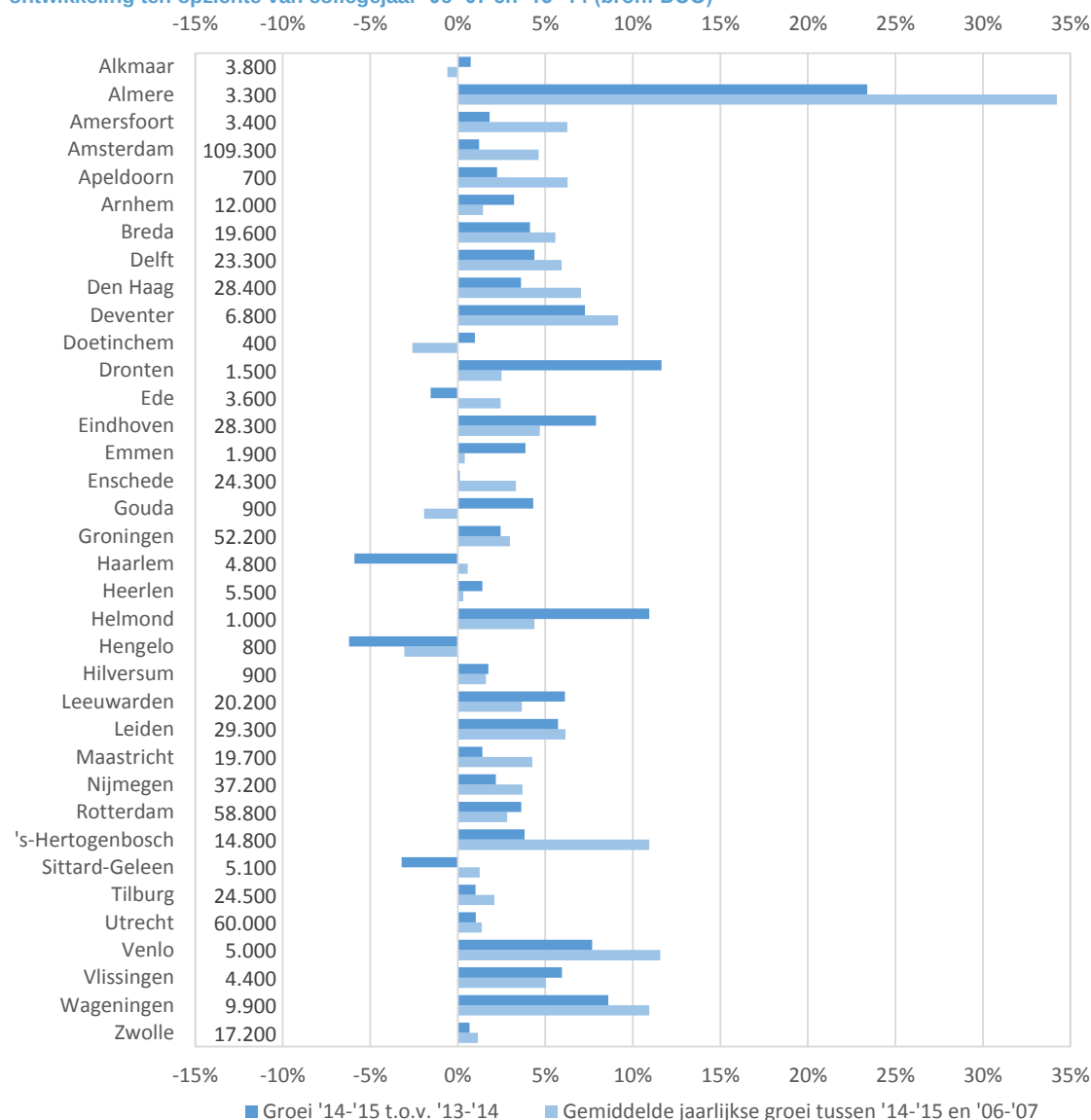
2.1.5 Stadiesteden

Figuur 2.4 geeft het aantal studenten per studiested op 1 oktober 2014 weer en de ontwikkeling ten opzichte van voorgaande jaren. Amsterdam steekt er wat betreft omvang met 109.000 studenten met kop en schouders bovenuit. Amsterdam wordt gevolgd door Utrecht, Rotterdam en Groningen met 50.000 tot 60.000 studenten. Daarnaast studeren ook in Nijmegen, Leiden, Den Haag en Eindhoven meer dan 25.000 studenten. Qua groei van het aantal studenten springt Almere in het oog. Deze sterke groei is het gevolg van de oprichting van de hogeschool Windesheim Flevoland. Het aantal studenten groeit sinds collegejaar '05-'06 in alle studiesteden met minstens 1.000 studenten, met uitzondering van Alkmaar. Als alleen naar het laatste jaar wordt gekeken, dan is er een krimp te zien in Ede, Haarlem en Sittard-Geleen.

Tabel 2.1: Top 10 studiesteden in omvang

Top 10 studiesteden	Aantal studenten
1. Amsterdam	109.300
2. Utrecht	60.000
3. Rotterdam	58.800
4. Groningen	52.200
5. Nijmegen	37.200
6. Leiden	29.300
7. Den Haag	28.400
8. Eindhoven	28.300
9. Tilburg	24.500
10. Enschede	24.300

Figuur 2.4: Aantal voltijdstudenten naar studiestad in collegejaar '14-'15 en de (gemiddelde) jaarlijkse ontwikkeling ten opzichte van collegejaar '06-'07 en '13-'14 (bron: DUO)

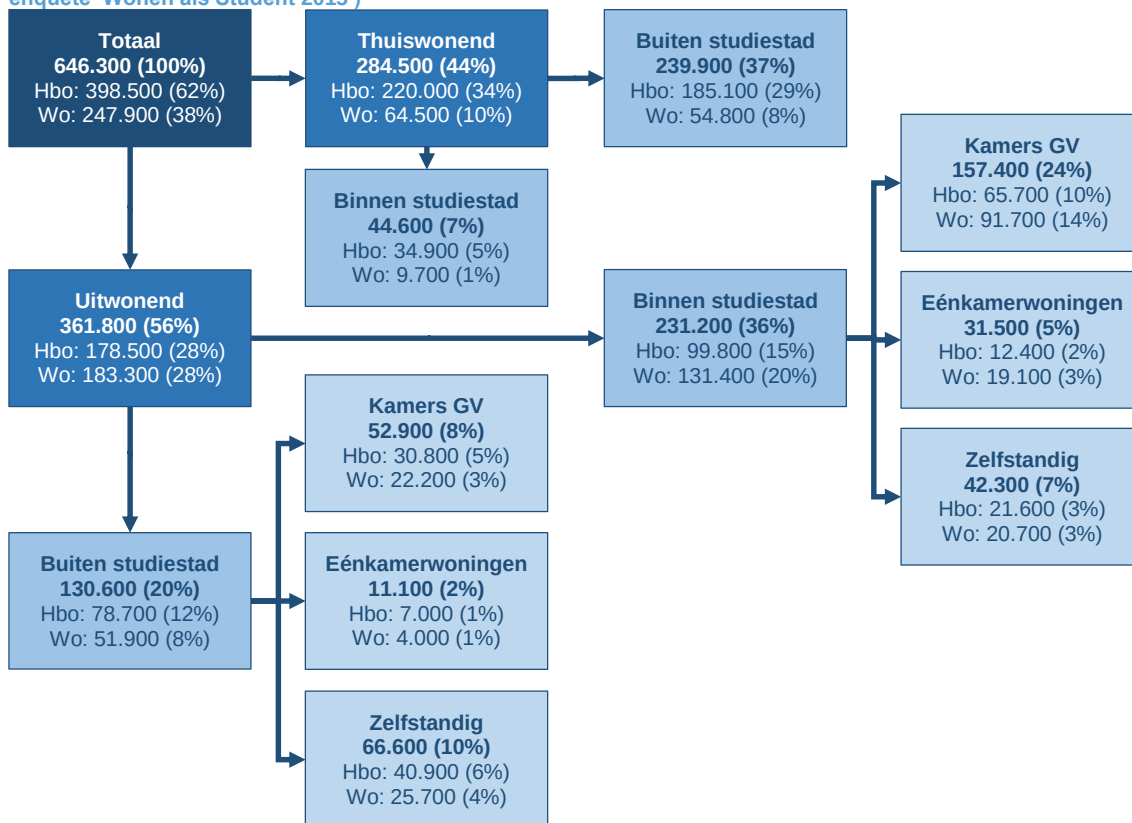
2.2 Woonsituatie

In figuur 2.5 worden de studenten uitgesplitst naar hun woonsituatie en type woonruimte. 285.000 studenten, oftewel 44 procent, wonen nog bij hun ouders. Onder hbo- en universitaire studenten is dit 55 respectievelijk 26 procent. Van alle thuiswonende studenten woont 16 procent binnen de studiestad.

De overige 362.000 studenten, inclusief alle buitenlandse diplomastudenten, hebben het ouderlijk huis verlaten. 64 procent van alle uitwonende studenten woont binnen de studiestad. Binnen de groep studenten die niet in de eigen studiestad wonen, is er nog een groot deel dat in een andere studiestad woont (bijvoorbeeld een student die in Amsterdam studeert en in Utrecht woont). 79 procent van alle uitwonende studenten woont in één van de studiesteden.

De 231.000 uitwonende studenten binnen hun studiestad vormen de primaire doelgroep voor studentenhuysvesters. De overige 131.000 uitwonende studenten vormen de secundaire doelgroep, waarvan 55.000 studenten in een andere stad met hoger onderwijsinstelling wonen.

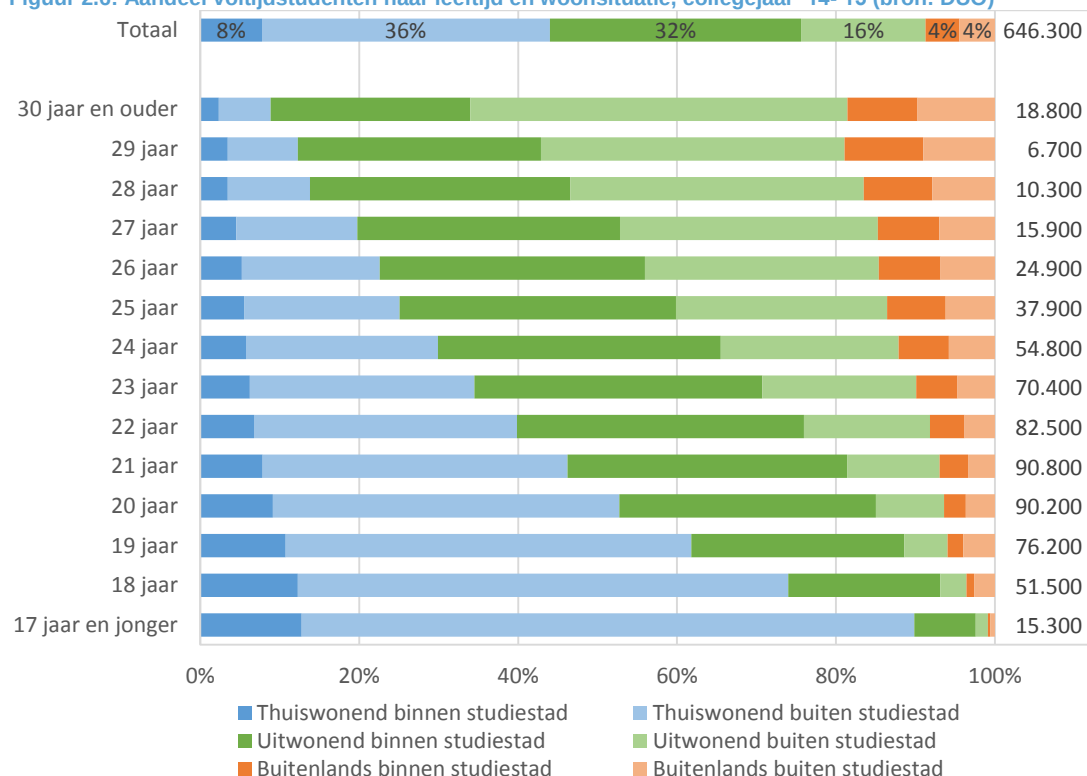
Figuur 2.5: Aantal voltijdstudenten naar woonsituatie en type woonruimte, collegejaar '14-'15 (bron: DUO en enquête 'Wonen als Student 2015')

2.2.1 Leeftijd

Figuur 2.6 geeft inzicht in de woonsituatie naar leeftijd. Duidelijk wordt dat naarmate studenten ouder worden en langer studeren zij vaker uitwonend zijn. Van de studenten tot en met 20 jaar woont meer dan de helft thuis. Vanaf 26 jaar is dit minder dan een kwart. Driekwart van de uitwonende studenten tot en met 20 jaar woont binnen de studiestad. Bij uitwonende studenten vanaf 24 jaar is dit minder dan 60 procent. Hbo-studenten verlaten het ouderlijk huis gemiddeld op latere leeftijd dan universitaire studenten en oudere studenten wonen vaker buiten de studiestad dan jonge studenten. Deze twee gegevens zorgen er samen voor dat hbo-studenten naar verhouding vaker buiten de studiestad wonen dan universitaire studenten.

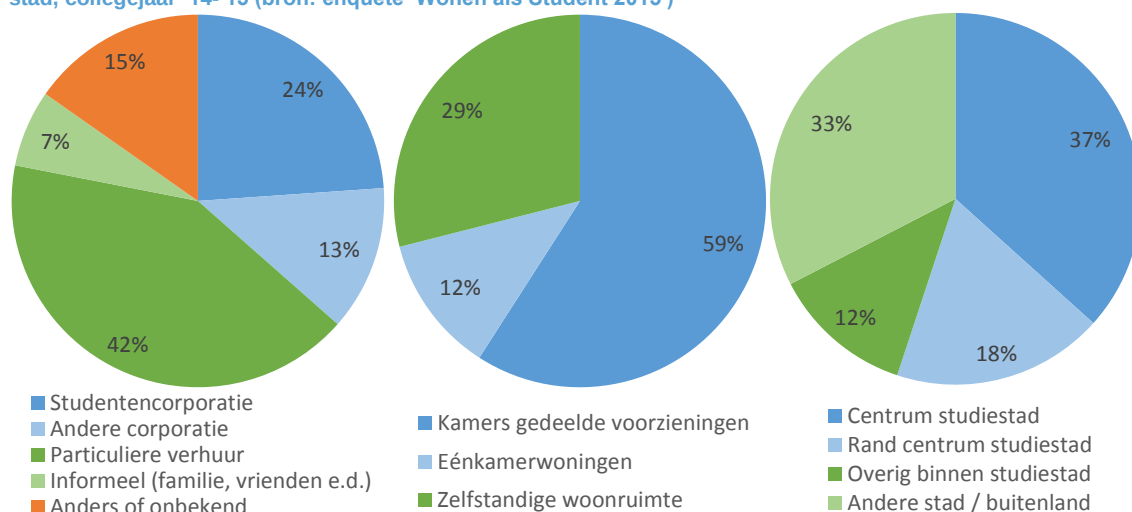
Figuur 2.6: Aandeel voltijdstudenten naar leeftijd en woonsituatie, collegejaar '14-'15 (bron: DUO)

2.2.2 Woonruimtekenmerken

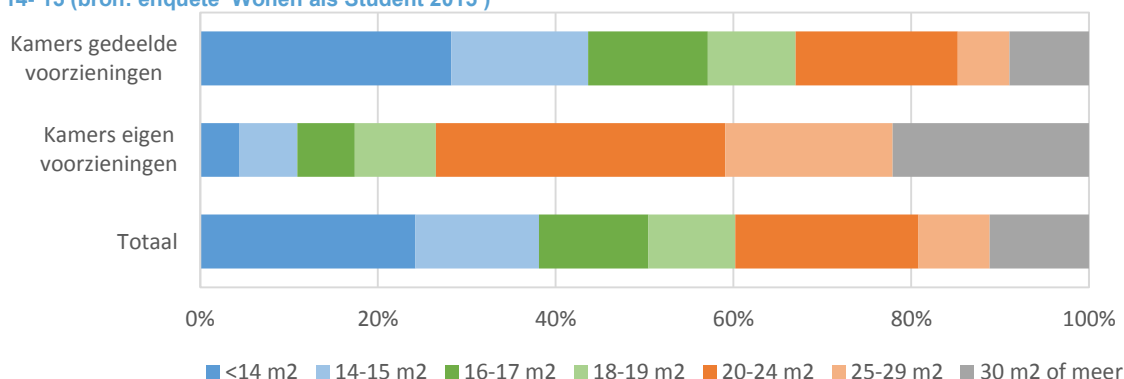
Figuur 2.7 geeft de verdeling van uitwonende studenten over de verschillende typen verhuurders, typen woonruimte en woonlocaties weer. Met 42 procent hebben de particuliere verhuurders de grootste punt van de taart. De Kences-deelnemers en -partners verzorgen samen 24 procent van de studentenhuysvesting. Een ruime meerderheid van de uitwonende studenten (59 procent) woont in een kamer met gedeelde voorzieningen. Van de uitwonende studenten binnen de studiestad woont iets meer dan de helft in het centrum.

Figuur 2.7: Verdeling uitwonende voltijdstudenten naar type verhuurder, type woonruimte en locatie binnen de stad, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

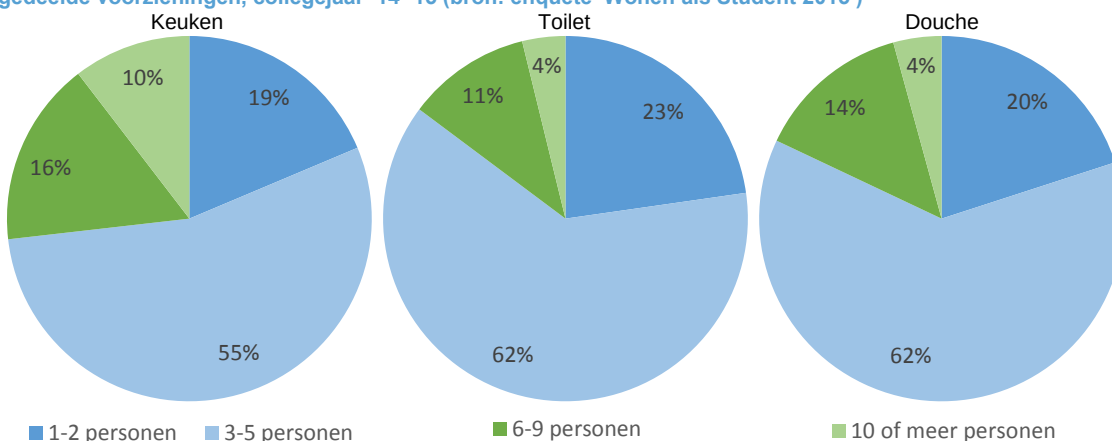
Kamers waarbij de student voorzieningen deelt hebben een gemiddelde oppervlakte van 19 vierkante meter. Eénkamerwoningen zijn met gemiddeld 22 vierkante meter iets groter. Dit is ook terug te zien in de klassenverdeling uit figuur 2.8. Slechts 11 procent van de éénkamerwoningen is 15 vierkante meter of kleiner. Bij kamers met gedeelde voorzieningen is dit 44 procent.

Figuur 2.8: Kameroppervlakte bij uitwonende voltijdstudenten op kamers naar type woonruimte, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

Gedeelde voorzieningen worden, zoals te zien in figuur 2.9 meestal met maximaal 5 personen gedeeld. Dit geldt zowel voor de keuken als het toilet als de douche. De keuken wordt gemiddeld met 5 personen gedeeld. Bij de douche en toilet is dit gemiddeld slechts 4 personen.

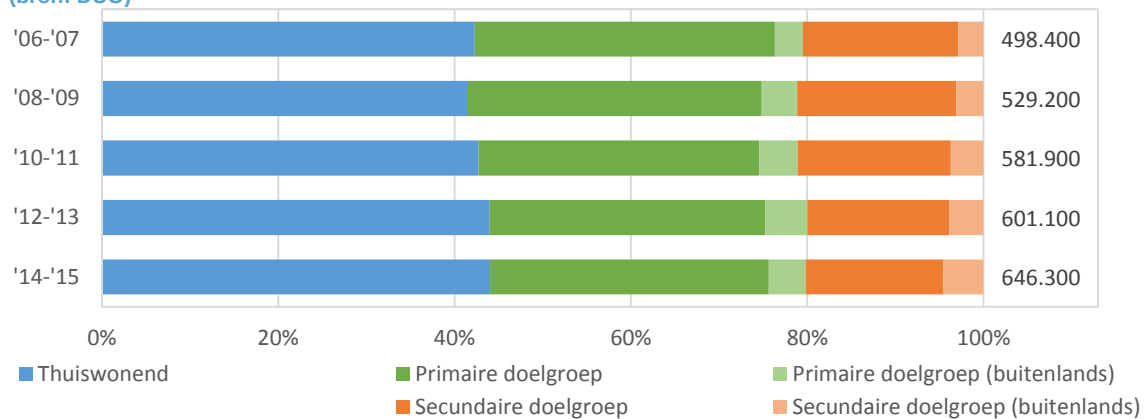
Figuur 2.9: Aantal huisgenoten per keuken, toilet en douche bij uitwonende voltijdstudenten op kamers met gedeelde voorzieningen, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

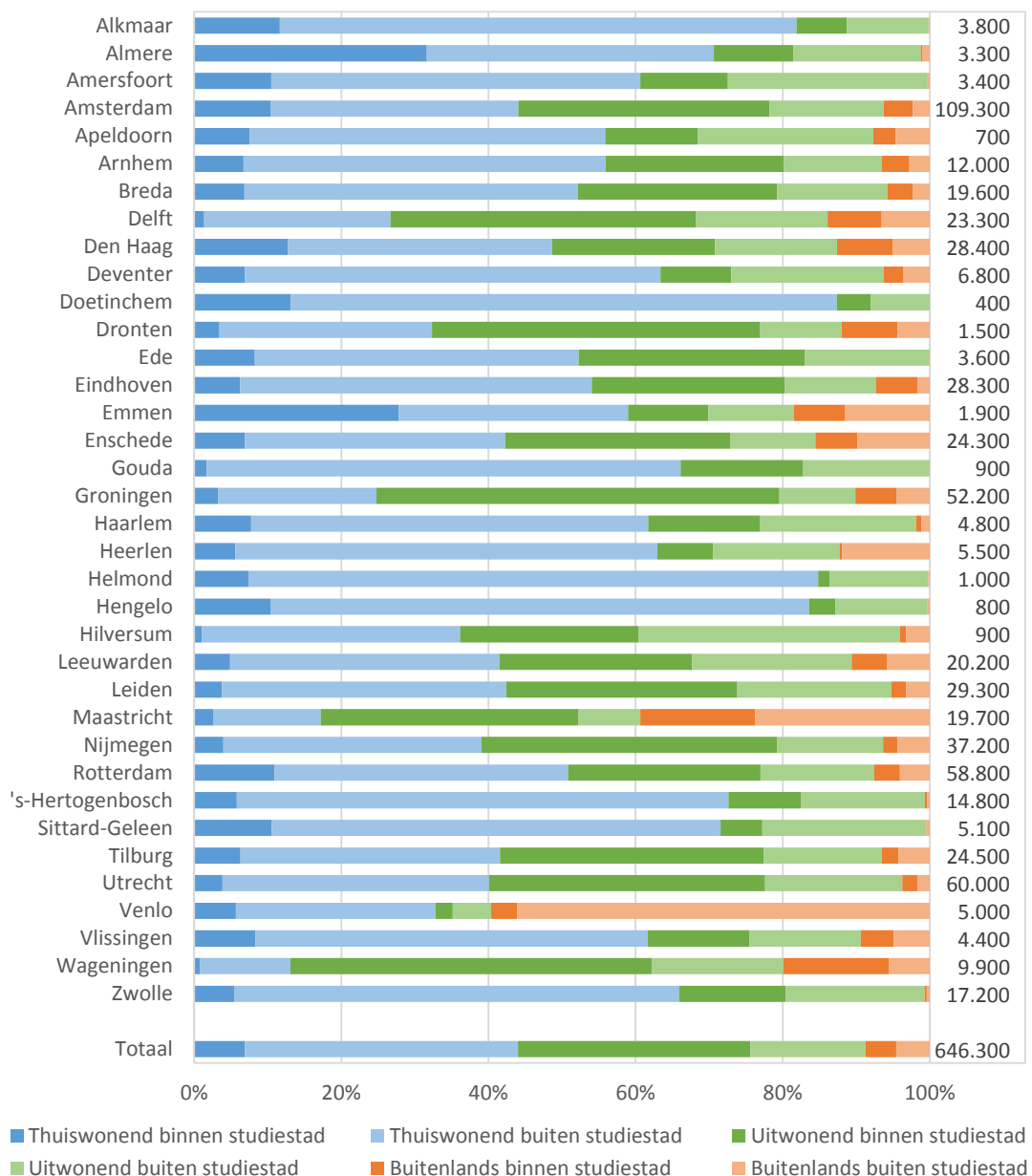
2.2.3 Ontwikkeling 2006-2014

Figuur 2.10 geeft inzicht in de ontwikkeling van de woonsituatie over de afgelopen acht jaar. Het aandeel thuiswonenden is gestegen van 42 naar 44 procent. Dit is ten koste gegaan van zowel de primaire als de secundaire doelgroep. Doordat de groei van het aandeel buitenlandse diplomastudenten, van 6 naar 9 procent, vooral terecht is gekomen in de secundaire doelgroep, is het aandeel van deze doelgroep ongeveer gelijk gebleven.

Figuur 2.10: Verdeling voltijdstudenten naar woonsituatie en herkomst, collegejaren '06-'07 tot en met '14-'15 (bron: DUO)

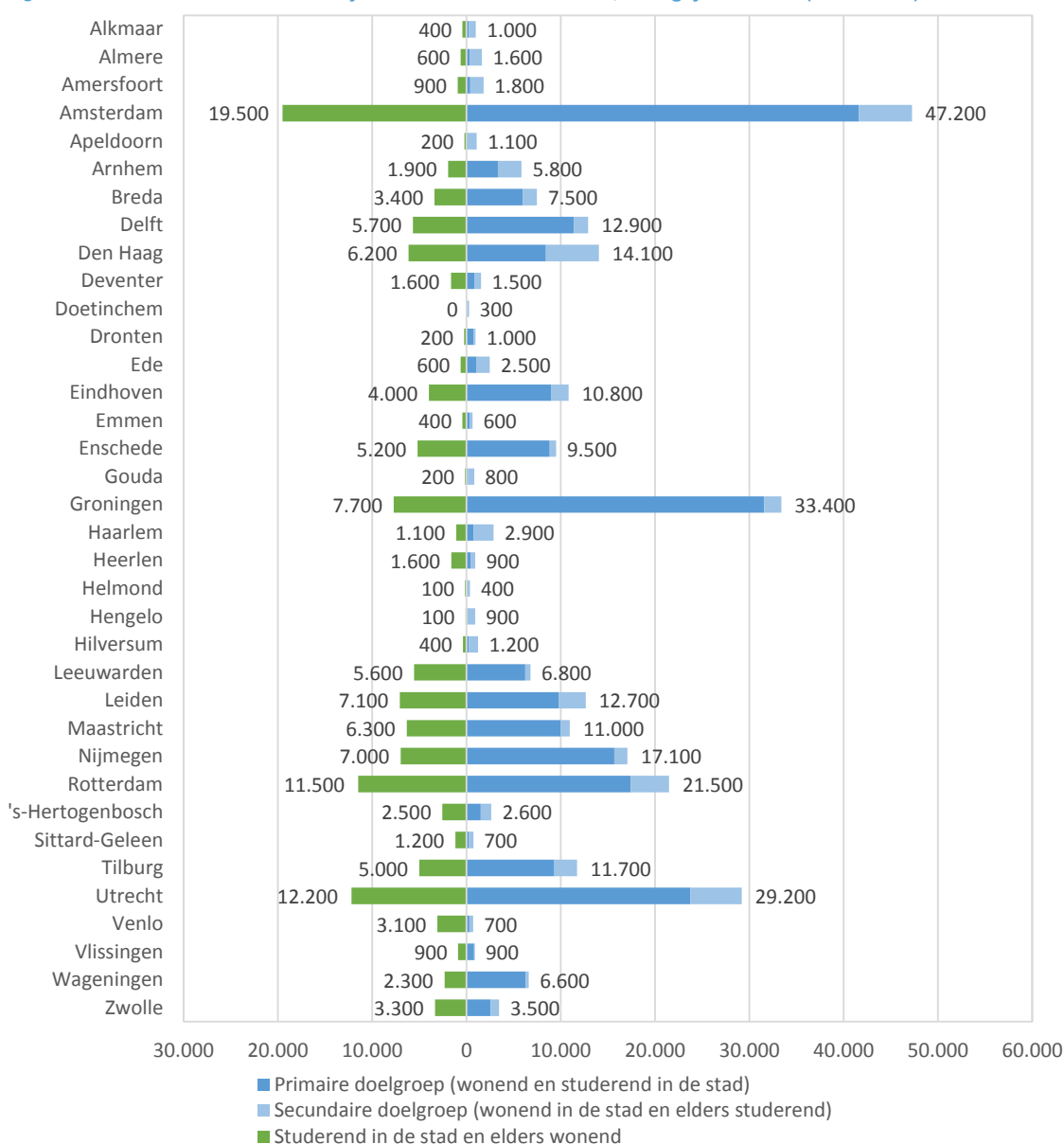
Figuur 2.11: Aandeel voltijdstudenten naar studiestad en woonsituatie, collegejaar '14-'15 (bron: DUO)

2.2.4 Studiesteden

Figuur 2.11 geeft inzicht in de woonsituatie van studenten per studiestad. Van de vier grootste studiesteden komen Amsterdam, Utrecht en Rotterdam sterk overeen met het Nederlandse gemiddelde. In Groningen wonen beduidend meer uitwonende studenten binnen de studiestad dan gemiddeld. De studiesteden zonder universiteit en vooral met minder dan 15.000 studenten vallen op door het lage aandeel uitwonende studenten, met uitzondering van Dronten, Hilversum en Venlo. Delft valt op door het hoge aandeel uitwonende studenten en Eindhoven juist door het hoge aandeel thuiswonenden. Maastricht, Wageningen en Venlo en in mindere mate Emmen en Enschede springen in het oog door de vele buitenlandse diplomastudenten.

Figuur 2.12: Aantal uitwonende voltijdstudenten naar woonstad, collegejaar '14-'15 (bron: DUO)

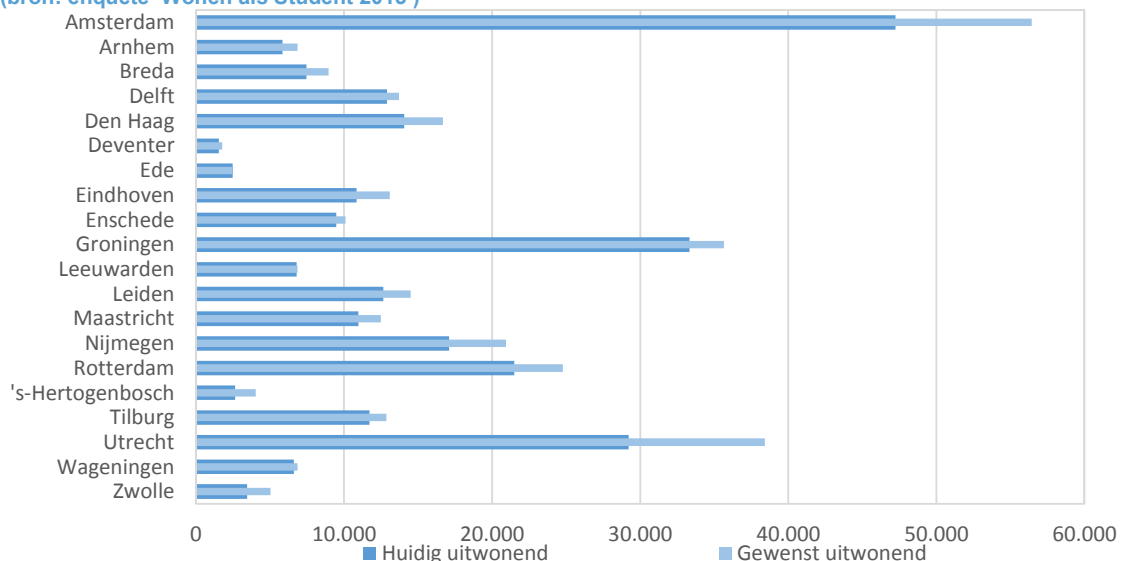
2.2.5 Woonsteden

Figuur 2.12 geeft inzicht in het aantal uitwonende studenten, van zowel de primaire als de secundaire doelgroep: de uitwonende studenten die in de stad wonen en studeren en de uitwonende studenten die in de stad wonen maar in een andere stad studeren. Wat betreft aantal studenten is Groningen de vierde stad van Nederland, maar als gekeken wordt naar het aantal studenten dat in een studiestad woont is Groningen de nummer twee na Amsterdam. Dit is het gevolg van de perifere ligging van Groningen. Apeldoorn, Hengelo en Hilversum vallen op doordat er meer studenten wonen dan dat er studeren. Bij Hengelo komt dit doordat de stad vlakbij Enschede ligt en de Universiteit Twente bovendien aan de kant van Hengelo is gevestigd. Hilversum is gunstig gelegen tussen Amsterdam en Utrecht en hetzelfde geldt voor Apeldoorn tussen Deventer, Zwolle, Utrecht en Arnhem.

Cijfers over leegstand van studentenhuysvesting ontbreken. Aangenomen is dat er in alle steden slechts sprake is van frictieleegstand en het huidige aantal uitwonende studenten in een stad daarom een goede indicatie is voor de beschikbare voorraad (exclusief frictieleegstand). Het is echter mogelijk dat een deel van de studenten woonachtig is in woonruimten die niet specifiek bedoeld zijn voor studentenhuysvesting. Gevolg hiervan is dat de druk op de studentenhuysvesting onderschat kan worden. Door de indicatie van de voorraad af te zetten tegen het aantal studenten dat in de stad zou willen wonen wordt de druk op de woningmarkt van studentenhuysvesting inzichtelijk. Deze wordt weergegeven in figuur 2.13. Bij het bepalen van het aantal studenten dat in de stad wil wonen is gekeken naar de verhuyswensen van studenten die binnen een half jaar willen verhuysen. In tabel 2.2 is het verschil weergegeven tussen de huidige en gewenste situatie gerelateerd aan het totaal aantal studenten; dit wordt de spanningsindicator genoemd.

Met uitzondering van Ede en Leeuwarden is in alle steden sprake van een vraag die groter is dan het aanbod. De spanning is het hoogst in Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Eindhoven, Nijmegen, 's-Hertogenbosch, Utrecht en Zwolle. Ook in Delft, Deventer, Enschede, Groningen, Tilburg en Wageningen is er sprake van spanning, maar deze is zeer beperkt. Vergeleken met het collegejaar '13-'14 is de spanning in Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Maastricht en 's-Hertogenbosch toegenomen. In Amsterdam en Wageningen is de spanning gedaald. Voor de andere steden zijn de verschillen beperkt.

Figuur 2.13: Huidig en gewenst aantal uitwonende voltijdstudenten naar (gewenste) woonstad, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

Tabel 2.2: Spanningsindicator op basis van huidig en gewenst aantal uitwonende voltijdstudenten (primaire doelgroep en totaal) naar woonstad, collegejaren '13-'14 en '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2014 en 2015')

	Aantal studenten		Aantal uitwonende studenten				Verschil huidige situatie / wens				Spanningsindicator			
			Primair		Totaal		Primair		Totaal		Primair		Totaal	
	'13-'14	'14-'15	'13-'14	'14-'15	'13-'14	'14-'15	'13-'14	'14-'15	'13-'14	'14-'15	'13-'14	'14-'15	'13-'14	'14-'15
Amsterdam	108.100	109.300	41.100	41.600	48.600	47.200	8.700	7.700	10.500	9.200	8%	7%	10%	8%
Arnhem	11.400	12.000	3.000	3.400	8.900	5.800	300	700	100	1.000	3%	6%	1%	9%
Breda	18.900	19.600	5.800	6.000	6.900	7.500	500	1.300	800	1.500	3%	6%	4%	8%
Delft	22.300	23.300	11.100	11.400	14.500	12.900	700	700	900	800	3%	3%	4%	3%
Den Haag	27.600	28.400	8.600	8.400	14.400	14.100		1.700		2.600		6%		9%
Deventer	6.300	6.800	900	800	1.500	1.500	100	300	100	200	1%	5%	1%	3%
Ede	3.600	3.600	1.200	1.100	2.600	2.500	0	0	-200	0	0%	1%	-5%	-1%
Eindhoven	26.000	28.300	8.300	9.000	11.800	10.800	1.000	1.900	1.300	2.200	4%	7%	5%	8%
Enschede	24.300	24.300	9.100	8.800	9.600	9.500	400	500	600	600	1%	2%	3%	3%
Groningen	51.000	52.200	30.800	31.600	32.600	33.300	1.300	2.200	1.400	2.300	2%	4%	3%	4%
Leeuwarden	19.000	20.200	6.800	6.200	7.500	6.800	100	100	200	100	1%	0%	1%	0%
Leiden	27.800	29.300	9.400	9.800	13.400	12.700	1.600	2.100	1.600	1.900	6%	7%	6%	6%
Maastricht	19.500	19.700	10.100	10.000	11.200	11.000	700	1.300	800	1.500	4%	7%	4%	8%
Nijmegen	36.200	37.200	15.100	15.700	16.900	17.100	2.600	3.200	2.900	3.800	7%	9%	8%	10%
Rotterdam	56.700	58.800	17.500	17.500	23.000	21.500	2.000	2.700	2.300	3.300	4%	5%	4%	6%
's-Hertogenbosch	14.100	14.800	1.500	1.500	2.900	2.600	400	1.100	700	1.400	3%	8%	5%	9%
Tilburg	24.600	24.500	9.300	9.300	12.500	11.700	700	800	600	1.100	3%	3%	3%	5%
Utrecht	59.400	60.000	22.300	23.700	29.000	29.200	5.700	8.300	8.300	9.200	10%	14%	14%	15%
Wageningen	9.100	9.900	6.000	6.300	6.700	6.600	300	200	500	200	3%	2%	5%	2%
Zwolle	10.000	17.200	3.900	2.500	5.000	3.500		1.300		1.600		7%		9%
Andere steden	55.100	46.900	10.900	6.600	84.300	73.000	1.300	1.600	-1.600	1.800	2%	4%	-3%	4%
Totaal	630.900	646.300	226.500	231.300	356.900	340.800	31.700	39.800	35.200	46.400	5%	6%	6%	7%

3

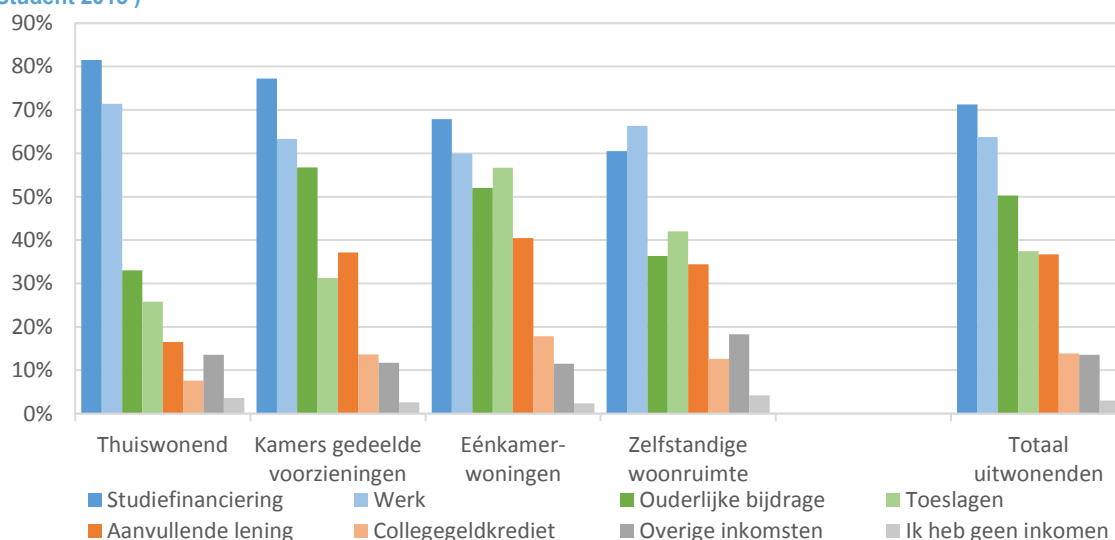
Betalbaarheid

Betalbaarheid is in het kader van het studievoorschot de komende jaren extra belangrijk. Om de effecten voor de toekomst in perspectief te plaatsen wordt dit thema in dit hoofdstuk uitgewerkt. Achtereenvolgens besteden de paragrafen 3.1 tot en met 3.3 aandacht aan inkomsten en uitgaven, woonlasten en woonquote van uitwonende studenten. Hierbij wordt aandacht gegeven aan de huidige situatie, de ontwikkeling gedurende de laatste jaren en de verschillen tussen woonsteden.

3.1 Inkomsten en uitgaven

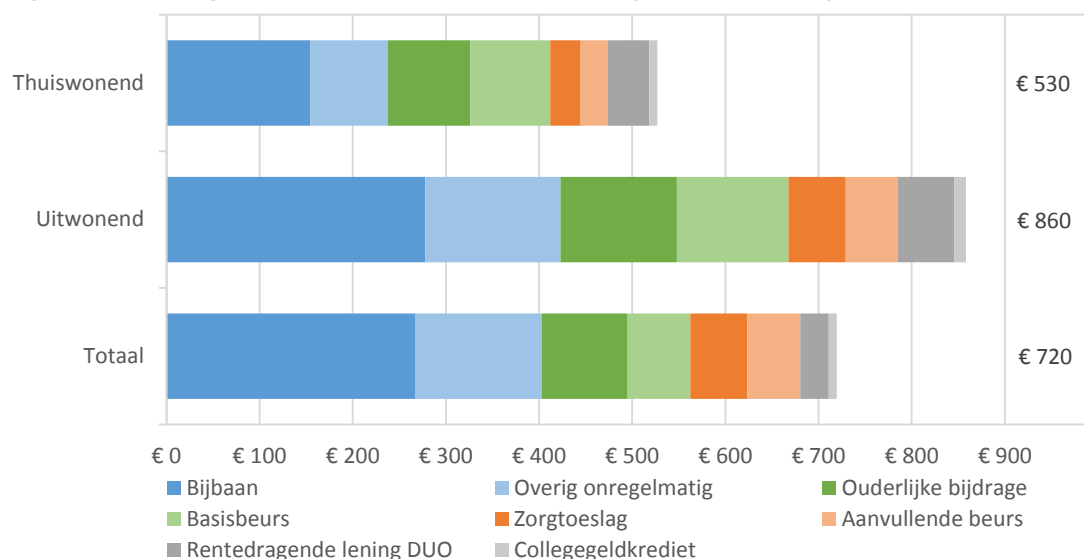
Het inkomen van studenten bestaat uit verschillende componenten, zoals weergegeven in figuur 3.1. De meest voorkomende inkomstenbronnen zijn studiefinanciering (bij 76 procent van alle studenten), werk (bij 67 procent) en ouderlijke bijdrage (bij 42 procent). 3 procent van de studenten geeft aan geen inkomen te hebben. Uitwonende studenten krijgen vaker een ouderlijke bijdrage en lenen vaker geld via een aanvullende lening of collegegeldkrediet dan thuiswonende studenten.

Figuur 3.1: Aandeel studenten met inkomen per inkomstenbron, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

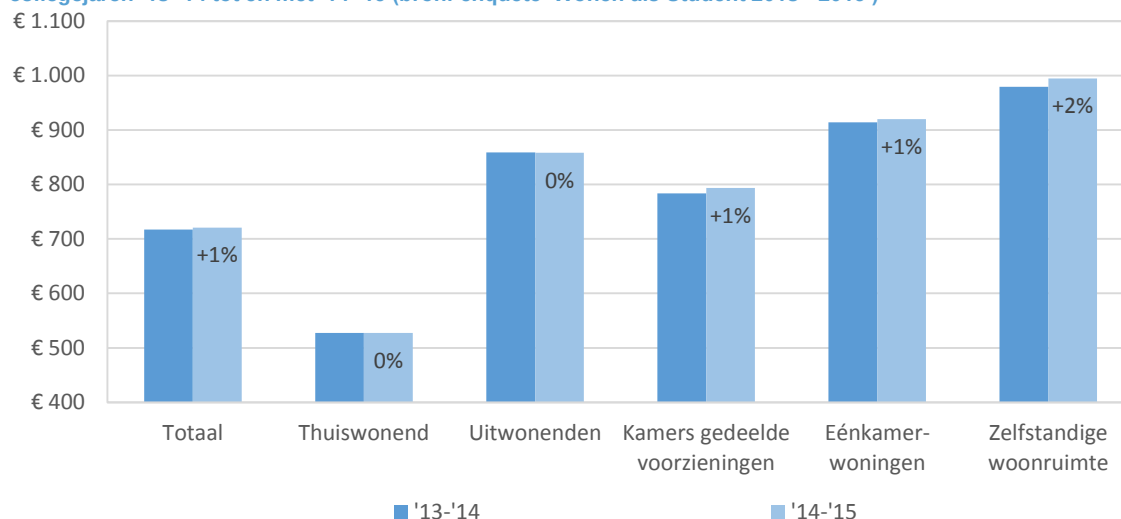
Het gemiddelde netto inkomen van studenten is 720 euro per maand. De hoogte van het inkomen hangt sterk samen met leeftijd en het type woonruimte dat wordt gehuurd. Tot en met 25 jaar loopt het inkomen op en studenten met een duurder type woonruimte hebben gemiddeld een hoger inkomen. Figuur 3.2 toont dat basisbeurs, ouderlijke bijdrage en zorgtoeslag voor bijna een derde van de inkomsten van studenten zorgen. Bijbaantjes leveren studenten gemiddeld 270 euro op, oftewel een derde van hun totale inkomsten. 13 procent van de inkomsten moeten studenten op termijn terugbetalen.

Figuur 3.2: Verdeling inkomsten studenten naar woonsituatie (bron: Nibud en enquête 'Wonen als Student 2015')

Figuur 3.3 laat zien dat het gemiddelde inkomen van studenten het laatste jaar licht is gestegen. Uitgesplitst naar uit- en thuiswonend valt op dat het inkomen van zowel thuis- als uitwonende studenten gelijk is gebleven. Als de uitwonende studenten echter worden onderscheiden naar type woonruimte, dan blijkt dat het inkomen in alle gevallen met ten minste 1 procent is gestegen. Dat de stijging van het gemiddelde inkomen van het totaal aantal (uitwonende) studenten niet hetzelfde beeld laat zien als de som van de deelcategorieën kan verklaard worden door een verschuiving in de samenstelling naar woonsituatie en type woonruimte.

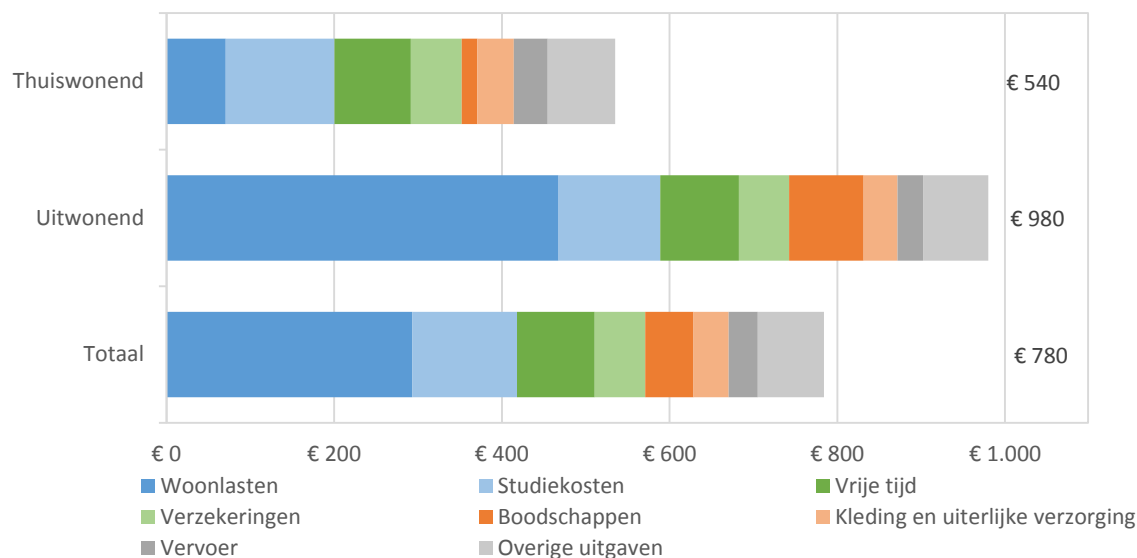
Figuur 3.3: Ontwikkeling gemiddeld netto inkomen (gecorrigeerd voor inflatie) naar type woonruimte, collegejaren '13-'14 tot en met '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2013 - 2015')

Figuur 3.4 geeft inzicht in het uitgavenpatroon van studenten. Opvallend is dat de som van de uitgaven die van de inkomsten van studenten overtreft volgens het Nibud. Dit verschil vangen studenten op door onder andere spaargeld te gebruiken en geld te lenen van anderen. Zo heeft 61 procent van de studenten geld geleend van zijn of haar ouders (bron: Nibud). Door het ontbreken van woonlasten en uitgaven aan

boodschappen bij de thuiswonende studenten lijkt het uitgavenpatroon heel anders dan bij de uitwonende studenten. Bij uitwonende studenten bestaat de helft van de uitgaven uit woonlasten en nog eens 12 procent wordt besteed aan boodschappen. Zonder deze twee kostenposten komen de uitgaven van uit- en thuiswonende studenten echter sterk overeen.

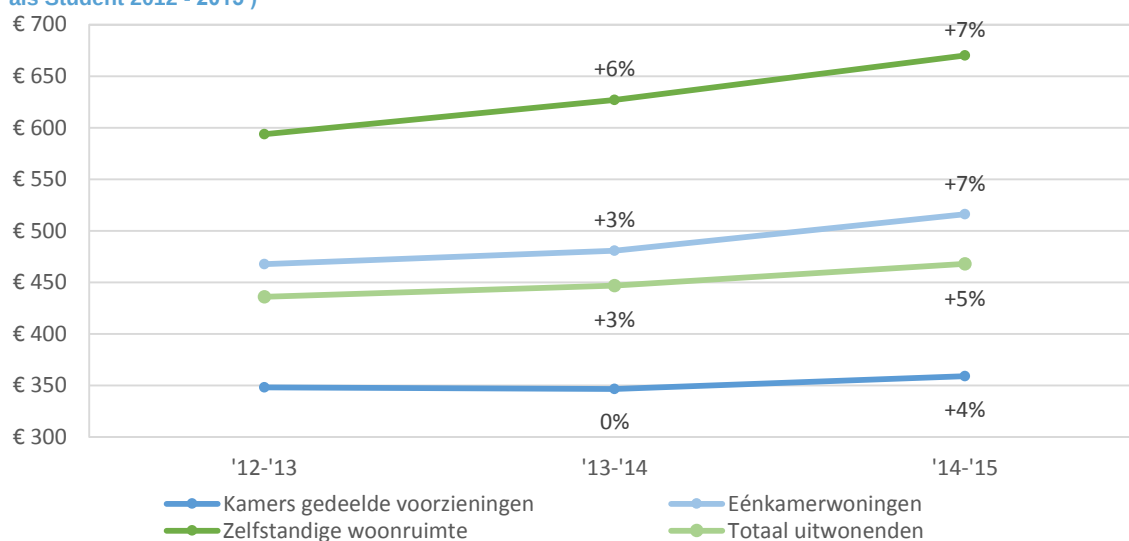
Figuur 3.4: Uitgaven studenten (bron: Nibud en enquête 'Wonen als Student 2015')

3.2 Woonlasten

Gemiddeld betalen uitwonende studenten 470 euro aan woonlasten per maand (inclusief de bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag). Gecorrigeerd voor inflatie stegen de woonlasten sinds het collegejaar '12-'13 met 7 procent. De prijs voor kamers per vierkante meter is in deze periode gestegen van 23 naar 24 euro (4 procent).

Figuur 3.5: Ontwikkeling gemiddelde woonlasten inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag (gecorrigeerd voor inflatie) naar type woonruimte, collegejaren '12-'13 tot en met '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2012 - 2015')

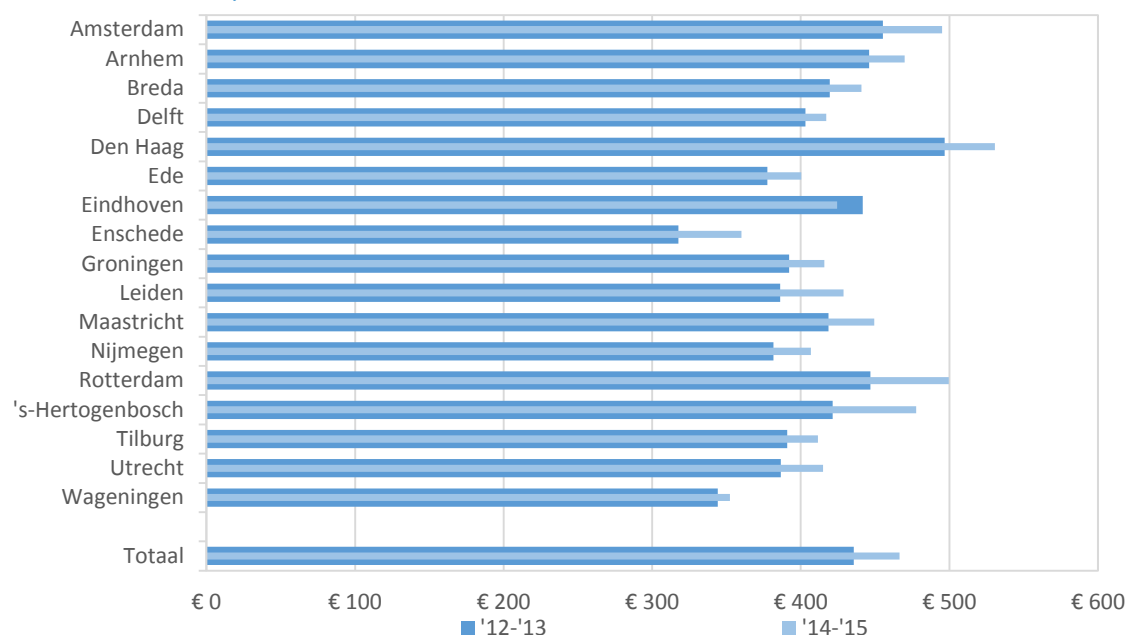
De woonuitgaven van studenten met een éénkamerwoning of een zelfstandige woonruimte liggen beduidend hoger dan het gemiddelde van alle uitwonende studenten. Vooral deze duurdere woonruimten zijn de afgelopen jaren in prijs gestegen. In collegejaar '12-'13 kostte een zelfstandige woonruimte 71 procent meer dan een kamer met gedeelde voorzieningen. In collegejaar '14-'15 is dit verschil gestegen tot 87 procent.

Kamers met gedeelde voorzieningen zijn bij particuliere verhuurders even duur als het gemiddelde. Éénkamerwoningen en zelfstandige woonruimten zijn respectievelijk 6 en 1 procent duurder. Als er gekeken wordt naar het verschil in prijs per vierkante meter, dan blijken bij particuliere verhuurders kamers met gedeelde voorzieningen 3 procent duurder te zijn en éénkamerwoningen ongeveer even duur.

Figuur 3.6 laat zien dat de woonlasten in Den Haag, 's-Hertogenbosch, Rotterdam, Amsterdam en Arnhem hoger dan gemiddeld zijn. Den Haag springt hierbij het meest in het oog. Kanttekening is echter dat de gemiddelde woonlasten per stad voor een groot deel worden bepaald door de samenstelling van de woningvoorraad. Als er wordt gecorrigeerd voor de samenstelling van de voorraad naar type woonruimte, dan bestaat de top vijf van steden met de hoogste woonlasten uit achtereenvolgens Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Breda. De woonlasten in Wageningen en Enschede zijn beduidend lager dan in alle andere steden, ook als wordt gecorrigeerd voor de samenstelling van de voorraad naar type woonruimte. De prijs per vierkante meter laat zien dat ook Maastricht relatief duur is en dat de lasten in Wageningen niet opvallend laag zijn.

Zoals eerder opgemerkt zijn de woonlasten de afgelopen jaren sterk gestegen. In 's-Hertogenbosch Enschede, Leiden en Rotterdam is de stijging over de afgelopen twee jaar zelfs meer dan 10 procent geweest. Eindhoven vormt de uitzondering met een lichte daling van de woonlasten.

Figuur 3.6: Ontwikkeling gemiddelde woonlasten inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag (gecorrigeerd voor inflatie) per woonstad¹, collegejaren '12-'13 tot en met '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2013 en 2015')

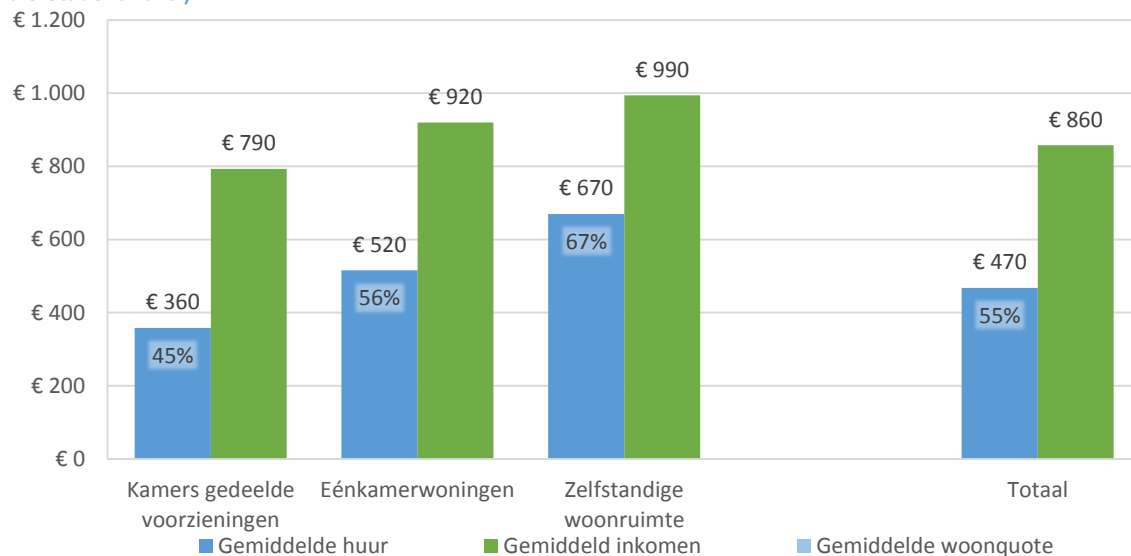

¹ Vanwege onvoldoende respondenten in de enquête 'Wonen als Student 2013 zijn de steden Deventer, Leeuwarden en Zwolle niet weergegeven.

3.3 Woonquote²

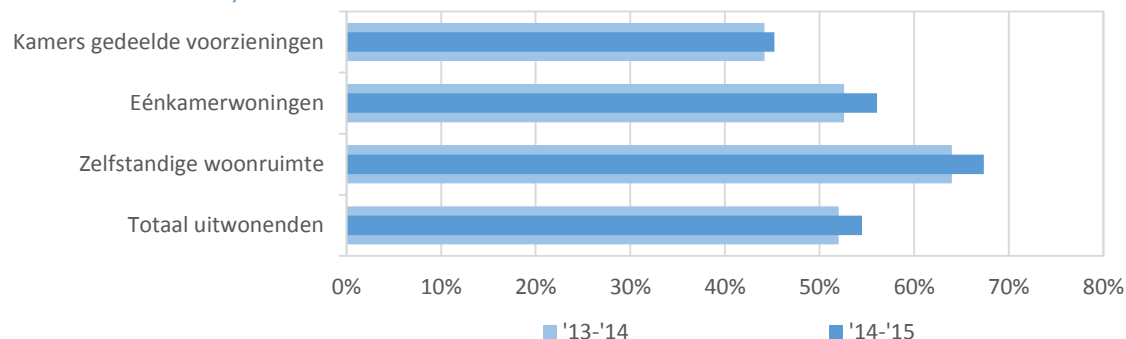
Wanneer de totale woonuitgaven (470 euro) gerelateerd worden aan het gemiddelde inkomen per maand (860 euro) blijkt 55 procent van het inkomen aan wonen te worden uitgegeven. Ondanks dat het inkomen van studenten met een éénkamerwoning of een zelfstandige woonruimte hoger ligt dan het gemiddelde inkomen van uitwonende studenten, is de woonquote met respectievelijk 56 en 67 procent ook hoger dan gemiddeld. Dit komt doordat de woonlasten voor studenten in deze type woonruimte relatief nog hoger liggen dan het gemiddelde. Figuur 3.7 geeft een overzicht van de gemiddelde woonlasten, inkomen en woonquote naar type woonruimte.

Figuur 3.7: Gemiddelde huur (inclusief bijkomende woonlasten en zonder aftrek van de huurtoeslag), inkomen en woonquote van uitwonende voltijdstudenten naar type woonruimte, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

Doordat de woonlasten sterker zijn gestegen dan het inkomen is de woonquote over het afgelopen jaar gestegen van 52 naar 55 procent, zoals weergegeven in figuur 3.8. Er kan dan ook geconcludeerd worden dat de betaalbaarheid van studentenhuysvesting gedaald is.

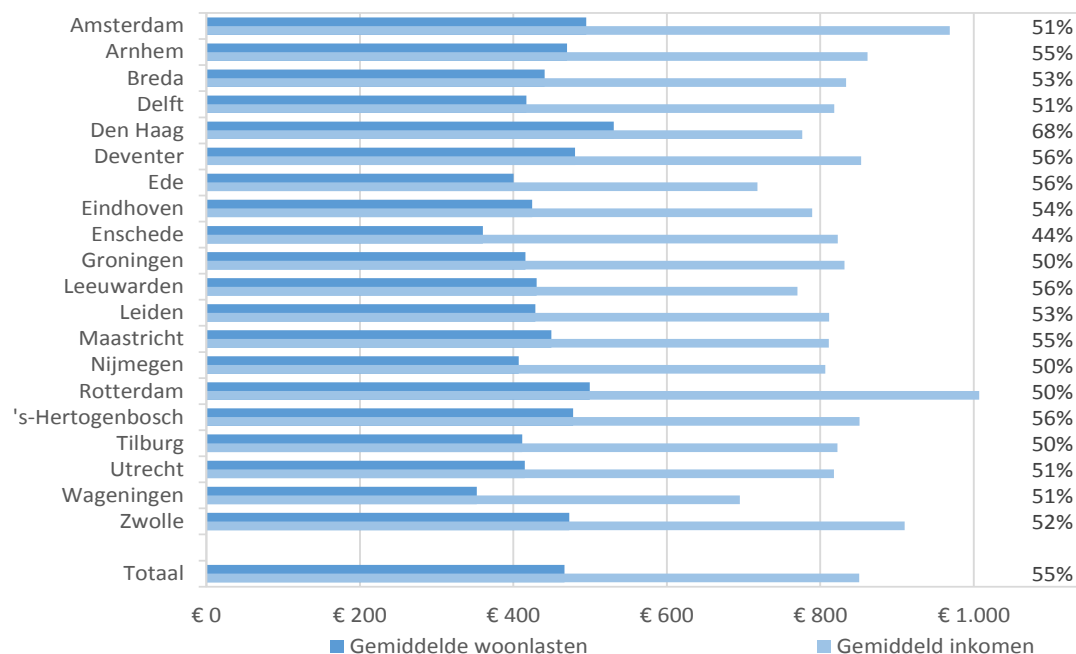
Figuur 3.8: Ontwikkeling gemiddelde woonquote inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag (gecorrigeerd voor inflatie) naar type woonruimte, collegejaren '12-'13 en '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2013 en 2015')

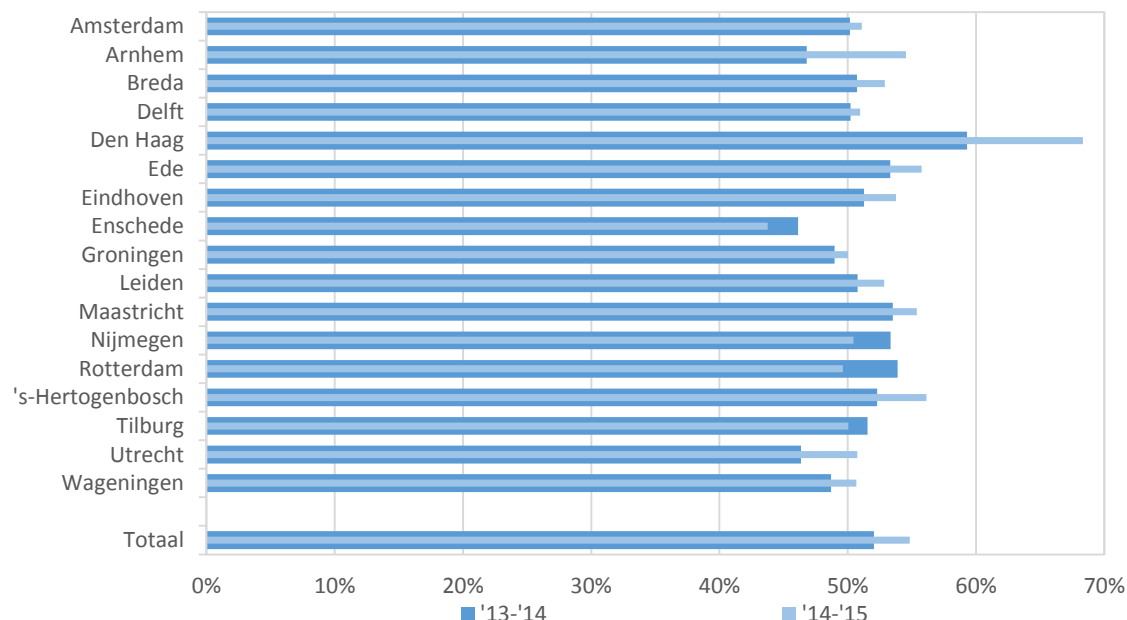
² De definitie van de woonquote is niet vergelijkbaar met andere onderzoeken, omdat de woonquote met een andere definitie van zowel het inkomen als de woonlasten is berekend.

De verschillen tussen de woonquote per stad, zoals te zien in figuur 3.9 en figuur 3.10, zijn kleiner dan bij de woonlasten omdat studenten hun inkomenspatroon aanpassen aan hun woonlasten. Enschede en Den Haag vallen op met respectievelijk een relatief lage en hoge woonquote.

Figuur 3.9: Gemiddelde woonlasten (inclusief bijkomende woonlasten en zonder aftrek van de huurtoeslag), inkomen en woonquote van uitwonende voltijdstudenten per woonstad, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

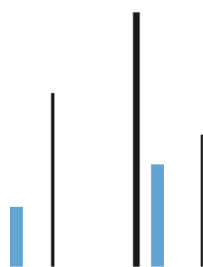

Figuur 3.10: Ontwikkeling gemiddelde woonquote inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag (gecorrigeerd voor inflatie) per woonstad³, collegejaren '13-'14 en '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2013 en 2015')

³ Vanwege onvoldoende respondenten in de enquête 'Wonen als Student 2013' zijn de steden Deventer, Leeuwarden en Zwolle niet weergegeven.

4

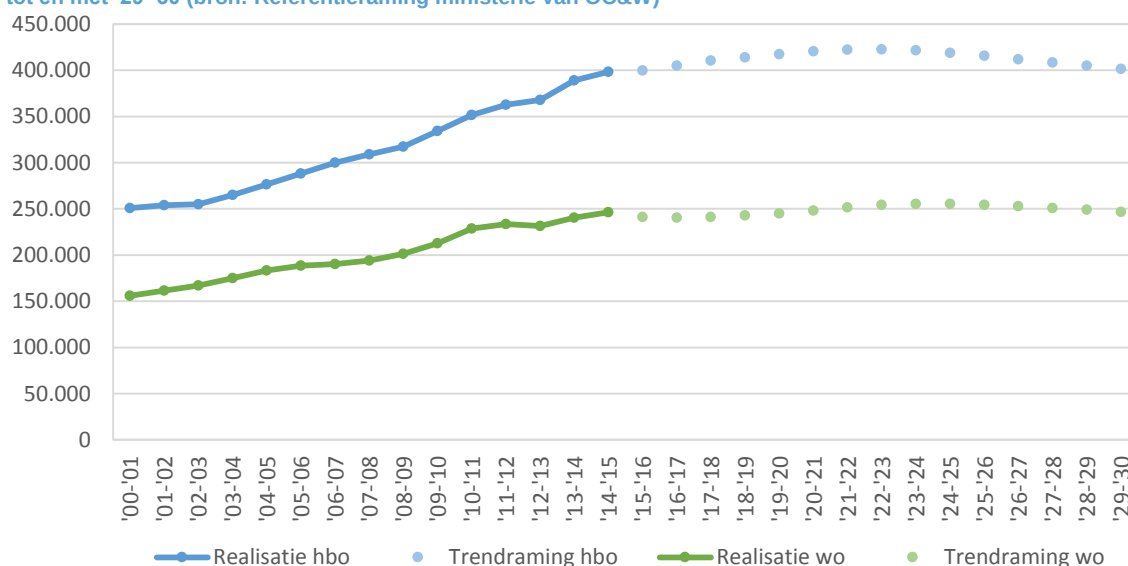
Kwantitatieve prognose

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kwantitatieve verwachtingen tot en met collegejaar '22-'23. In paragraaf 4.1 wordt de verwachte ontwikkeling van de studentenpopulatie beschreven. Eerst worden veranderingen in het aantal studenten over de afgelopen jaren en de prognoses voor de komende jaren beschreven. Vervolgens wordt nader gekeken naar de samenstelling van de populatie naar leeftijd en geslacht en de verschillen tussen de studiesteden. In paragraaf 4.2 wordt inzicht gegeven in de veranderingen van woonsituatie voor studenten in de komende 8 jaar. Hierbij wordt eerst gekeken naar de verschillen tussen het trendscenario en 'Studievoorschot'-scenario (SV-scenario, zie paragraaf 1.2 voor de beschrijvingen van de twee scenario's). Tot slot, wordt voor het SV-scenario nog de verandering van het aantal studenten per studiestad en woonstad behandeld.

4.1 Studentenpopulatie

In de afgelopen tien jaar nam het aantal hbo-studenten met gemiddeld 12.200 studenten per jaar toe. Het aantal universitaire studenten nam in deze periode met 6.300 studenten per jaar toe. Voor de komende jaren wordt een minder sterke groei verwacht. De referentieraming, zie figuur 4.1, laat een gemiddelde toename van 3.000 hbo-studenten per jaar zien tussen collegejaar '14-'15 en '22-'23 (0,7 procent). Met een jaarlijkse groei van 1.000 universitaire studenten is de toename bij universiteiten minder sterk (0,4 procent). Na deze periode van acht jaar van groei wordt voor het gehele hoger onderwijs, als gevolg van demografische krimp, een daling van het aantal studenten verwacht. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat prognoses meer onzekerheden vertonen naarmate ze verder vooruit kijken. Kanttekening die bij de referentieraming geplaatst kan worden is dat er structureel sprake lijkt te zijn van een onderschatting van het aantal studenten (zie bijlage B).

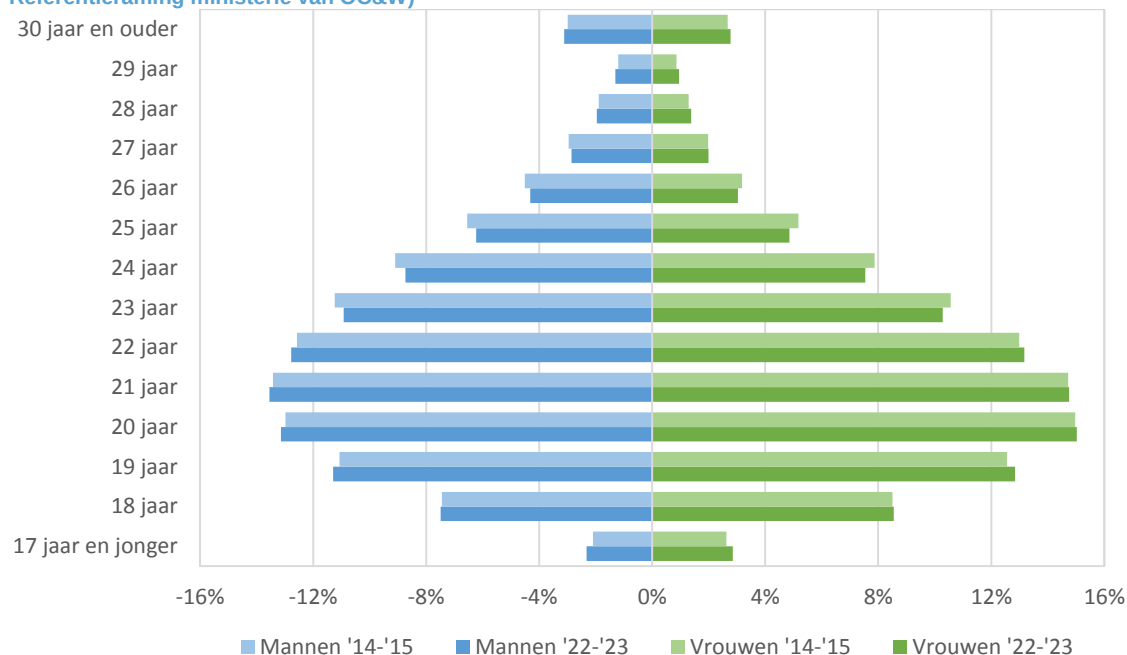
Figuur 4.1: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten hoger onderwijs naar type onderwijs, collegejaren '00-'01 tot en met '29-'30 (bron: Referentieraming ministerie van OC&W)

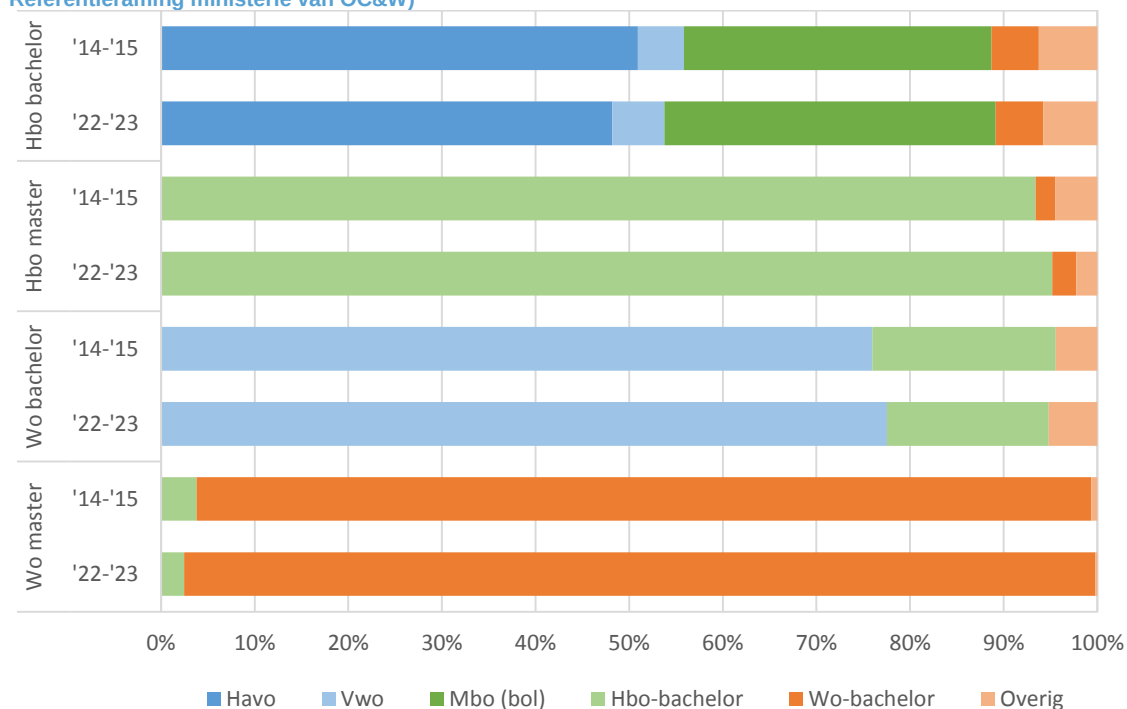
4.1.1 Leeftijd & geslacht

Figuur 4.2 laat zien dat de Nederlandse studentenpopulatie in grote lijnen hetzelfde blijft. Het aantal jonge (jonger dan 23 jaar) en oude (ouder dan 26 jaar) studenten neemt naar verhouding iets toe ten koste van de 23- tot en met 26-jarigen. De gemiddelde leeftijd blijft nagenoeg gelijk. De verwachte toename van de komende jaren is bij zowel mannen als vrouwen terug te zien. De toename van vrouwen is licht hoger.

Figuur 4.2: Aandeel voltijdstudenten hoger onderwijs naar geslacht, collegejaren '14-'15 en '22-'23 (bron: Referentieraming ministerie van OC&W)

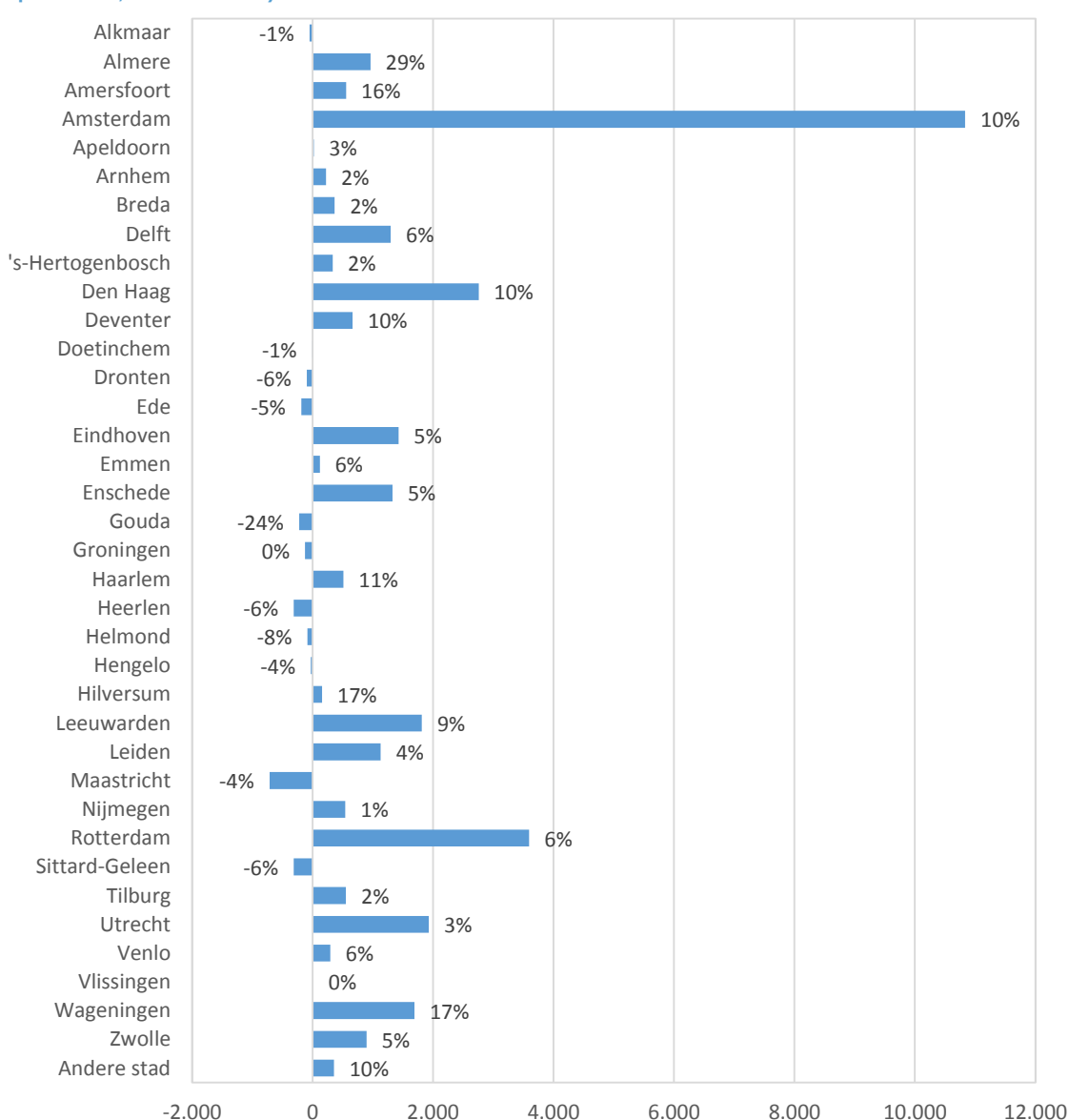
Figuur 4.3: Aandeel eerstejaars voltijdstudenten hoger onderwijs per type opleiding (exclusief doorstroom tussen opleidingen van hetzelfde type) naar vorige opleiding, collegejaren '14-'15 en '22-'23 (bron: Referentieraming ministerie van OC&W)

4.1.2 Vorige opleiding

Figuur 4.3 geeft inzicht in welke vooropleiding eerstejaarsstudenten hebben gevolgd (exclusief doorstroom tussen opleidingen van hetzelfde type). Zoals te verwachten hebben de meeste hbo-bachelor studenten voorafgaand aan de studie havo (51 procent) of beroepsopleidende leerweg binnen het mbo (33 procent) als vooropleiding gevolgd. Bij een universitaire bacheloropleiding komen de meest studenten vanuit het vwo (76 procent) of een hbo-bachelor (20 procent). Bij een hbo- of universitaire master heeft meer dan 90 procent een bacheloropleiding van het hbo dan wel wo gevolgd. De verwachting is dat dit beeld over acht jaar vergelijkbaar is. Wel zullen vanuit het mbo meer studenten gaan instromen in een hbo-bacheloropleiding (ministerie van OC&W, 2015, “Beschrijving referentieraming 2015”).

Figuur 4.4: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten per studiestad, collegejaar '22-'23 t.o.v. '14-'15 (bron: Apollo 2015, ABF Research)¹

¹ Voor gemeenten met een beperkt aantal studenten is de nauwkeurigheid van een prognose vanzelfsprekend minder groot dan bij gemeenten met grote aantallen studenten. Daarnaast worden onvoorziene verplaatsingen van onderwijsinstellingen niet meegenomen.

4.1.3 Stadiesteden

De nationale groei van het aantal studenten de komende acht jaar is bij de meeste stadiesteden terug te zien. Van de 22 stadiesteden met minstens 5.000 studenten wordt alleen een krimp verwacht in de Zuid-Limburgse steden Heerlen (-6 procent), Maastricht (-4 procent) en Sittard-Geleen (-6 procent). Van Zuid-Limburg is bekend dat het een demografisch krimpgebied betreft waar bovendien het aandeel jongeren daalt.

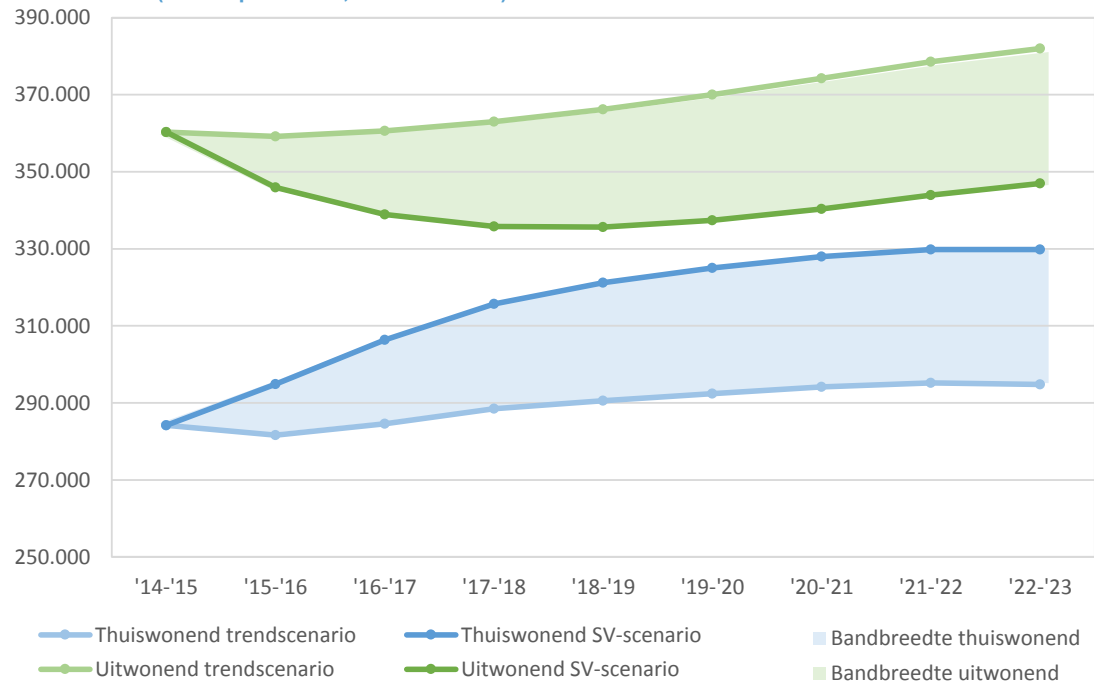
Amsterdam (10 procent), Den Haag (10 procent), Deventer (10 procent) en Wageningen (17 procent) zijn de steden met minimaal 5.000 studenten en een groei van ten minste 10 procent. De meeste van deze steden liggen in demografische groeieregio's. Wageningen huisvest een specialistische universiteit en op basis van trends uit het verleden wordt verwacht dat deze een sterke groei door zal blijven maken.

4.2 Woonsituatie

In het collegejaar '14-'15 zijn 360.000 studenten uitwonend inclusief buitenlandse diplomastudenten. Dit aantal zou op basis van de trends uit het verleden en de groei van het aantal studenten de komende acht jaar naar verwachting toenemen tot 382.000. Dit komt neer op een groei van 6 procent.

Het studievoorschot dat in het collegejaar '15-'16 wordt ingevoerd zal, zoals te zien in figuur 4.5, naar alle waarschijnlijkheid invloed hebben op het huisvestingsgedrag. Volgens het SV-scenario blijven door het studievoorschot meer studenten thuis wonen. In plaats van een toename is de verwachting dat het aantal uitwonenden van 360.000 naar 347.000 zal dalen (-4 procent).

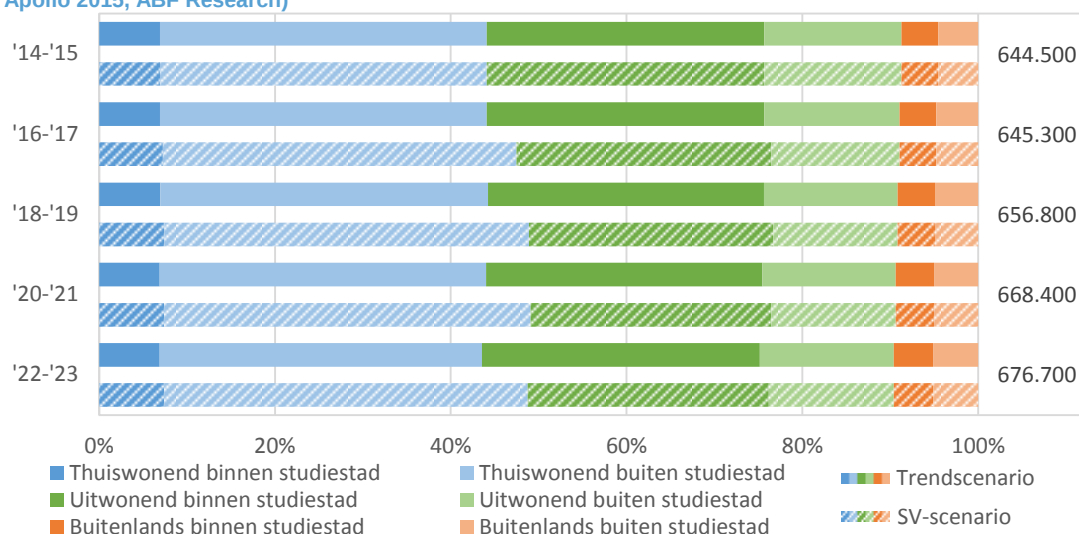
Figuur 4.5: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten naar woonsituatie per scenario, collegejaren '14-'15 tot en met '22-'23 (bron: Apollo 2015, ABF Research)

Bij prognoses is er altijd sprake van onzekerheden. Als gevolg van de invoering van het studievoorschot zijn deze onzekerheden voor prognoses van het aantal thuis- en uitwonende studenten nog groter. Deze situatie heeft zich nog niet eerder voorgedaan, zoals ook reeds aangegeven in paragraaf 1.2. Daarom moet er rekening worden gehouden met een bandbreedte, zoals weergegeven in figuur 4.5. Het trendscenario representeert de bovengrens en het SV-scenario de ondergrens. Deze boven- en ondergrens van de bandbreedte geven weer welk minimaal en maximaal effect van de invoering van het studievoorschot verwacht mag worden.

In het SV-scenario blijven studenten langer thuis wonen. Echter, als ze ouder worden zullen ze vaak alsnog het ouderlijk huis verlaten. Het scenario heeft dan ook vooral invloed op de woonsituatie van de jonge studenten en met name op de jonge studenten van wie de ouders niet in de studiestad wonen. Studenten van wie de ouders in de studiestad wonen verlieten ook in het verleden al op latere leeftijd het ouderlijk huis. Hierdoor is het effect van het studievoorschot op de thuiswonende studenten binnen de studiestad beperkt. Het zijn ook vooral de uitwonende oudere studenten die buiten de studiestad woonachtig zijn, waardoor ook deze groep slechts beperkt wordt beïnvloed. Figuur 4.6 laat zien dat in de komende acht jaar bij het SV-scenario met name het aandeel studenten dat thuis blijft wonen als de ouders buiten de studiestad wonen toeneemt. Dit gaat ten koste van het aantal uitwonende studenten binnen de studiestad. Bij het trendscenario zijn de verschillen tussen collegejaar '14-'15 en '22-'23 zeer beperkt.

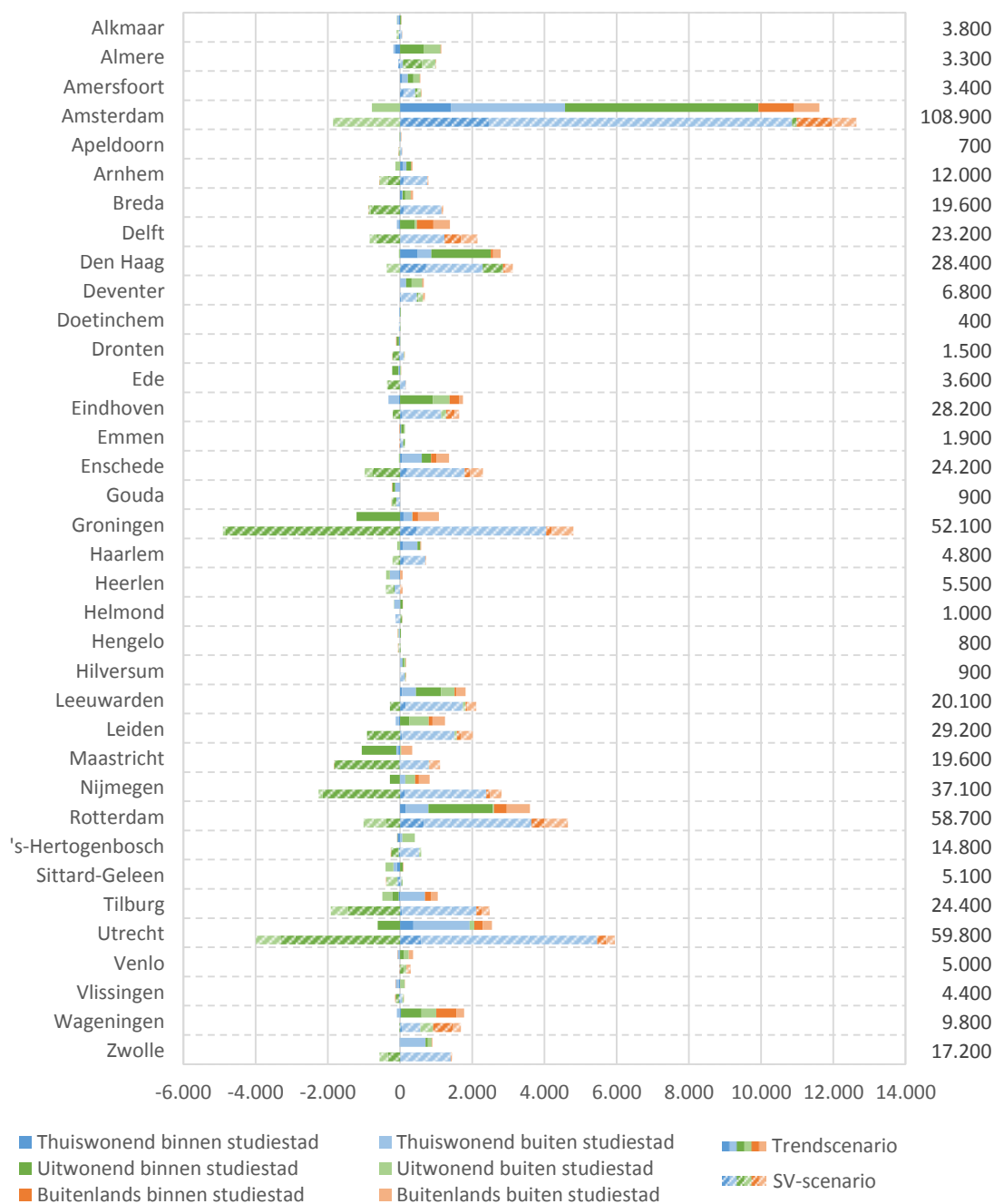
Figuur 4.6: Aandeel voltijdstudenten naar woonsituatie per scenario, collegejaren '14-'15 en '22-'23 (bron: Apollo 2015, ABF Research)

4.2.1 Studiesteden

Figuur 4.7 geeft inzicht in de verschuivingen per studiestad tussen collegejaar '14-'15 en '22-'23. Bij het trendscenario zijn de verschuivingen beperkt en hangt de toe- of afname vooral samen met de algehele stijging of daling van het aantal studenten in de stad. De meeste steden laten bij het SV-scenario een vergelijkbaar beeld zien, waarbij de aantallen buitenlandse diplomastudenten en thuiswonende studenten toenemen en het aantal uitwonende studenten afneemt.

Figuur 4.7: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten naar woonsituatie per studiestad en scenario, collegejaar '22-'23 t.o.v. '14-'15 (bron: Apollo 2015, ABF Research)²

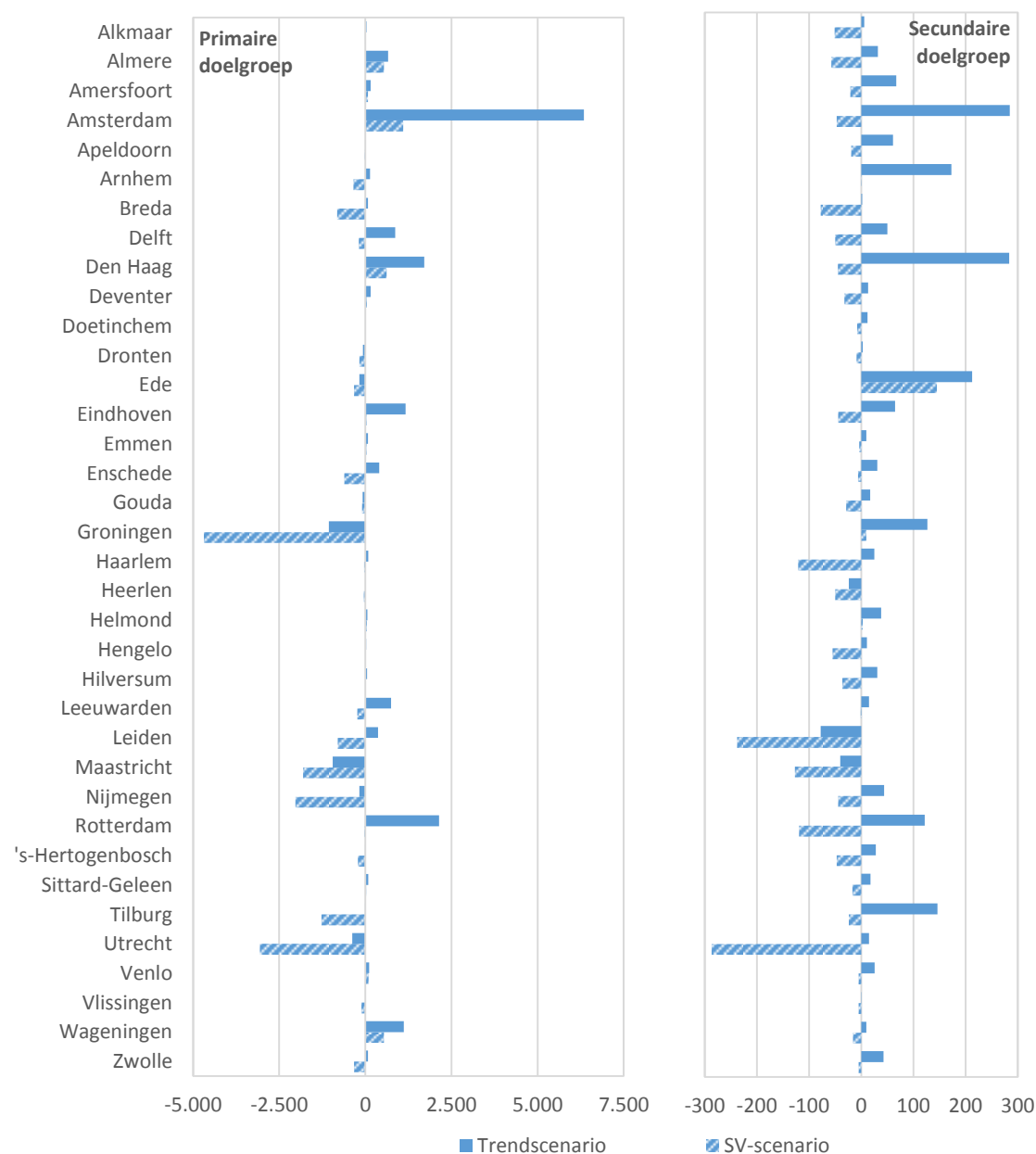
4.2.2 Woonsteden

Uit figuur 4.8 blijkt dat bij het trendscenario de ontwikkeling van de primaire en secundaire doelgroep bij de meeste steden in lijn ligt met de ontwikkeling van het totaal aantal studenten. Bij het SV-scenario neemt de primaire doelgroep in de meeste steden af, in lijn met de verschuivingen van de woonsituatie binnen de studiesteden volgens dit scenario. Zoals reeds toegelicht wordt er in het SV-scenario vanuit gegaan dat

² Voor gemeenten met een beperkt aantal studenten is de nauwkeurigheid van een prognose vanzelfsprekend minder groot dan bij gemeenten met grote aantallen studenten. Daarnaast worden onvoorziene verplaatsingen van onderwijsinstellingen niet meegenomen.

studenten minder snel het ouderlijk huis zullen verlaten. Aangezien dit vooral effect heeft op jonge studenten en de secundaire doelgroep juist vooral uit oudere studenten bestaat, neemt deze doelgroep in de meeste steden minder hard af bij het SV-scenario.

Figuur 4.8: Ontwikkeling van de primaire en secundaire doelgroep per woonstad en scenario, collegejaar '22-'23 t.o.v. '14-'15 (bron: Apollo 2015, ABF Research)³

³ Voor gemeenten met een beperkt aantal studenten is de nauwkeurigheid van een prognose vanzelfsprekend minder groot dan bij gemeenten met grote aantallen studenten. Daarnaast worden onvoorziene verplaatsingen van onderwijsinstellingen niet meegenomen.

5

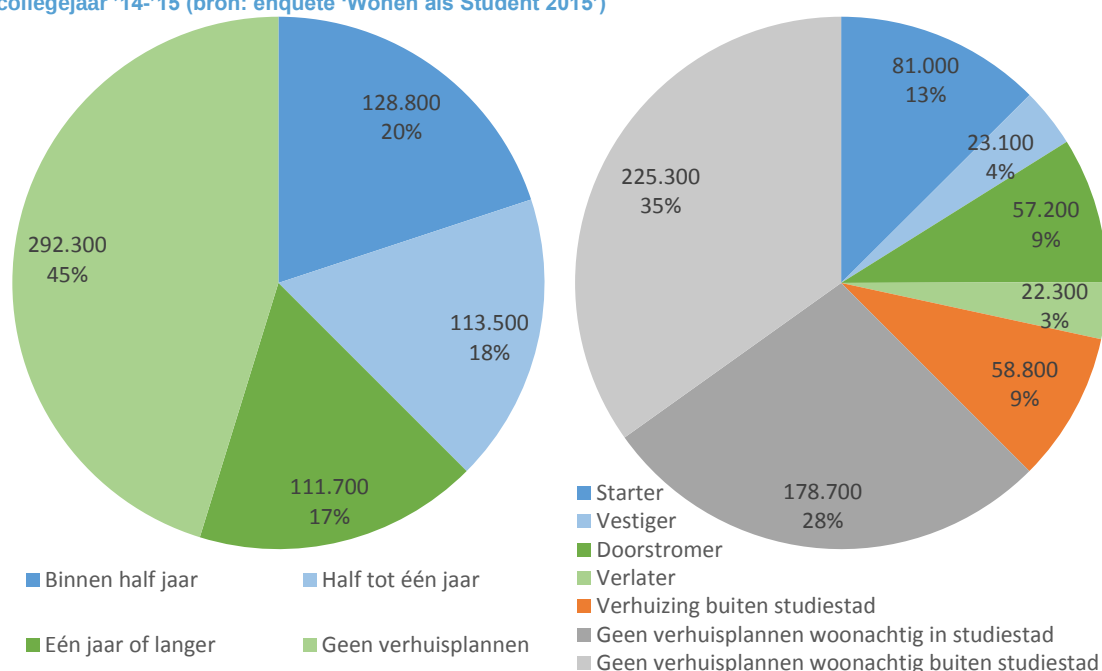
Kwalitatieve prognose

In hoofdstuk 4 is besproken hoeveel studenten er de komende jaren naar verwachting zijn en hoeveel woonruimten zij nodig hebben. In dit hoofdstuk wordt de verwachte vraag naar woonruimte meer kwalitatief ingevuld. In paragraaf 5.1 wordt de verhuiscapaciteit van studenten belicht. De woonwensen van studenten worden behandeld in paragraaf 6. Door de woonwensen af te zetten tegen de huidige situatie presenteert paragraaf 5.3 de kwalitatieve afwijkingen tussen vraag en aanbod op dit moment. Tot slot geeft paragraaf 6 weer welke voorraadmutaties het meest geschikt zijn om aan te sluiten bij deze woonwensen.

5.1 Verhuiscapaciteit

Van alle studenten heeft 55 procent verhuiscapaciteit. Uit figuur 5.1 blijkt dat 242.000 studenten (37 procent) verhuiscapaciteit voor het komende jaar hebben. Deze groep, ook wel de verhuiscapaciteits studenten genoemd, bestaat uit 81.000 starters (verlaten het ouderlijk huis), 23.000 vestigers (verhuizen van buiten naar binnen de studiestad), 57.000 doorstromers (verhuizen binnen de studiestad), 22.000 verlaters (vertrekken uit de studiestad) en 59.000 studenten die buiten de studiestad verhuizen.

Figuur 5.1: Verhuiscapaciteit voltijdstudenten naar verhuistijdspan en gewenste verhuiscapaciteit binnen één jaar, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

In Utrecht is het aandeel verhuiscapaciteits studenten met 46 procent beduidend hoger dan gemiddeld. In Amsterdam, Arnhem, Breda, Enschede en Leiden is het aandeel met 40 à 41 procent licht hoger. Daartegenover staat een laag aandeel verhuiscapaciteits studenten in Deventer (28 procent), Delft (29 procent) en Wageningen (30

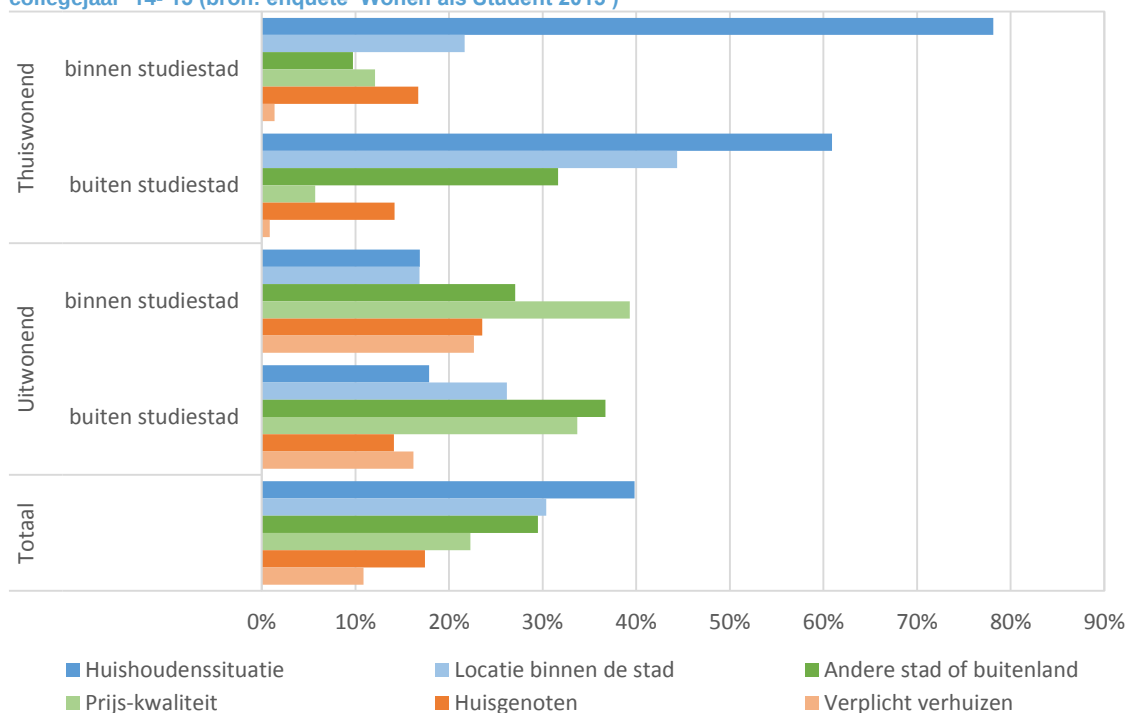
procent). Tabel 5.1 geeft inzicht in de studiesteden met een hoog of laag aandeel starters, vestigers, doorstromers en verlaters.

Tabel 5.1: Verhuissplannen voltijdstudenten naar gewenste verhuisbeweging binnen één jaar voor de studiesteden met het hoogste en laagste aandeel van alle uitwonende studenten in de studiestad, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

		Starters	Vestiger	Doorstromer	Verlater	Met ouders en/of elders
Top 3	1	Zwolle (43 %)	Maastricht (17 %)	Amsterdam (23 %)	Leeuwarden (11 %)	's-Hertogenbosch (60 %)
	2	's-Hertogenbosch (38 %)	's-Hertogenbosch (11 %)	Nijmegen (20 %)	Tilburg (11 %)	Deventer (53 %)
	3	Utrecht (36 %)	Utrecht (8 %)	Groningen (18 %)	Enschede (10 %)	Zwolle (41 %)
Dal 3	18	Delft (8 %)	Breda (3 %)	Zwolle (9 %)	Nijmegen (4 %)	Groningen (7 %)
	19	Maastricht (6 %)	Tilburg (3 %)	Deventer (8 %)	Utrecht (4 %)	Wageningen (6 %)
	20	Wageningen (3 %)	Ede (2 %)	's-Hertogenbosch (7 %)	Amsterdam (3 %)	Maastricht (4 %)

Figuur 5.2 geeft de verhuismotieven van verhuissgeneigde studenten weer. Voor thuiswonende studenten springt er één specifieke verhuisreden uit, namelijk de huishoudenssituatie (in dit geval het verlaten van het ouderlijk huis). In totaal heeft 63 procent van alle thuiswonende studenten dit als verhuismotief genoemd. De verhuismotieven prijs-kwaliteit (37 procent) en andere stad of buitenland (31 procent) worden het meest genoemd door uitwonende studenten.

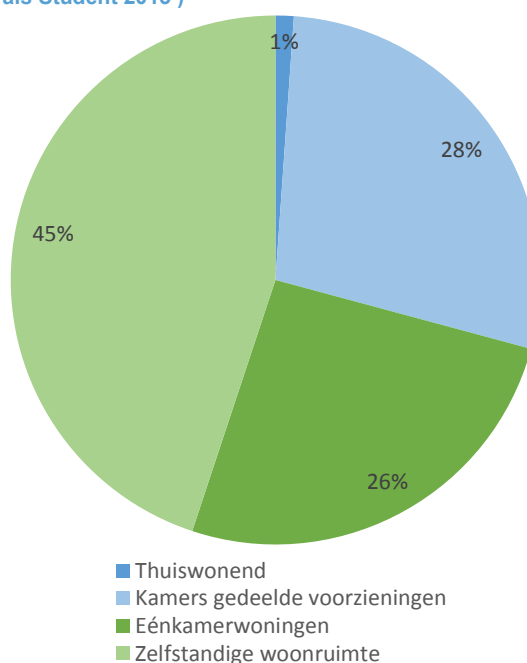
Figuur 5.2: Verhuismotieven voltijdstudenten die binnen één jaar wensen te verhuizen, naar huidige woonsituatie, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

5.2 Woonwensen

Figuur 5.3 laat zien dat van de studenten die binnen een jaar willen verhuizen 28 procent op zoek is naar een kamer met gedeelde voorzieningen. In de steden Utrecht (41 procent), Delft (40 procent), Ede (39 procent), Wageningen (37 procent) en 's-Hertogenbosch (34 procent) is dit aandeel beduidend hoger dan het gemiddelde. In Den Haag, Deventer, Leeuwarden, Rotterdam en Zwolle is dit minder dan 24 procent. Met 26 procent is een bijna even grote groep op zoek naar een éénkamerwoning. Maastricht en Nijmegen hebben met 33 en 34 procent een relatief grote groep studenten die in dit segment een woonruimte zoeken. In Delft, Ede, Enschede, Leeuwarden en Wageningen bestaat deze groep uit maximaal 19 procent van alle verhuiscandidate studenten. 45 procent van de verhuiscandidate studenten is op zoek naar een zelfstandige woonruimte. In Deventer, Enschede, Leeuwarden en Rotterdam is dit meer dan de helft. In Nijmegen, 's-Hertogenbosch en Utrecht is de groep relatief klein met maximaal 37 procent.

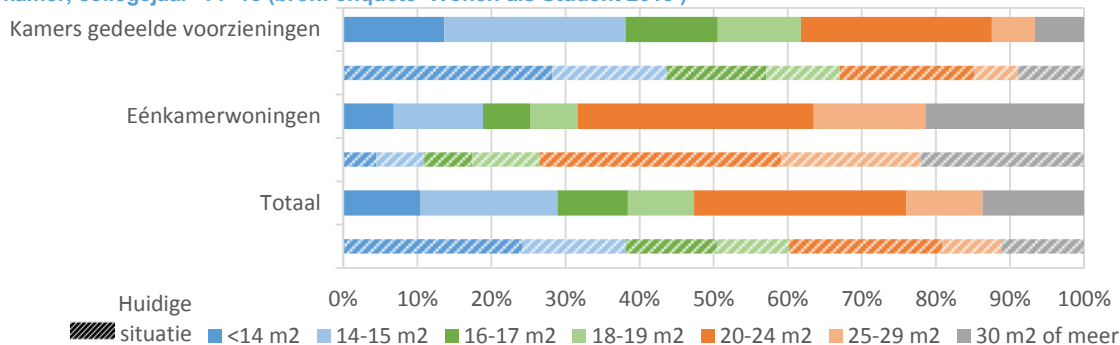
Figuur 5.3: Gewenste type woonruimte van voltijdstudenten die binnen één jaar wensen te verhuizen, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

Een derde van de studenten met verhuisplannen voor het komende jaar wil naar een stad in binnen- of buitenland verhuizen waar men niet studeert. Als wordt ingezoomd op studenten die woonruimte binnen de studiestad willen, dan blijken studenten op gemiddeld 16 minuten reistijd per fiets van het centrum te willen wonen en op 18 minuten fietsen van de onderwijsinstelling. In Amsterdam, Rotterdam en Utrecht nemen studenten met een langere fietstijd genoegen. Studenten in Deventer en Maastricht wensen de kortste fietstijd (11 minuten) naar zowel het centrum als de onderwijsinstelling.

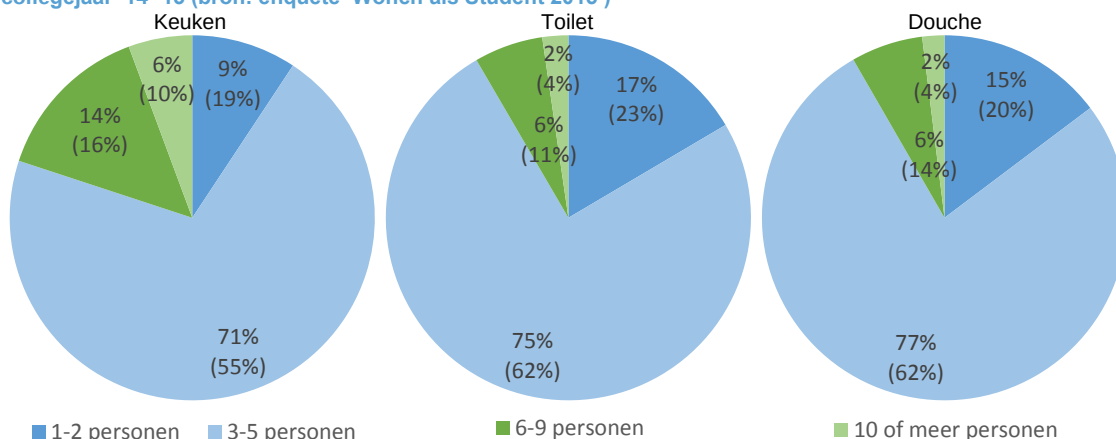
Studenten met verhuisplannen voor het komende jaar wensen gemiddeld een kamer van 21 vierkante meter. Dit is één vierkante meter meer dan studenten die een kamer huren nu gemiddeld hebben. Figuur 5.4 toont aan dat met name kamers tot 14 vierkante meter veel minder gewenst zijn in vergelijking tot de huidige situatie.

Figuur 5.4: Gewenste woonoppervlakte van voltijdstudenten die binnen één jaar wensen te verhuizen naar een kamer, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

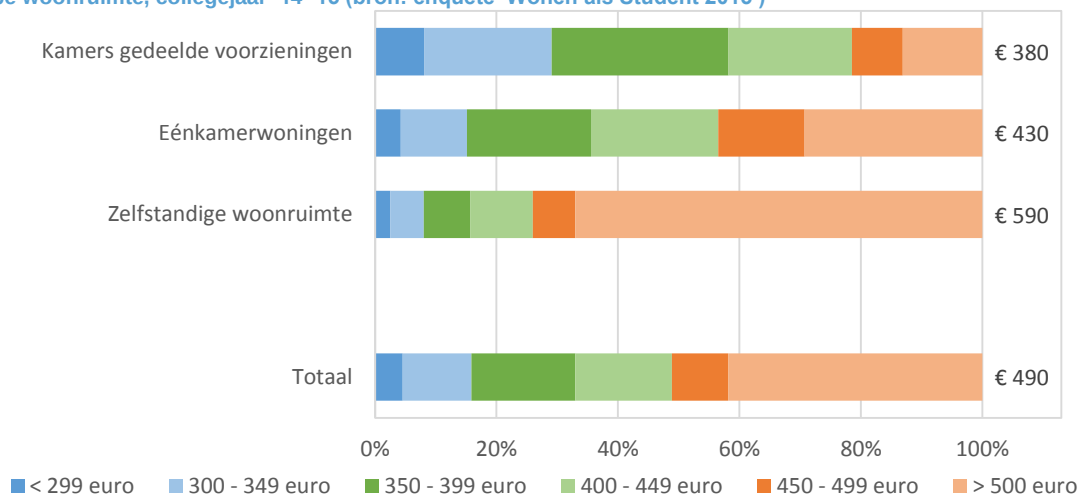
Figuur 5.5 geeft inzicht in met hoeveel huisgenoten studenten voorzieningen willen delen. De voorzieningen keuken, toilet en douche schetsen alle drie hetzelfde beeld. Studenten wensen de voorzieningen met 3 tot en met 5 personen te delen. Dit aandeel is groter dan het percentage studenten dat in de huidige situatie deze voorzieningen met 3-5 personen deelt.

Figuur 5.5: Gewenst aantal huisgenoten per keuken, toilet en douche van voltijdstudenten die binnen één jaar wensen te verhuizen naar een kamers met gedeelde voorzieningen (tussen haakjes de huidige situatie), collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

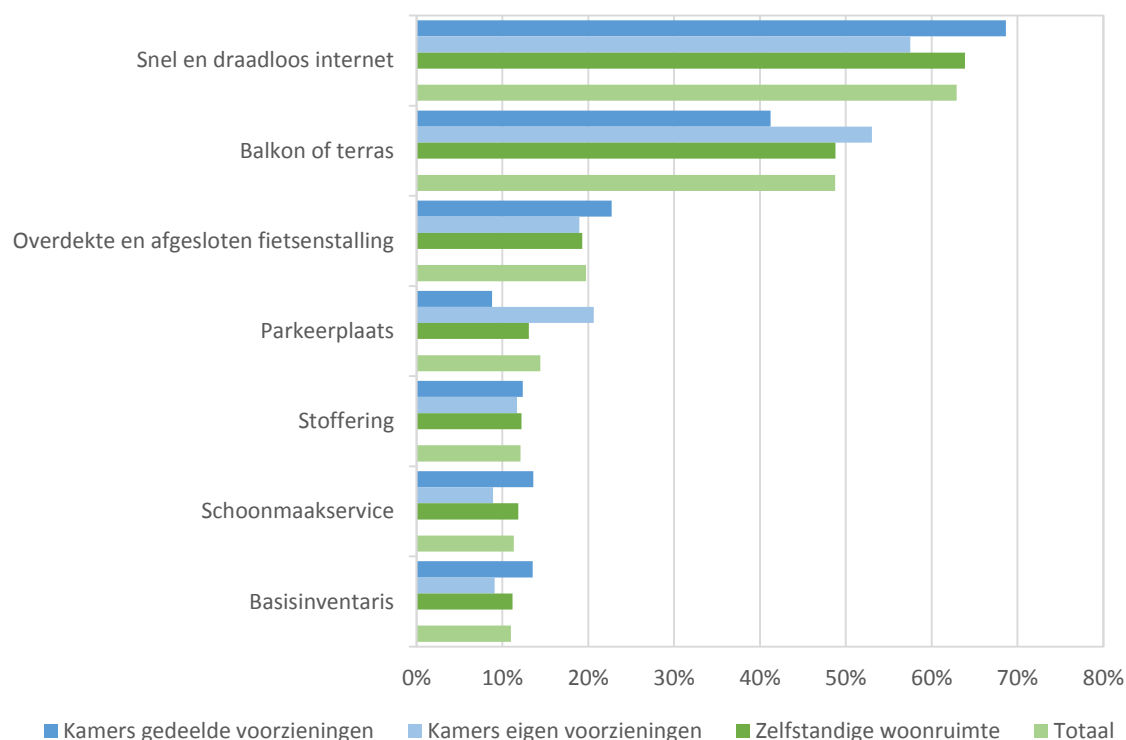
Gemiddeld willen verhuigeneigde studenten 490 euro aan woonlasten betalen (inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag). Zoals te zien in figuur 5.6 wordt de hoogte van dit bedrag sterk beïnvloed door het gewenste type woonruimte. Voor kamers met gedeelde voorzieningen en éénkamerwoningen wil men respectievelijk 380 en 430 euro betalen. Voor zelfstandige woonruimte zijn studenten met 590 euro veel meer bereid te betalen. Tussen studiesteden zijn de verschillen erg groot. Als gecorrigeerd wordt voor de verschillen in woonwensen ten aanzien van type woonruimte dan zijn studenten in Amsterdam (+8 procent), Rotterdam (+4 procent) en Tilburg (+3 procent) bereid het meeste te betalen. In Wageningen (-13 procent), Ede (-8 procent), Leeuwarden (-8 procent) en Nijmegen (-6 procent) willen studenten het minst betalen.

Figuur 5.6: Gewenste woonlasten van voltijdstudenten die binnen één jaar wensen te verhuizen naar gewenst type woonruimte, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

Figuur 5.7 geeft inzicht in voor welke voorzieningen studenten bereid zijn extra te betalen. 63 procent is bereid extra te betalen voor snel en draadloos internet. Voor een balkon of terras is bijna de helft van de studenten hiertoe bereid. Voor alle andere voorgelegde voorzieningen is minder dan 20 procent bereid extra te betalen.

Figuur 5.7: Voorzieningen waarvoor voltijdstudenten die binnen één jaar wensen te verhuizen bereid zijn extra te betalen, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

5.3 Woonsituatie versus woonwensen

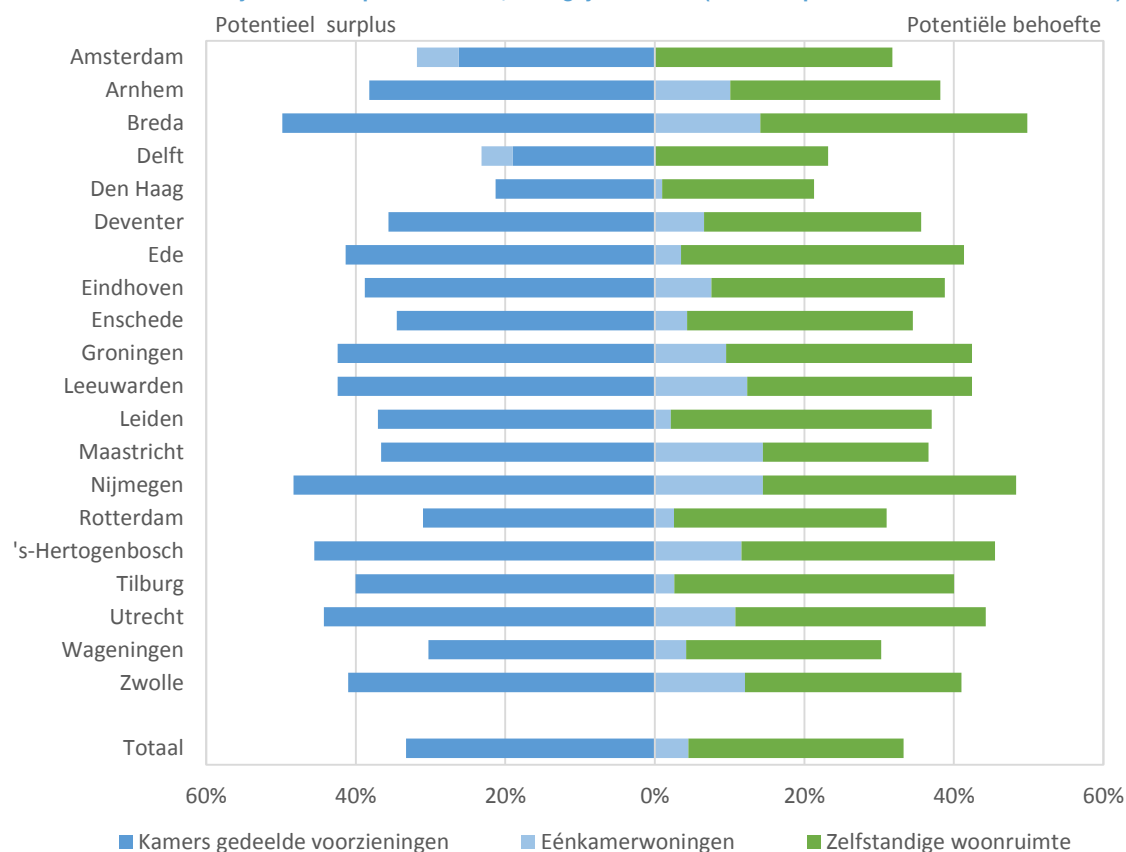
De verwachte daling van het aantal uitwonende studenten als gevolg van de invoering van het studievoorschot betekent dat de taak van studentenhuysvesters om een tekort aan studentenwoonruimten te voorkomen minder urgent wordt. Daartegenover staat echter nog wel een uitdaging om de studentenwoningvoorraad beter te laten aansluiten op de woonwensen.

Om een beeld te krijgen van kwalitatieve afwijkingen tussen vraag en aanbod op dit moment kan het huidige type woonruimte van degenen die in een stad wonen worden afgezet tegen de woonwensen van deze zelfde groep, mits zij in de stad willen blijven wonen. Kwantitatief gezien levert deze vergelijking per definitie een "0" op, maar kwalitatief laat deze vergelijking zien in welke richting studenten op dit moment hun type woonruimte zouden willen aanpassen. Een tekort of overschot van woonruimte dat zich vertaalt naar studenten die geen woonruimte kunnen vinden of naar leegstaande woonruimten wordt in deze paragraaf niet meegenomen.

33 procent van de bewoonde voorraad sluit niet volledig aan op wat de bewoners ambiëren. Op nationaal niveau is er een potentieel surplus van circa 68.000 kamers met gedeelde voorzieningen en een aanvullende wens van meer éénkamerwoningen en zelfstandige woonruimten van respectievelijk 9.000 en 59.000. Het

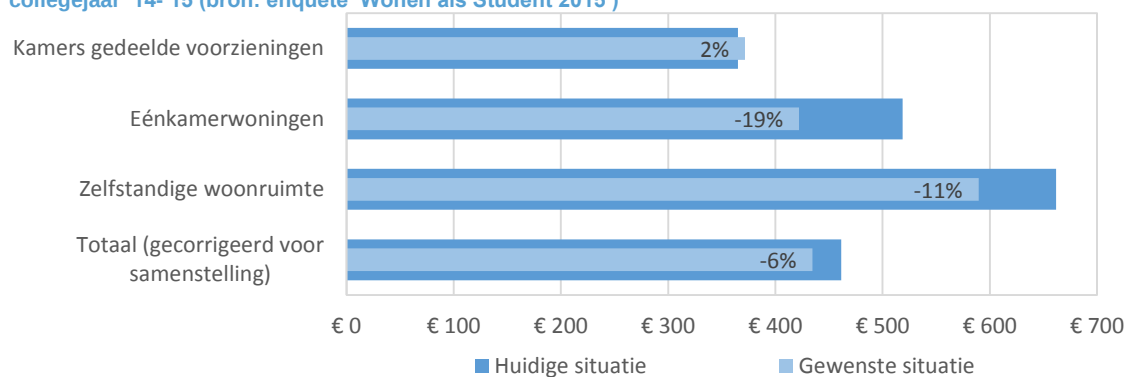
beeld in Amsterdam en Delft wijkt af van Nederland als totaal. In deze twee steden is sprake van een surplus van éénkamerwoningen. Figuur 5.8 laat zien dat er een grote variatie is tussen steden in hoeverre de bezette voorraad niet aansluit bij de eerste keus van studenten. In Den Haag (21 procent), Delft (23 procent), Wageningen (30 procent), Rotterdam (31 procent) en Amsterdam (32 procent) is dit relatief weinig. In Ede, Groningen, Leeuwarden, Tilburg, Utrecht en Zwolle is dit tussen de 40 en 45 procent. In Breda, Nijmegen en 's-Hertogenbosch zelfs tussen de 45 en 50 procent.

Figuur 5.8: Afwijking tussen huidige en gewenste type woonruimte van uitwonende voltijdstudenten die in dezelfde stad willen blijven wonen per woonstad, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

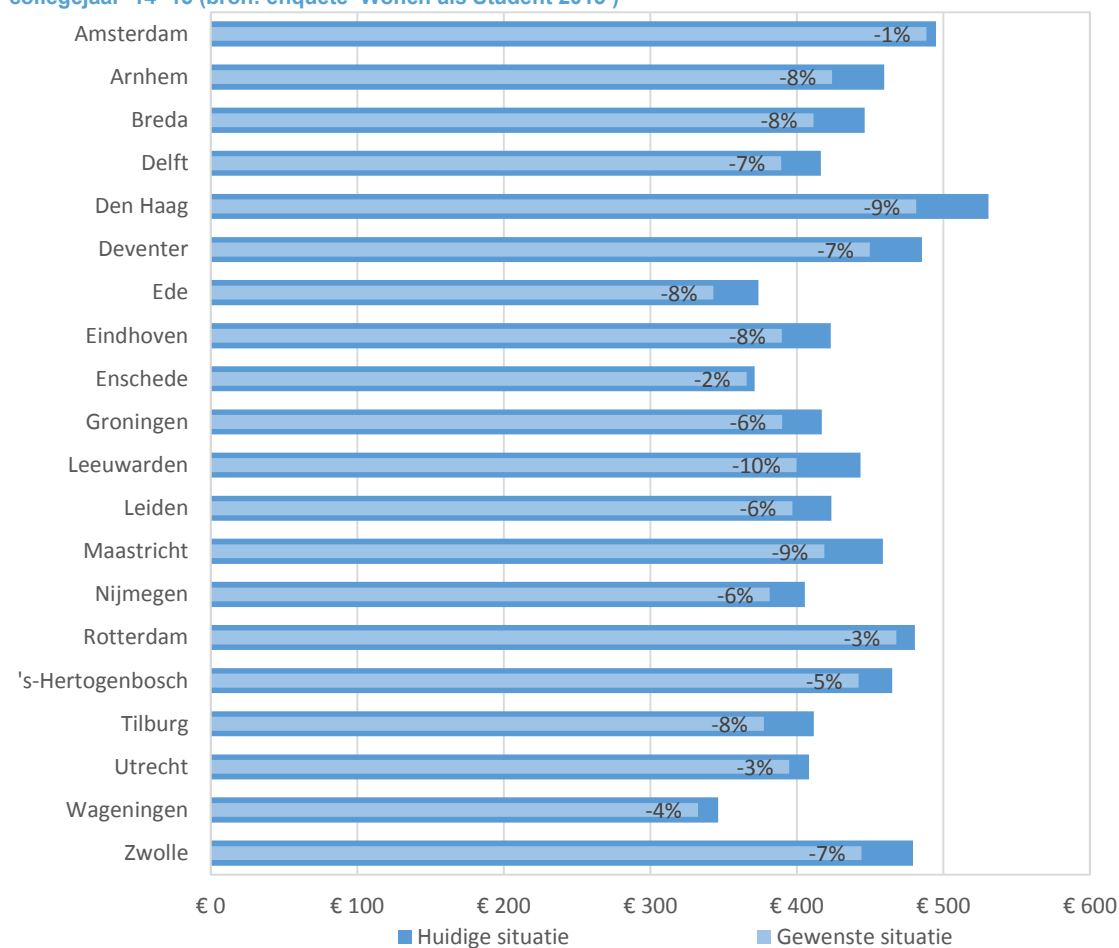

Studenten zijn gemiddeld bereid meer te betalen dan dat ze nu doen. Daarbij wensen de studenten echter ook meer zelfstandige woonruimten die doorgaans duurder zijn. Als er wordt gecorrigeerd voor het gewenste type woonruimte dan blijkt dat studenten 6 procent minder willen betalen dan dat ze nu doen. Figuur 5.9 toont aan dat dit niet voor alle typen woonruimte geldt. Voor kamers met gedeelde voorzieningen zouden studenten bereid zijn 2 procent meer te betalen. De discrepantie tussen de huur die studenten betalen en wat men wil betalen is bij éénkamerwoningen met een verschil van 19 procent het grootst. Figuur 5.10 kijkt naar de verschillende studiesteden. Hierbij valt op dat het verschil tussen de huidige situatie en de woonwensen in Amsterdam, Enschede, Rotterdam en Utrecht maximaal slechts 3 procent is. In Leeuwarden zouden studenten ten minste maar liefst 10 procent minder willen betalen.

Figuur 5.9: Afwijking tussen huidige en gewenste woonlasten inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag van uitwonende voltijdstudenten die in dezelfde stad willen blijven wonen per type woonruimte, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

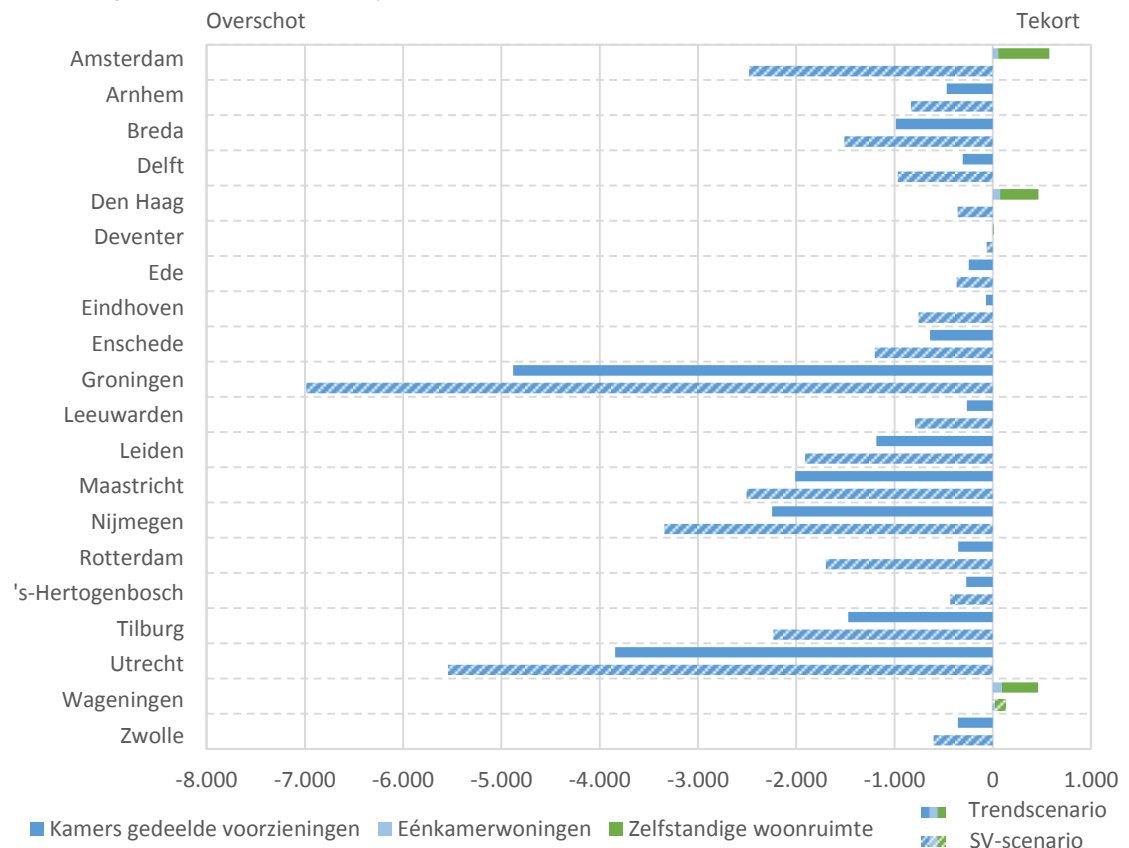
Figuur 5.10: Afwijking tussen huidige en gewenste woonlasten inclusief bijkomende lasten en zonder aftrek van de huurtoeslag van uitwonende voltijdstudenten die in dezelfde stad willen blijven wonen per woonstad, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

5.4 Gewenste veranderingen woonvoorraad

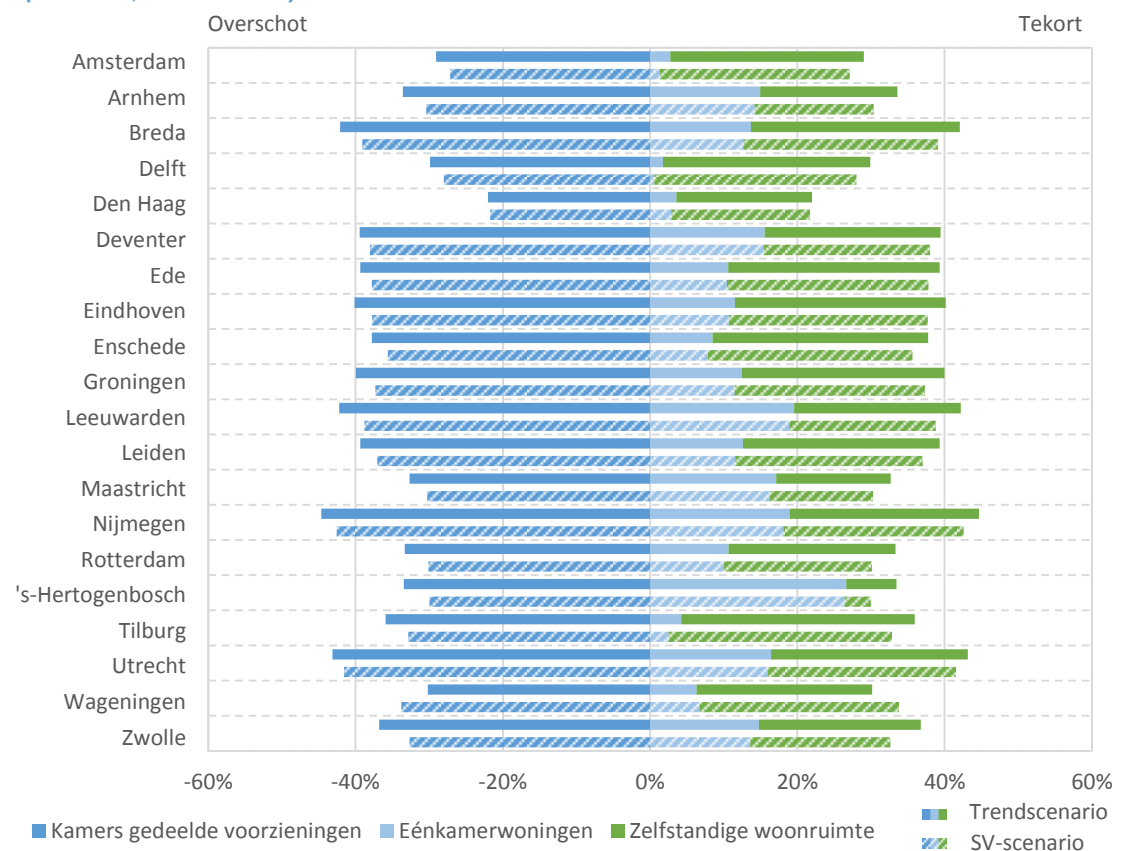
Als gevolg van de ontwikkeling van het aantal studenten uit de primaire en secundaire doelgroep moeten, afhankelijk van de stad, de komende jaren aanpassingen aan de woningvoorraad voor studenten plaatsvinden. Figuur 5.11 geeft inzicht in de gewenste veranderingen van het aantal dat van elk type woning tussen collegejaar '14-'15 en '22-'23 met het oog op de woonwensen van studenten. Het betreft alleen mutaties die ook nodig zijn om het aantal wooneenheden te laten aansluiten op de behoefte.

Figuur 5.11: Gewenste mutaties naar type woonruimte als gevolg van verandering van de benodigde omvang van de voorraad per woonstad per scenario, collegejaren '14-'15 tot en met '22-'23 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015' en Apollo 2015, ABF Research)

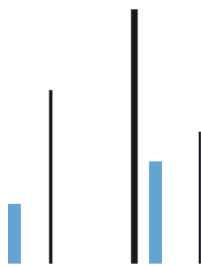
Figuur 5.12 schetst het beeld van het resterende tekort of overschot in collegejaar '22-'23 per type woonruimte mits aanpassingen aan de voorraad in de komende 8 jaar optimaal hebben plaatsgevonden. De discrepantie tussen aanbod en wens kan alleen opgevangen worden als bestaande kamers met gedeelde voorzieningen vervangen worden door éénkamerwoningen of zelfstandige woonruimten. In Breda, Leeuwarden, Nijmegen en Utrecht zou met maximaal 45 procent van de voorraad het meest aangepast moeten worden om volledig aan te sluiten op de wensen van studenten. In Amsterdam, Delft en Den Haag is dit het minst met maximaal 30 procent.

Figuur 5.12: Afwijking tussen voorraad en gewenste voorraad naar type woonruimte van uitwonende voltijdstudenten per woonstad en per scenario, collegejaar '22-'23 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015' en Apollo 2015, ABF Research)¹

¹ Er wordt vanuit gegaan dat mutaties als gevolg van verandering van de benodigde omvang van de voorraad optimaal gebeuren met het oog op de woonwensen ten aanzien van het type woonruimte. Aanvullende mutaties in de bestaande voorraad zijn niet meegenomen.

6

Studiepuntmobiele studenten

Naast buitenlandse studenten die in Nederland een volledige opleiding volgen zijn er ook veel studenten die hier een kort programma doen. Dit zijn de zogeheten studiepuntmobiele of short stay studenten. Zij komen voor een uitwisselingsprogramma, doen een korte cursus of zijn hier voor een heel collegejaar. Deze studenten zijn in de voorgaande hoofdstukken en eerdere edities van dit onderzoek niet meegenomen. Dit kwam omdat deze groep lastig in kaart te brengen is. Het probleem is dat deze studenten minder eenduidig worden geregistreerd en ontwikkelingen wisselvalliger zijn. De studiepuntmobiele studenten bezetten echter wel een noemenswaardig deel van de studentenwoningen. Vanwege het belang van een compleet overzicht over studentenhuysvesting is het doel van de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting om de inkomende studiepuntmobiele studenten de komende jaren in beeld te brengen. Dit jaar wordt daarom met dit hoofdstuk een eerste aanzet gegeven. Hiervoor is een expertmeeting gehouden met afgevaardigden van EP-Nuffic (expertise- en dienstencentrum voor internationalisering in het onderwijs), Vereniging Hogescholen, DUWO (studentenhuisvester) en De Haagse Hogeschool, Universiteit Groningen, Universiteit Leiden en Universiteit Utrecht.

De enquête 'Wonen Als Student' is ook ingevuld door 465 studiepuntmobiele studenten. Deze respons is redelijk verdeeld over de verschillende studiesteden. De respons van deze studenten is voor dit hoofdstuk gebruikt om op nationaal niveau uitspraken te doen over de woonsituatie en de woonwensen.

In paragraaf 6.1 wordt de omvang en samenstelling van de studiepuntmobiele studentenpopulatie besproken. De woonsituatie wordt in paragraaf 6.2 behandeld, waarbij de vergelijking wordt gemaakt met de diplomastudenten. In de laatste paragraaf wordt een indicatie gegeven voor de verwachte kwantitatieve ontwikkeling en verschillen tussen woonwensen en woonsituatie.

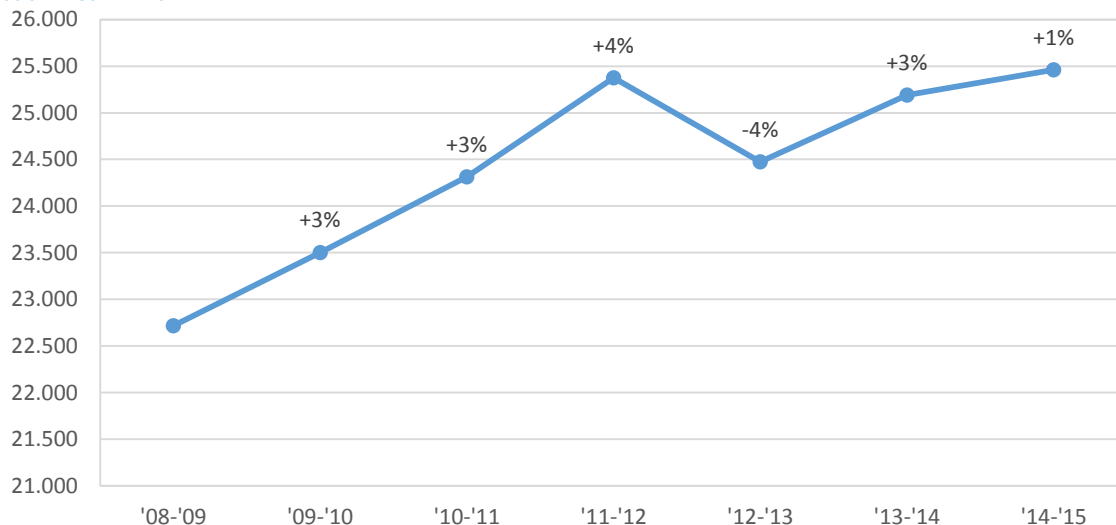
6.1 Studentenpopulatie

Jaarlijks gingen er de afgelopen jaren tussen de 26.000 en 30.000 Nederlandse studiepuntmobiele studenten naar het buitenland¹. Uit onderzoek² is gebleken dat er sprake is van een reciprociteit van circa 85 procent (oftewel voor iedere 100 Nederlandse studenten die naar het buitenland vertrekken, komen er 85 buitenlandse studenten terug). Als hiervan uitgegaan wordt, dan is er sprake van een instroom van ruim 25.000 studenten in collegejaar '14-'15. Figuur 6.1 geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal studiepuntmobiele studenten. Sinds collegejaar '08-'09 is er sprake van een stijging van 12 procent. De studiepuntmobiele studenten zijn nagenoeg evenredig verdeeld over het hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs.

¹ Richters, E. en Kolster, R. (2013). Internationalisering in beeld 2013. Den Haag: EP Nuffic.

² Allen, J., Coenen, J. en Velden, R. van der (2007) "Afgestudeerden van het hoger onderwijs in vergelijking met andere landen".

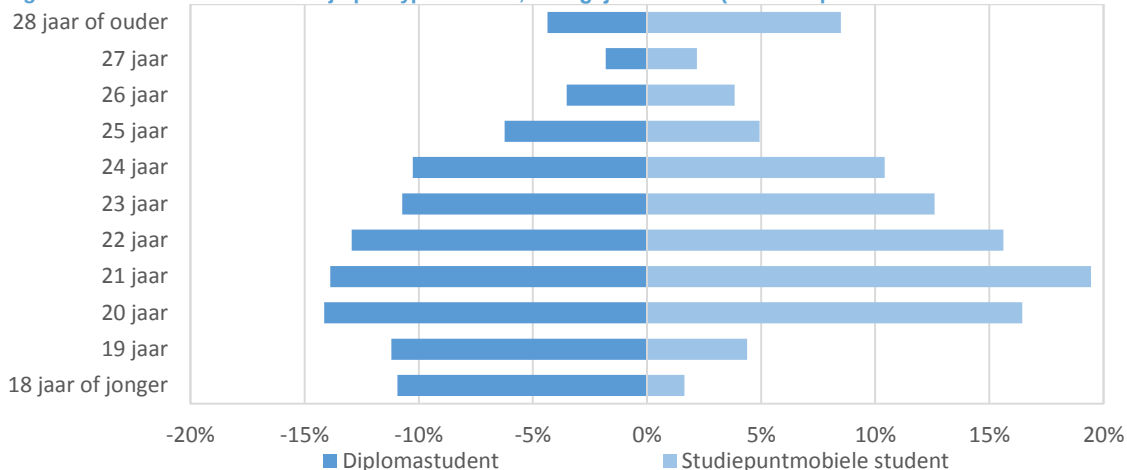
Figuur 6.1: Grove schatting studiepuntmobiele studenten o.b.v. berekeningswijze EP-Nuffic³, collegejaren '08-'09 tot en met '14-'15

Van de diplomastudenten komt 37 procent uit de buurlanden België en Duitsland. Bij de studiepuntmobiele is dit slechts 1 op de 10 studenten. Ruim de helft komt uit een Europees land. Van de rest van de wereld zijn Brazilië, China, Indonesië en Verenigde Staten de hofleveranciers.

Figuur 6.2 geeft de bevolkingspiramide van studiepuntmobiele en diplomastudenten. Studiepuntmobiele studenten zijn gemiddeld 10 maanden ouder dan diplomastudenten. Dit verschil komt doordat studenten zelden voor hun twintigste tijdelijk naar Nederland komen. Studenten komen vooral als ze tussen de 20 en 24 jaar oud zijn (driekwart van de studenten). Met ruim zes tiende vormen vrouwen de meerderheid. Dit is een logisch gevolg van het feit dat wereldwijd er meer vrouwen dan mannen studeren (bron: UNESCO).

Figuur 6.2: Studenten naar leeftijd per type student, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

³ Richters, E. en Kolster, R. (2014) "Internationalisering in beeld 2013".

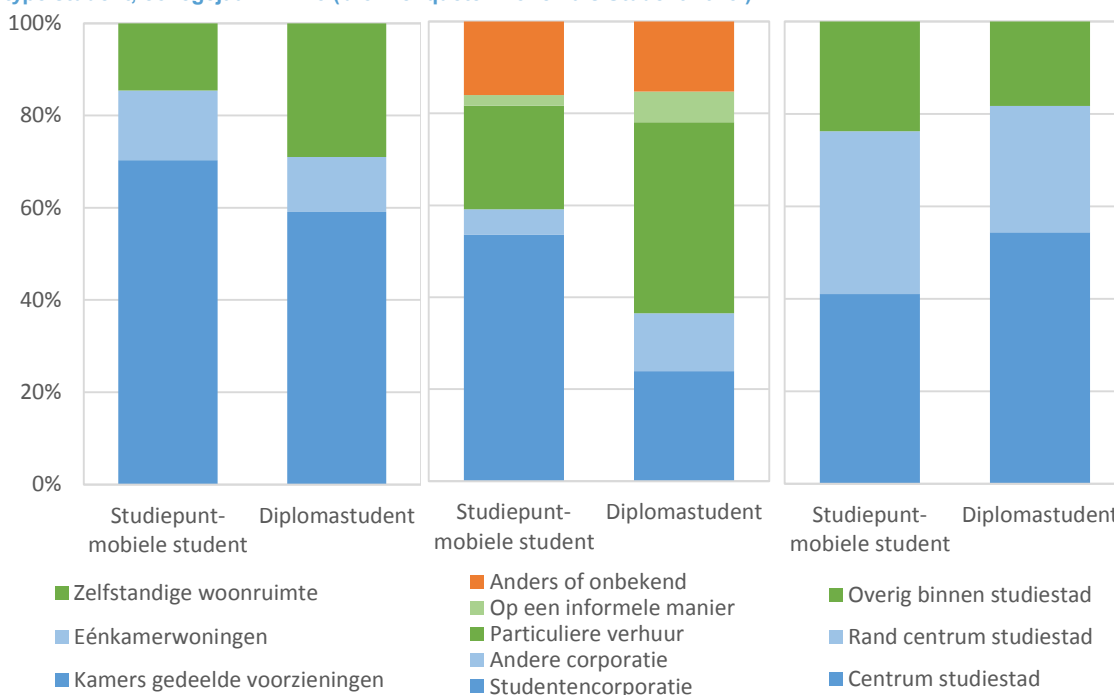
6.2 Woonsituatie

Zoals te verwachten is nagenoeg iedere studiepuntmobiele student uitwonend (99 procent). Met bijna 90 procent woont een groter deel van de studiepuntmobiele studenten binnen de eigen studiestad dan de uitwonende diplomastudent (ruim 60 procent).

Het grote verschil met reguliere studentenhuysvesting is dat de studentenkamer voor een buitenlandse student beschikbaar moet zijn op de dag van aankomst in Nederland. Meestal is deze kamer volledig ingericht.

Met 85 procent zijn studiepuntmobiele studenten, zoals te zien in figuur 6.3, vaker gehuisvest in een kamer dan de diplomastudenten (71 procent). Studentencorporaties huisvesten in samenwerking met universiteiten en hogescholen ruim de helft van de studiepuntmobiele studenten. Dit een aanzienlijk groter deel dan bij de diplomastudenten. Dit gaat ten koste van het aandeel particuliere en informele verhuur. De studenten met een verkorte opleiding wonen vaker aan de rand van het centrum in plaats van het centrum. Kamers van studiepuntmobiele studenten zijn gemiddeld twee vierkante meter groter dan die van diplomastudenten.

Figuur 6.3: Verdeling uitwonende studenten naar type woonruimte, type verhuurder en locatie binnen de stad per type student, collegejaar '14-'15 (bron: enquête 'Wonen als Student 2015')

Studiepuntmobiele studenten die gehuisvest zijn in een kamer met gedeelde voorzieningen delen de voorzieningen gemiddeld met beduidend meer personen dan diplomastudenten. De keuken en douche worden gemiddeld met 8 personen gedeeld, terwijl diplomastudenten deze voorzieningen gemiddeld met 4 tot 5 personen delen. Een studiepuntmobiele student deelt een toilet gemiddeld met 6 personen tegenover 4 personen bij diplomastudenten.

Het gemiddeld besteedbaar inkomen van studiepuntmobiele studenten is met 630 euro ruim een kwart lager dan bij diplomastudenten. De huur inclusief bijkomende woonlasten is met gemiddeld 470 euro vergelijkbaar met die van de diplomastudenten. Logisch gevolg is dat de woonquote met 75 procent aanzienlijk hoger ligt dan bij diplomastudenten.

6.3 Kwantitatieve en kwalitatieve prognose

De studiepuntmobiliteit vanuit Nederland blijft achter bij die in andere Europese landen. De inkomende stroom aan studiepuntmobiele studenten hangt, zoals eerder aangegeven, samen met de uitgaande stroom. De achterblijvende studiepuntmobiliteit vanuit Nederland zorgt dan ook voor een beperkte inkomende mobiliteit naar Nederland. Belangrijke oorzaken van de achterblijvende studiepuntmobiliteit vanuit Nederland zijn onvoldoende aansluiting bij het studieprogramma en onzekerheid over erkenning door de eigen instelling van elders toegekende studiepunten⁴. Steeds meer verschillende onderwijsinstellingen maken de keuze of willen dat gaan doen om studiepuntmobiliteit als de norm voor alle studenten te stellen⁵. Dit om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen en kansen voor studenten op de arbeidsmarkt te vergroten. Hiervoor wordt er door de onderwijsinstellingen gewerkt aan afgestemde mobiliteitsvensters en automatische erkenning van studiepunten om zekerheid over aansluiting van het aanbod op het studieprogramma en duidelijkheid omtrent de erkenning van studiepunten te bieden. Gevolg is dat verwacht mag worden dat de uitgaande stroom studiepuntmobiele studenten gaat stijgen en daardoor ook de inkomende stroom.

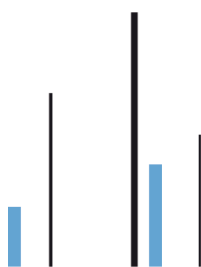
Studiepuntmobiele studenten hebben zelden verhuisplannen binnen de periode dat ze in Nederland verblijven. Desondanks sluit de huidige woonsituatie beperkt aan op de woonwensen. 7 op de 10 van deze studenten is in een kamer met gedeelde voorziening gehuisvest. Driekwart van de studenten wil echter een woonruimte met meer zelfstandigheid.

De gemiddelde kameroppervlakte bij studiepuntmobiele studenten is groter dan die van diplomastudenten. Extra opvallend is dan ook dat terwijl de diplomastudenten tevreden zijn met de omvang de studiepuntmobiele studenten grotere kamers wensen. De studiepuntmobiele studenten delen op dit moment de voorzieningen gemiddeld met meer personen (6 tot 8 personen) dan de diplomastudenten. De woonwensen op dit gebied zijn echter vergelijkbaar. De voorkeur gaat uit om de voorzieningen met 4 tot 5 personen te delen.

De studiepuntmobiele studenten hebben allerlei extra woonwensen, maar geven aan geen hogere woonlasten te willen. Voor een basisinventaris (bed, bureau en kast) hebben 4 op de 10 studiepuntmobiele studenten extra geld over. De helft (dit is minder bij de diplomastudenten) heeft extra geld over voor een snelle en draadloze internetverbinding.

⁴ ROA (2014) 'International mobility of students'.

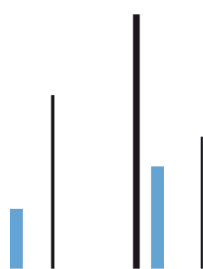
⁵ Vereniging Hogescholen en VSNU (2014) 'Gezamenlijke Visie Internationaal'.

Bijlage A: Begrippenlijst

Bijkomende woonlasten	Kosten voor gas, water, elektriciteit, gemeentelijke heffingen, service en internet.
Buitenlandse diplomastudenten	Studenten met een buitenlandse nationaliteit en een buitenlandse vooropleiding. Het gaat hierbij alleen om studenten die een regulier onderwijsprogramma volgen (bachelor of master).
Diplomastudenten	Binnen- en buitenlandse studenten die, in tegenstelling tot studiepuntmobiele studenten, een volledig bachelor- of mastertraject volgen.
Doorstromers	Uitwonende studenten van binnen de stad die woonruimte zoeken in de stad.
Frictieleegstand	De frictieleegstand wordt gevormd door woningen die tijdelijk leegstaan als gevolg van verhuizing, verkoop of verbouwing.
Eénkamerwoning	Eénkamerwoning met uitsluitend eigen voorzieningen (sanitair en keuken).
Kamer met gedeelde voorzieningen	Kamer (met gedeeld gebruik van sanitair en/of keuken).
Locatie binnen de stad	Alle studiesteden zijn ingedeeld in 3 gebieden: centrum, rand centrum en overig. Deze indeling is gebaseerd op fietsafstand per postcode tot het midden van het centrum en de gemiddelde fietsafstand binnen de betreffende studiestad. Onder centrum worden alle postcodes binnen 0,7 keer de gemiddelde fietsafstand gerekend. Rand centrum tussen 0,7 en 1 keer de gemiddelde fietsafstand. Als dit langer is dan de gemiddelde fietsafstand dan valt het onder overig.
Primaire doelgroep	De primaire doelgroep bestaat uit de groep studenten die woont of wil wonen in de stad waar ook de studie wordt gevolgd.
Secundaire doelgroep	De secundaire doelgroep bestaat uit de groep studenten die uitwonend is of uitwonend wil zijn in een andere stad dan waar de studie gevolgd wordt.
Spanningsindicator	Het verschil tussen het huidige aantal uitwonende studenten in een stad (als indicatie voor de voorraad) en het aantal studenten dat in de stad wil wonen (als indicatie voor de gewenste voorraad) gedeeld door het totaal aantal studenten. Het aantal studenten dat in de stad wil wonen is bepaald door het huidige aantal uitwonende studenten te nemen en daarbij de studenten op te tellen die binnen een half jaar naar de stad wensen te verhuizen en de studenten die binnen een half jaar willen verhuizen of klaar zijn met studeren ervan af te trekken.

Starters	Thuiswonende studenten die woonruimte zoeken in de stad.
Studiepuntmobiele studenten	Studenten die bij een buitenlandse onderwijsinstelling staan ingeschreven en een verkort programma aan een Nederlandse hogeronderwijsinstelling volgen.
Stad	Stad waar een hogeschool of universiteit is gevestigd. En bij een student de stad waar de studie wordt gevolgd.
Thuiswonend	Student wonend bij de ouders of verzorgers (inclusief thuiswonende buitenlandse diplomastudenten).
Type woonruimte	Onderscheid naar kamers met gedeelde voorzieningen, éénkamerwoning en zelfstandige woonruimten.
Uitwonend	Student niet wonend bij de ouders (inclusief uitwonende buitenlandse diplomastudenten).
Verhuisgeneigdheid	Wens om binnen één jaar te verhuizen.
Verlaters	Uitwonende studenten van binnen stad die hun volgende woonruimte buiten de stad zoeken.
Vestigers	Uitwonende studenten van buiten de stad die woonruimte zoeken in de stad.
Woonquote	Woonlasten gedeeld door het inkomen. Dit geeft een indicatie van de zwaarte van de woonlasten ten opzichte van het inkomen voor een student. Er is gerekend met een macro-woonquote, oftewel de gemiddelde woonlasten zijn gedeeld door het gemiddelde inkomen. De definitie van de woonquote is niet vergelijkbaar met andere onderzoeken, omdat de woonquote met een andere definitie van zowel het inkomen als de woonlasten is berekend.
Woonsituatie	De woonsituatie van een student geeft aan of deze uitwonend, thuiswonend of buitenlands is en of de woonruimte zich binnen of buiten de studiestad bevindt.
Zelfstandige woonruimte	Een zelfstandige woonruimte (eventueel bewoond met partner en/of kinderen). Dit kan huur of koop zijn.

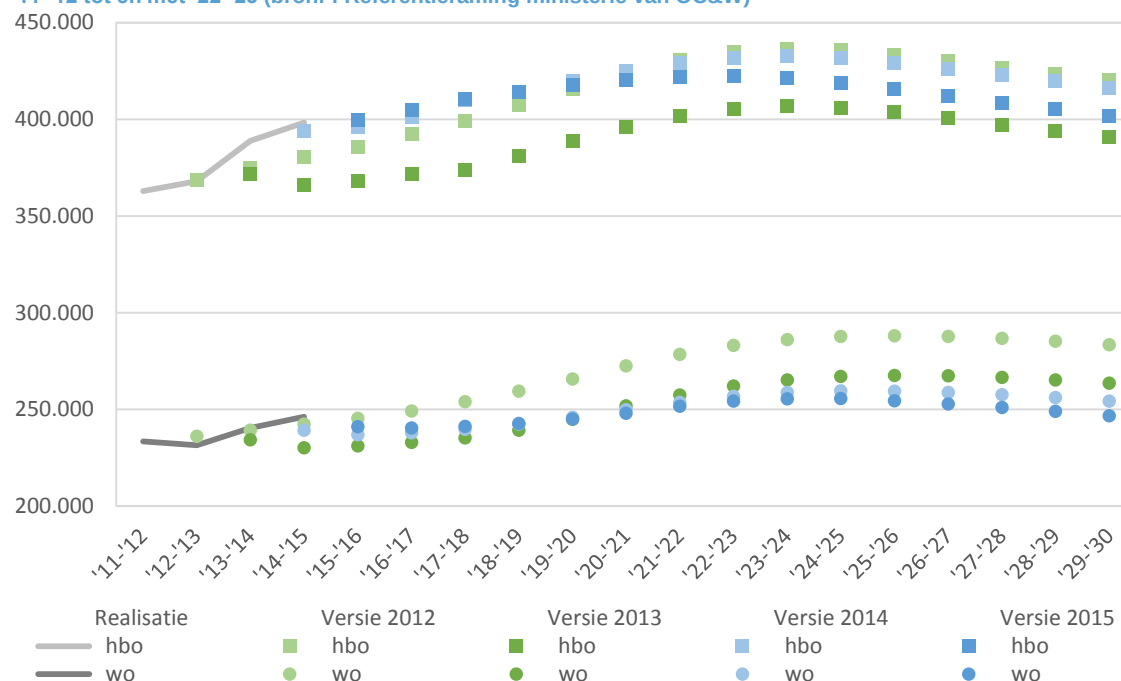
Bijlage B: Toelichting en terugblik op de prognoses door de jaren heen

Zoals beschreven in de inleiding wordt de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting jaarlijks uitgevoerd. De gegevens van een nieuw collegejaar worden gebruikt om nieuwe prognoses te bepalen. Hierbij wordt opnieuw gekeken wat de trends in het onderwijs zijn en welke beleidseffecten verwacht mogen worden. Dit moment wordt tevens aangegrepen om het prognosemodel verder te verbeteren. Deze jaarlijkse cyclus geldt zowel voor de nationale referentieraming van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als de regionale prognoses die uit het Apollo-model volgen. De nieuwe gegevens en aanpassingen in de rekenmodellen leiden tot verschuivingen in de prognoses van jaar op jaar. In deze bijlage worden de verschuivingen in beeld gebracht.

Studentenpopulatie

De referentieraming van 2015 is de meest recente referentieraming en vormt de basis van de prognoses in dit rapport. Deze referentieraming van dit jaar is, zoals te zien in figuur B.1, op de lange termijn ten opzichte van de raming uit 2014 voor zowel hbo- als universitaire studenten naar beneden bijgesteld. De verwachte groei van hbo- en universitaire studenten voor de komende 8 jaar is met respectievelijk 9.300 en 2.600 studenten verlaagd. Hoewel is gebleken dat de laatste twee jaren het aantal studenten juist sterker is gegroeid dan op voorhand werd verwacht, wordt de nieuwste raming toch nog naar beneden bijgesteld. De raming van 2015 komt precies tussen de ramingen van 2013 en 2014 in te liggen.

Figuur B.1: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten naar versie referentieraming en type onderwijsinstelling, '11-'12 tot en met '22-'23 (bron: : Referentieraming ministerie van OC&W)

Tabel B.1 laat zien dat de toename van het aantal studenten de laatste jaren bij iedere prognose voor de periode '14-'15 tot en met '22-'23 naar beneden is bijgesteld. De prognose van dit jaar voor de groei tussen de collegejaren '14-'15 en '22-'23 is met 23.000 studenten naar beneden bijgesteld ten opzichte van de prognose uit 2014.

Tabel B.1: Toename van het aantal studenten, primaire doelgroep en secundaire doelgroep tussen de collegejaren '14-'15 en '22-'23 bij de prognoses van 2012, 2013, 2014 en 2015 (bron: : Referentieraming ministerie van OC&W)

	Versie 2012	Versie 2013	Versie 2014	Versie 2015
Aantal studenten	95.000	71.000	55.000	30.000
Primaire doelgroep	40.000	29.000	20.000	14.000
Secundaire doelgroep	24.000	19.000	18.000	8.000

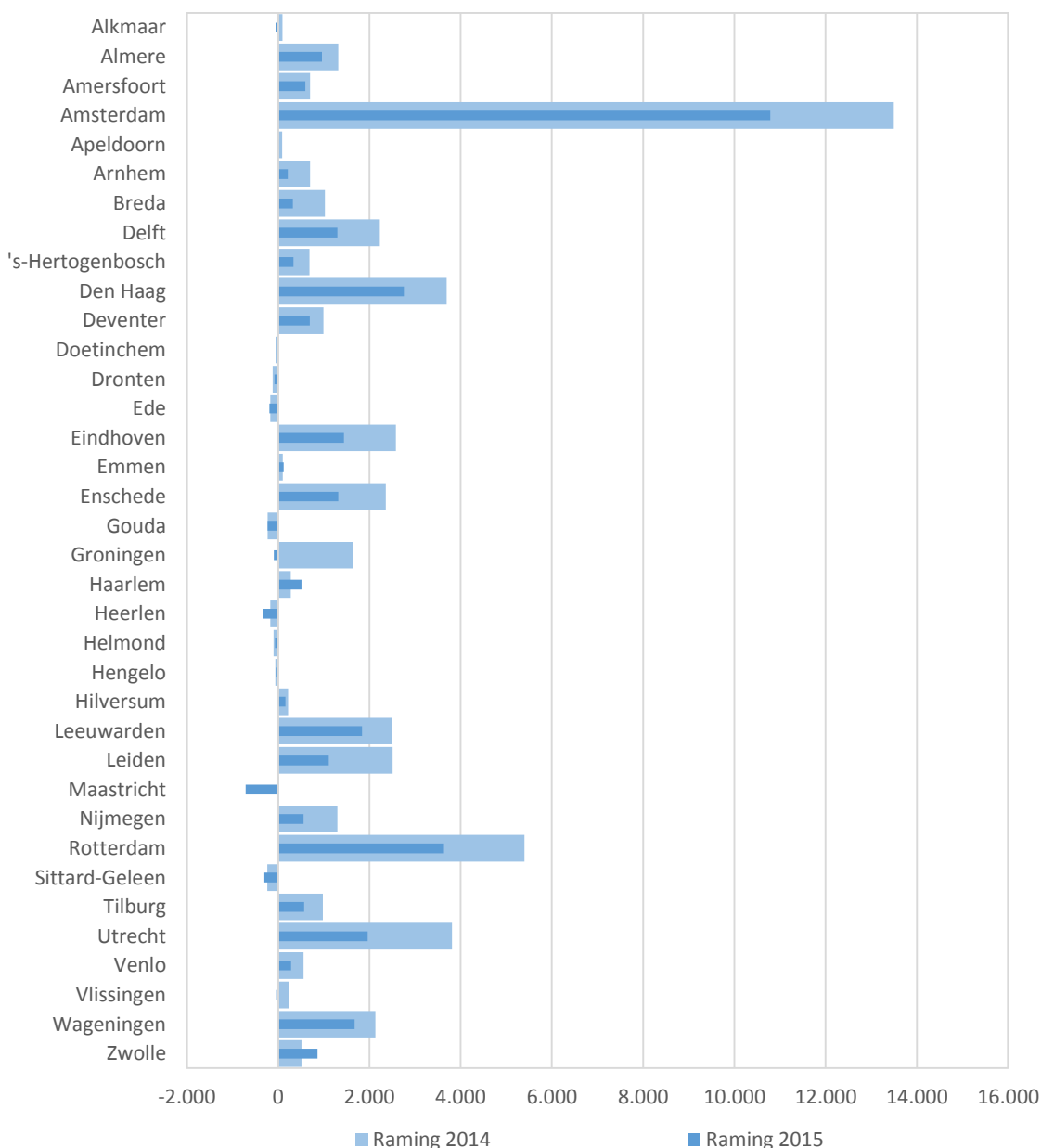
Aangezien voor het collegejaar '14-'15 de studentaantallen feitelijk bekend zijn, kunnen deze gegevens vergeleken worden met de ramingen van de afgelopen jaren. Bij het hbo valt het aantal studenten 4.200 personen hoger uit dan de raming van 2014 (1 procent van alle hbo-studenten). In 2012 en 2013 was de onderschatting van het aantal studenten voor dit collegejaar met respectievelijk 17.800 en 32.100 studenten nog hoger. Bij het universitair onderwijs blijkt dat het aantal studenten in de raming van 2014 met 7.100 personen is onderschat (3 procent van alle universitaire studenten). De raming van 2013 week maar liefst 7 procent af. Opvallend is dat de raming van 2012 met een afwijking van 3.900 studenten voor het collegejaar '14-'15 het dichtst bij de realisatiecijfers in de buurt komt. Structureel lijkt er in de referentieraming van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap sprake te zijn van een onderschatting van het aantal studenten.

Studiesteden

Om de landelijke referentieramingen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te vertalen naar de diverse studiesteden is gebruik gemaakt van het rekenmodel Apollo (zie paragraaf 1.1). De verwachte ontwikkeling tussen de collegejaren '14-'15 en '22-'23 van het aantal studenten is in de meest recente raming voor bijna iedere stad naar beneden bijgesteld in vergelijking met de prognoses van 2014. Dit is sluit aan bij de bijstelling van de ontwikkeling van het aantal studenten op nationaal niveau in de nieuwste referentieraming.

Figuur B.2 geeft inzicht in de verschillen per stad tussen de ramingen die de afgelopen twee jaar zijn opgesteld. Als er wordt gecorrigeerd voor het verschil in de nationale ontwikkeling van de twee ramingen, dan verschillen alleen Doetinchem, Dronten, Ede, Emmen, Gouda, Haarlem, Helmond, Hengelo en Zwolle meer dan 2 procent tussen de raming van 2014 en de raming van 2015. Met uitzondering van Zwolle betreffen dit allemaal kleine studiesteden, waardoor de veranderingen in absolute zin beperkt blijven. De verschuivingen op stedelijk niveau als gevolg van aanpassingen in het prognosemodel Apollo en de beschikbaarheid van gegevens van een nieuw collegejaar zijn dus beperkt.

Figuur B.2: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten per studiestad naar versie referentieraming tussen '14-'15 en '22-'23 (bron: : Referentieraming ministerie van OC&W)

Voor het collegejaar '14-'15 zijn de studentaantallen feitelijk bekend en deze gegevens kunnen worden vergeleken met de ramingen van het voorgaande jaren. Tabel B.2 geeft inzicht in de verschillen tussen de prognoses en de realisaties per studiestad. In de steden Almere, Dronten, Gouda en Helmond is het verschil meer dan 7 procent. Dit betreffen echter alle vier steden met minder dan 3.000 studenten. Van de steden met meer dan 3.000 studenten wijken alleen Delft, Eindhoven, Leeuwarden, Leiden en Wageningen meer dan 4 procent af.

Tabel B.2: Toename van het aantal studenten volgens DUO cijfers en Apollo prognoses 2013 en 2014

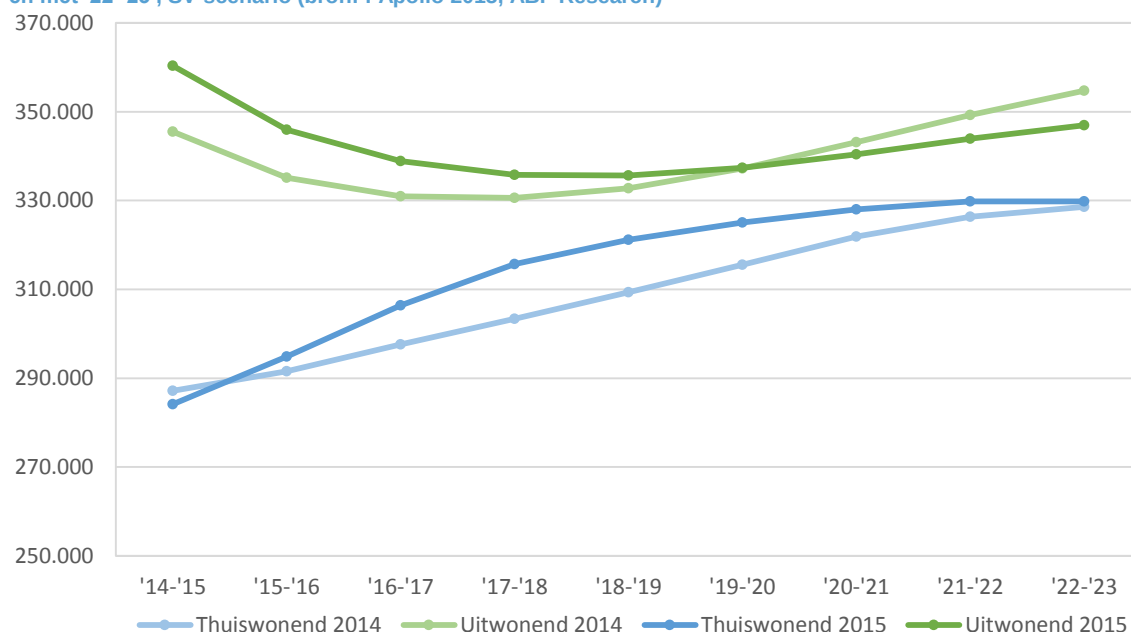
	Toename 14-'15 t.o.v. '13-'14		Verschil DUO en prognose 2014	
	DUO	Prognose 2014	Absoluut	Percentage
Alkmaar	30	50	-20	-0,5%
Almere	620	350	270	10,3%
Amersfoort	60	100	-40	-1,2%
Amsterdam	1.320	460	860	0,8%
Apeldoorn	20	10	10	1,3%
Arnhem	370	160	210	1,8%
Breda	780	510	260	1,4%
Delft	980	50	920	4,1%
Den Haag	990	530	460	1,7%
Deventer	460	220	250	3,9%
Doetinchem	0	-10	20	3,9%
Dronten	160	-20	180	13,4%
Ede	-60	40	-90	-2,5%
Eindhoven	2.070	770	1.300	5,0%
Emmen	70	0	70	4,0%
Enschede	30	210	-190	-0,8%
Gouda	40	-30	60	7,5%
Groningen	1.250	-90	1.350	2,6%
Haarlem	-300	-140	-160	-3,2%
Heerlen	80	10	70	1,2%
Helmond	100	10	90	9,8%
Hengelo	-50	-20	-30	-3,7%
Hilversum	20	10	10	0,7%
Leeuwarden	1.160	320	840	4,4%
Leiden	1.590	350	1.240	4,5%
Maastricht	270	-20	290	1,5%
Nijmegen	790	30	770	2,1%
Rotterdam	2.060	340	1.720	3,0%
's-Hertogenbosch	540	430	110	0,8%
Sittard-Geleen	-170	-60	-110	-2,1%
Tilburg	250	-10	260	1,1%
Utrecht	610	-290	900	1,5%
Venlo	360	210	150	3,1%
Vlissingen	250	150	100	2,4%
Wageningen	780	250	530	5,8%
Zwolle	120	-250	370	2,1%
Totaal	15.440	4.210	11.240	1,8%

Woonsituatie

De ontwikkeling van het aantal thuis- en uitwonenden laat in de ramingen van 2014 en 2015 een in hoofdlijnen vergelijkbaar beeld zien (zie figuur B.3). Voor deze vergelijking is er voor beide ramingen

gekeken naar het SV-scenario. In de nieuwste raming ligt het aandeel uitwonenden 0,7 procentpunt hoger dan in de raming van 2014. Het verschil kan hoofdzakelijk verklaard worden door een verschil in de duur van de periodes waarop de ramingen gebaseerd zijn. De meest recente raming is gebaseerd op trends gedurende de collegejaren '09-'10 tot en met '14-'15, terwijl oudere ramingen dit slechts deden op een periode van 3 jaar. De nieuwste raming is door deze langere periode minder gevoelig voor incidentele verschuivingen binnen de studentenhuysvesting.

Figuur B.3: Ontwikkeling van het aantal voltijdstudenten naar versie referentieraming en woonsituatie, '14-'15 tot en met '22-'23 , SV-scenario (bron: : Apollo 2015, ABF Research)

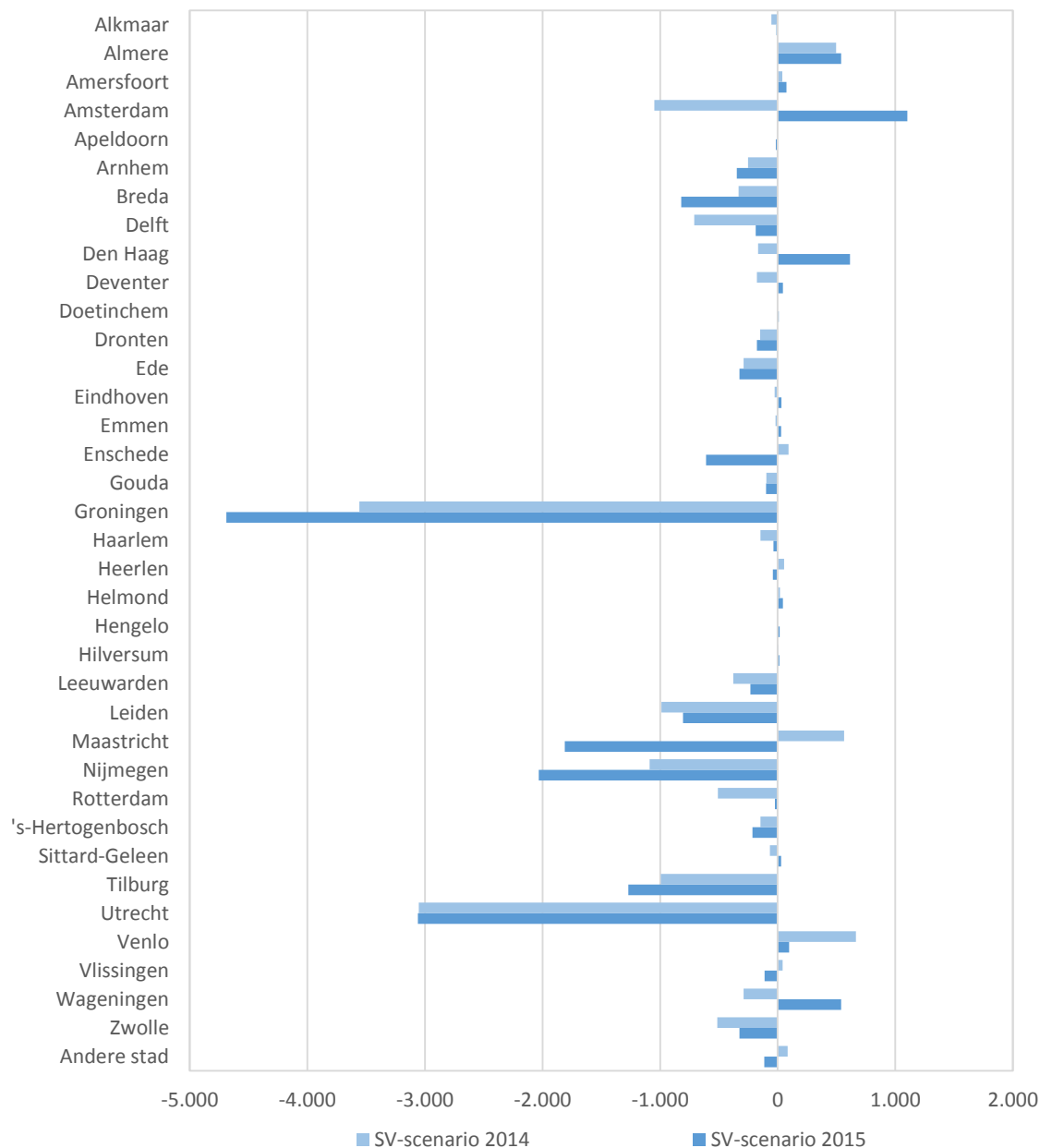

Woonsteden

Op nationaal niveau laat het aandeel thuis- en uitwonenden een beperkt verschil zien tussen de twee ramingen. Op het niveau van de steden wordt de vergelijking tussen de ramingen van 2014 en 2015 opgesplitst in de primaire en secundaire doelgroep.

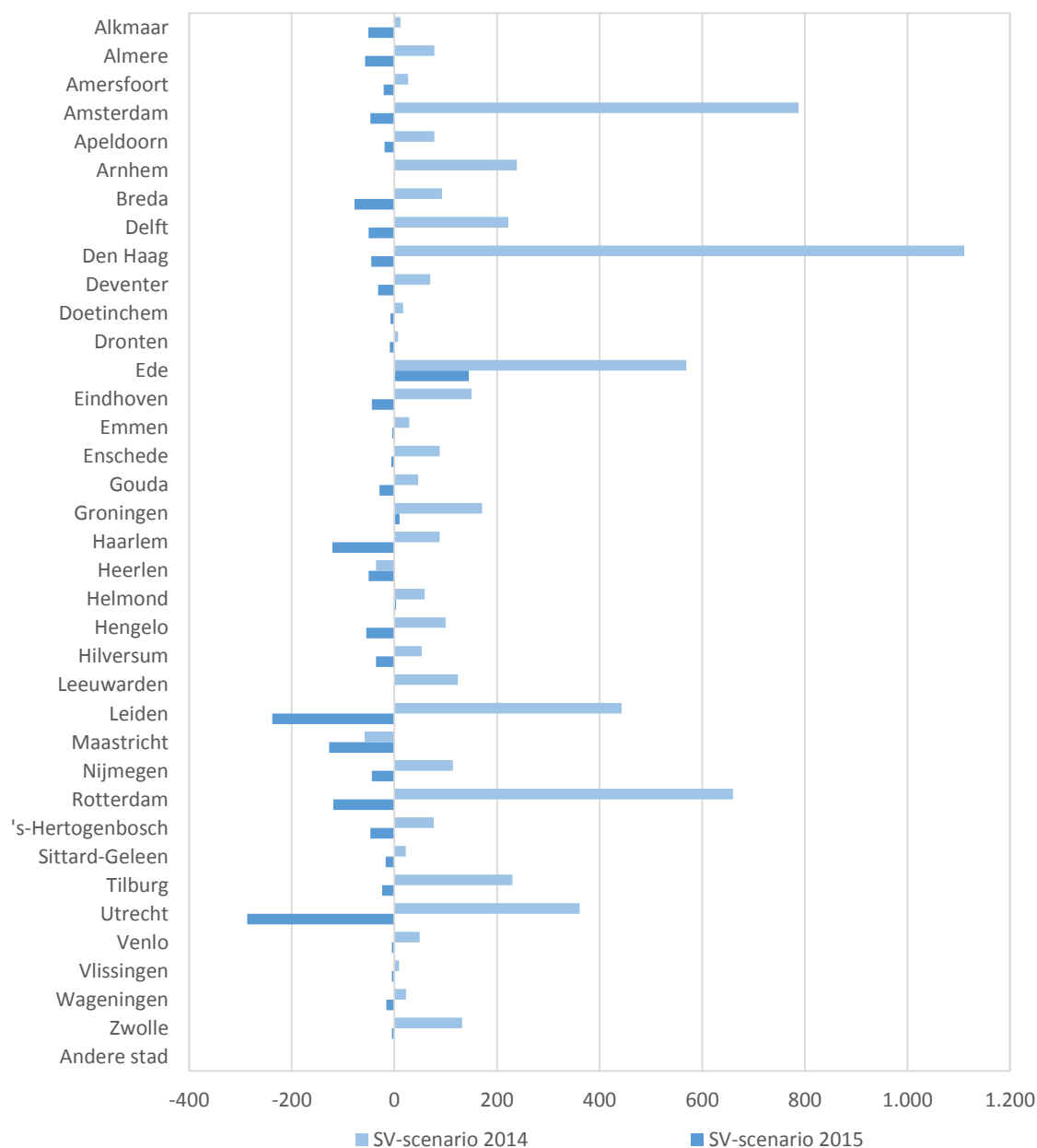
Uit figuur B.4 blijkt dat de verschuivingen in de omvang van de primaire doelgroep tussen de raming van 2014 en 2015 beperkt zijn voor de meeste steden. Ook hier geldt dat de verschillen worden veroorzaakt doordat de meest recente ramingen worden geschat op basis van de afgelopen vijf jaar in plaats van drie jaar. Deze aanpak levert meer stabiele en betrouwbare trends op.

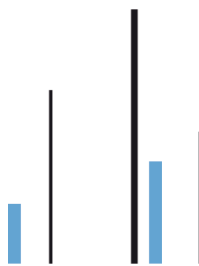
Figuur B.4: Ontwikkeling van de primaire doelgroep per woonstad naar versie raming tussen '14-'15 en '22-'23, SV-scenario (bron: : Referentieraming ministerie van OC&W)

Figuur B.5 laat duidelijke verschillen zien tussen de raming van 2014 en 2015 wat betreft de omvang van de secundaire doelgroep per stad. Door de kleinere aantallen heeft het gebruik van meer bronjaren voor het bepalen van de trends een grotere invloed. Bovendien is de aanzienlijke krimp van de secundaire doelgroep tussen de collegejaren '13-'14 en '14-'15 tegengesteld aan de groei tussen de voorgaande twee collegejaren. Dit gegeven werd nog niet meegenomen in de raming van 2014, maar wel in de raming van 2015.

Figuur B.5: Ontwikkeling van de secundaire doelgroep per woonstad naar versie raming tussen '14-'15 en '22-'23, SV-scenario (bron: : Referentieraming ministerie van OC&W)

Bijlage C: Vragenlijst

Introductie

Beste Student,

Hartelijk welkom bij ons onderzoek naar de woonwensen van studenten. Dit onderzoek maakt deel uit van de jaarlijkse update van de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting. Met deze monitor wordt in kaart gebracht hoe studenten nu wonen en hoe ze willen wonen. De antwoorden die jij geeft worden gebruikt om te bepalen waar behoefte is aan wat voor studentenhuisvesting.

Doelgroep

Het maakt niet uit of je voltijd of deeltijd studeert, en of je eerstejaars bent die thuis woont of dat je al een eigen gezin met kinderen hebt. Voor ons onderzoek kijken we naar alle studenten en daarom telt alleen dat je op dit moment een opleiding volgt aan een hogeschool of universiteit.

Belangrijk

Wij proberen met deze vragenlijst de woonwensen van studenten in kaart te brengen. Om de enquête en de resultaten eenvoudig te houden wordt er vanuit gegaan je slechts aan 1 instelling in 1 stad een opleiding volgt. Als dit niet zo is, maak dan voor jezelf een keuze vanuit welke instelling en stad je de vragenlijst wilt invullen.

Vragen?

Als je een vraag hebt, kijk dan bij de veel gestelde vragen. Staat het antwoord op jouw vraag er niet bij? Stuur ons dan een email.

Opleiding

1. Volg je een opleiding aan een hogeschool of universiteit?
 - Ja, aan een hogeschool
 - Ja, aan een universiteit
 - Ja, ik ben op dit moment aan het promoveren / AIO / TOIO / postdoc
 - Nee, ik ben recent afgestudeerd / gestopt aan een hogeschool
 - Nee, ik ben recent afgestudeerd / gestopt met een universitaire opleiding
 - Nee, ik studeer niet aan een hogeschool of universiteit

[Naar vraag 49]

Persoonskenmerken

2. Wat is je geboortejaar?
 - 1984 of eerder
 - _ _ _ _
 - 2000 of later
3. Wat is je geslacht?
 - Man
 - Vrouw
4. Ben je gestopt of afgestudeerd? *[Tonen als vraag 1=4|5]*
 - Gestopt
 - Afgestudeerd
5. Wanneer was dit? *[Tonen als vraag 1=4|5]*
 - Eerder dan augustus 2014
 - Augustus 2014
 - _ _ _ _
 - April 2015

Studiekenmerken

Je hebt recent je opleiding beëindigd, zou je de volgende vragen over de opleiding in willen vullen alsof je in je laatste fase van je recent beëindigde studie zit.

6. Hoe heet de hogeschool / universiteit waar je studeert?
Als je aan meerdere instellingen tegelijk studeert, kies dan de instelling met de opleiding waaraan je de meeste tijd besteedt.
 - Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
 - _ _ _ _
 - Wageningen University
 - Anders, namelijk: _ _ _ _
7. In welke stad studeer je? *[Alleen de steden waar de aangegeven onderwijsinstelling is gevestigd en de open antwoordcategorie worden getoond]*
Als je in meerdere steden tegelijk studeert, kies dan de stad met de opleiding waaraan je de meeste tijd besteedt. Als je deelneemt aan een stage of uitwisseling, kies dan de stad waar je normaal de opleiding volgt.
 - Alkmaar
 - _ _ _ _
 - Zwolle
 - Een andere stad, namelijk: _ _ _ _

8. Heb je in Nederland je vooropleiding gevolgd?

- Ja
- Nee

[Naar vraag 11]

9. In welk land heb je je vooropleiding gevolgd?

- België
- Duitsland
- Ander land, namelijk: _ _ _ _

10. Volg je hier een volledige opleiding? [Tonen als vraag 1=1|2|4|5]

- Ja
- Nee, ik volg hier een verkort programma
- Anders, namelijk: _ _ _

11. Volg je een voltijd- of deeltijdopleiding? [Tonen als vraag 1=1|2|4|5]

- Voltijd
- Deeltijd
- Duaal (combinatie van leren en werken)

12. In welke studiefase zit je nu? Meerdere antwoorden mogelijk. [Tonen als vraag 1=1|2|4|5]

- Propedeuse
- Bachelor (vervolg)
- Master

13. In welk jaar verwacht je af te studeren, of te stoppen met je studie? [Tonen als vraag 1=1|2|3]

- Studiejaar 2014 – 2015
- Studiejaar 2015 – 2016
- Studiejaar 2016 – 2017
- Studiejaar 2017 – 2018 of later

Huidige woonsituatie

Vul vanaf dit moment de vragenlijst in zoals je huidige situatie is. [Tonen als vraag 1=4|5]

14. Hoe lang woon je op je huidige woonadres? [hwontyd]

- Minder dan 6 maanden
- 6-12 maanden
- 1-2 jaar
- Meer dan 2 jaar

15. Wat is de postcode van je woonadres?

- Weet ik niet
- Ik woon niet in Nederland
- Mijn postcode is: _ _ _ _

[Naar vraag 25]

[Naar vraag 18]

16. In welke provincie woon je?

- ☐ Drenthe
- ☐ _ _ _ _
- ☐ Zuid-Holland
- ☐ Weet ik niet

17. In welke gemeente woon je?

- ☐ AA en Hunze
- ☐ _ _ _ _
- ☐ Zwolle
- ☐ Weet ik niet

18. Wat is je huidige woonsituatie?

- ☐ Bij mijn ouders [Naar vraag 25]
- ☐ Op kamers (met gedeeld gebruik van sanitair en / of keuken) [Naar vraag 20]
- ☐ Eénkamerwoning met uitsluitend eigen voorzieningen (sanitair en keuken) [Naar vraag 20]
- ☐ In een zelfstandige huurwoning eventueel met partner
- ☐ In een zelfstandige koopwoning eventueel met partner
- ☐ Anders, namelijk: _ _ _ _ [Naar vraag 25]

19. Hoe ziet je huishouden eruit?

- ☐ Ik ben alleenstaand
- ☐ Ik woon samen met een partner
- ☐ Ik ben alleenstaand met kind(eren)
- ☐ Ik woon samen met een partner en met kind(eren)
- ☐ Anders, namelijk: _ _ _ _

20. Van wie huur jij je woonruimte? [Tonen als vraag 18 = 2|3|4|6]

- ☐ <Naam Kences-deelnemer(s) per stad>
- ☐ Een (andere) woningcorporatie
- ☐ Particuliere (commerciële) verhuurder (ook hospita e.d.)
- ☐ Op een informele manier (familie, vrienden, onderhuur e.d.)
- ☐ Anders, nl _ _ _ _
- ☐ Weet ik niet

21. Met hoeveel medebewoners (INCLUSIEF JEZELF) deel je douche, toilet en keuken? Vul het aantal in.
[Tonen als vraag 18 = 2|6]

- ☐ Douche met (aantal personen, incl. mezelf): _ _ _ _
- ☐ Toilet met (aantal personen, incl. mezelf): _ _ _ _
- ☐ Keuken met (aantal personen, incl. mezelf): _ _ _ _

22. Hoeveel m2 bedraagt het woonoppervlak van je kamer ongeveer? Exclusief keuken, douche en toilet
[Tonen als vraag 18 = 2|3|6]

- ☐ _ _ _ _ m2

23. Hoeveel betaal je per maand aan wonen?

- Exclusief: ZONDER kosten voor gas, water, elektriciteit, gemeentelijke heffingen, service en internet.
- Inclusief: MET kosten voor gas, water, elektriciteit, gemeentelijke heffingen, service en internet.

NB. Wat je eventueel terugkrijgt aan huurtoeslag of hypotheekrenteaftrek NIET in mindering brengen.

- Exclusief, bedrag per maand: _ _ _ _
- Inclusief, bedrag per maand: _ _ _ _
- Weet ik niet

24. Ontvang je huurtoeslag of hypotheekrenteaftrek?

- Nee
- Ja, maar ik weet niet hoeveel
- Ja (euro per maand): _ _ _ _

Vorige woonsituatie

25. Ben je verhuisd nadat je met je studie begonnen bent? Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja, direct bij aanvang (of vlak voor aanvang) van de studie
- Ja, binnen de eerste 6 maanden van de studie
- Ja, na een periode van 6-12 maanden
- Ja, na één of meer jaar
- Nee, ik ben niet verhuisd

[Naar vraag 30]

26. Wat is de postcode van je vorige woonadres?

- Weet ik niet
- Ik woonde niet in Nederland
- Postcode vorig woonadres: _ _ _ _

[Naar vraag 30]

[Naar vraag 29]

27. In welke provincie woonde je?

- Drenthe
- _ _ _ _
- Zuid-Holland
- Weet ik niet

28. In welke gemeente woonde je?

- AA en Hunze
- _ _ _ _
- Zwolle
- Weet ik niet

29. Hoe woonde je op je vorige woonadres?

- Bij mijn ouders
- Op kamers (met gedeeld gebruik van sanitair en / of keuken)
- Eénkamerwoning met uitsluitend eigen voorzieningen (sanitair en keuken)
- In een zelfstandige huurwoning eventueel met partner
- In een zelfstandige koopwoning eventueel met partner
- Anders, namelijk: _ _ _ _

Verhuiswens

30. Ben je van plan te verhuizen?

- Ja, ik heb het huur-/koopcontract al (bijna) getekend [Naar vraag 32]
- Ja, binnen een half jaar
- Ja, over een half jaar tot 1 jaar
- Ja, over meer dan 1 jaar [Naar vraag 32]
- Nee, ik ben voorlopig niet van plan te verhuizen [Naar vraag 34]
- Weet ik (nog) niet [Naar vraag 34]

31. Je wilt dus binnen een (half) jaar verhuizen. Ben je al actief op zoek?

- Ja, ik ben er dagelijks mee bezig en reageer op alles wat ik tegenkom
- Ja, ik zoek regelmatig tussen het nieuwe aanbod
- Nee, ik wacht tot me wat wordt aangeboden
- Nee, daar moet ik nog mee beginnen

32. Vindt deze verhuizing plaats binnen je studietijd? *[Tonen als vraag 1=1|2|3]*

- Ja, ik verhuis zeker nog als student
- Ja, waarschijnlijk verhuis ik nog als student
- Nee, waarschijnlijk verhuis ik pas na mijn afstuderen
- Nee, ik verhuis zeker pas na mijn afstuderen
- Weet ik niet

33. Waarom wil je verhuizen? Meerdere antwoorden mogelijk

- Huishoudenssituatie (o.a. verlaten ouderlijk huis, samenwonen, uit elkaar gaan)
- Prijs-kwaliteit wonen (o.a. goedkoper, groter, buitenruimte, eigen voorzieningen)
- Locatie binnen de stad (o.a. dichterbij onderwijslocatie, dichterbij centrum)
- Andere stad of buitenland (o.a. vanwege studeren, werk, stage)
- Huisgenoten (o.a. andere huisgenoten, leuke huisgenoten, mensen die ik ken)
- Verplicht verhuizen (o.a. campuscontract loopt af, antikraak, aflopende onderhuur)

Gewenste woonsituatie

Of je nu wel of niet wilt verhuizen, je hebt waarschijnlijk wensen ten aanzien van je huisvesting.

34. Waar wil je het liefst gaan wonen?

- In de gemeente <stadiestad> [Naar vraag 37]
- In een andere gemeente in Nederland
- In het buitenland [Naar vraag 45]
- Weet ik niet [Naar vraag 37]

35. Je wilt in een andere gemeente in Nederland wonen, in welke provincie moet die gemeente liggen?

- Friesland
- _ _ _ _
- Limburg
- Weet ik niet

36. En welke gemeente binnen die provincie?

- AA en Hunze
- Amsterdam
- _ _ _ _
- Zwolle
- Weet ik niet

37. Op hoeveel minuten fietsafstand wil je maximaal wonen van:

- Stadscentrum: _ _ _ _ minuten
- Onderwijslocatie: _ _ _ _ minuten

38. Hoe wil je het liefste wonen?

- Bij mijn ouders [Naar vraag 45]
- Op kamers (met gedeeld gebruik van sanitair en / of keuken) [Naar vraag 0]
- Eénkamerwoning met uitsluitend eigen voorzieningen (sanitair en keuken) [Naar vraag 41]
- In een zelfstandige huurwoning eventueel met partner
- In een zelfstandige koopwoning eventueel met partner
- Anders, namelijk: _ _ _ _ [Naar vraag 0]

39. Hoe ziet je huishouden er naar verwachting uit nadat je verhuist bent?

[Naar vraag 42]

- Alleenstaand
- Samen met een partner
- Alleenstaand met kind(eren)
- Samen met een partner en met kind(eren)
- Anders, namelijk: _ _ _ _

40. Met hoeveel medebewoners (INCLUSIEF JEZELF) wil je douche, toilet en keuken delen? Vul het gewenste aantal in.

- Douche met (aantal personen, incl mezelf): _ _ _ _
- Toilet met (aantal personen, incl mezelf): _ _ _ _
- Keuken met (aantal personen, incl. mezelf): _ _ _ _

41. Welke kamergrootte heeft jouw voorkeur? Exclusief keuken, douche en toilet.

- _ _ _ _ m2

42. Voor welke van de onderstaande voorzieningen ben je bereid extra betalen? (kies maximaal 2 voorzieningen)

- Snel en draadloos internet (WiFi)
- Een overdekte en afgesloten fietsenstalling
- Een (auto)parkeerplaats
- Een balkon of terras
- Stoffering (vloerbedekking en gordijnen)
- Basisinventaris (bed, bureau en kast)
- Schoonmaakservice
- Anders, namelijk:.....

43. Hoeveel wil je per maand betalen aan wonen?

- Exclusief: ZONDER kosten voor gas, water, elektriciteit, gemeentelijke heffingen, service en internet.
- Inclusief: MET kosten voor gas, water, elektriciteit, gemeentelijke heffingen, service en internet.

NB: Wat je eventueel terug denkt te krijgen aan huurtoeslag of hypotheekrenteaftrek NIET in mindering brengen

- Exclusief, bedrag per maand: _ _ _ _
- Inclusief, bedrag per maand: _ _ _ _
- Weet ik niet

44. Ga je ervan uit dat je huurtoeslag of hypotheekrenteaftrek gaat krijgen?

- Nee
- Ja, maar ik weet niet hoeveel
- Ja, ik reken op (euro per maand):

Inkomen

45. Wat zijn je inkomensbronnen?

- Studiefinanciering
- Aanvullende lening
- Collegeldkrediet
- Ouderlijke bijdrage
- Werk
- Toeslagen
- Overige inkomsten
- Ik heb geen inkomen

46. Hoeveel bedraagt je totale netto inkomen per maand? *(inclusief studiefinanciering, aanvullende lening, collegegeldkrediet, ouderlijke bijdrage, werk, toeslagen en overige inkomsten)*

- Inkomen: _ _ _ _ euro per maand
- Weet ik niet

Afronding

Bedankt voor het invullen van deze enquête!

We verloten de nieuwste iPad Air en meerdere cadeaubonnen onder de respondenten! De winnaar wordt door Kences geïnformeerd wanneer de reactietermijn van de enquête is verstreken. Vul je e-mailadres in als je mee wilt doen aan de verloting. Het invullen van een emailadres is dus NIET verplicht!

47. Wil je kans maken op de nieuwste iPad Air en meerdere cadeaubonnen?

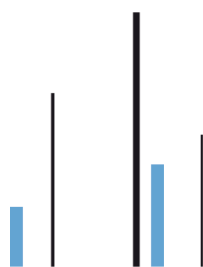
- Nee, daar heb ik geen behoefte aan *[Naar vraag 49]*
- Ja, mijn emailadres is : _ _ _ _

48. Wij willen je graag uitnodigen om mee te doen aan eventuele vervolgonderzoeken voor studenten en/of net-afgestudeerden. Wil je hieraan meewerken?

- Ja
- Nee

49. Einde

- Je hebt aangegeven niet te studeren of recent afgestudeerd te zijn. Je valt daarom niet in de doelgroep. Als je op 'opslaan' klikt verlaat je de vragenlijst. *[Tonen als vraag1=6]*
- Hartelijk dank voor je deelname aan ons online onderzoek.
Als je op 'opslaan' klikt worden je antwoorden definitief en verlaat je de vragenlijst. *[Tonen als vraag1=1|2|3|4|5]*

Bijlage D: Uitkomsten per stad

Deze bijlage geeft per stad de huidige en de verwachte studentenaantallen in collegejaar '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep. Het totaal aantal studenten per stad voor het collegejaar '14-'15 kan beperkt afwijken van gepresenteerde aantallen in hoofdstuk 1 en 2. Oorzaak hiervan zijn verschillen tussen de bronnen DUO en de referentieraming van het ministerie van OC&W. De primaire doelgroep betreft de studenten die zowel in de stad wonen als studeren. De secundaire doelgroep bestaat uit studenten die in de stad wonen, maar in een andere stad studeren. Voor het collegejaar '22-'23 zijn zowel het trend- als SV-scenario weergegeven.

Tabel D.3: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Alkmaar, Almere en Amersfoort (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Alkmaar			Almere			Amersfoort		
			'14-'15	'22-'23 Trend	'22-'23 SV	'14-'15	'22-'23 Trend	'22-'23 SV	'14-'15	'22-'23 Trend	'22-'23 SV
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	440	400	410	1.040	910	990	360	430	450
		Buiten studiestad	2.660	2.630	2.710	1.280	1.220	1.350	1.720	1.880	2.030
	Uitwonend	Binnen studiestad	260	290	250	350	1.000	880	410	560	480
		Buiten studiestad	420	420	360	570	1.040	950	930	1.120	1.020
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	10	10	10	0	0	0
		Buiten studiestad	10	10	10	30	40	40	10	10	20
	Studenten	Totaal	3.790	3.740	3.740	3.280	4.220	4.220	3.420	4.000	4.000
	Doelgroep	Primair	260	290	250	360	1.010	890	410	560	480
		Secundair	480	500	460	940	990	910	940	1.020	940
		Totaal	740	790	710	1.300	1.990	1.800	1.350	1.580	1.430
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	10	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	10	10	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Studenten	Totaal	0	0	0	0	20	20	0	0	0
	Doelgroep	Primair	0	0	0	0	10	10	0	0	0
		Secundair	260	240	230	390	380	360	410	400	390
		Totaal	260	240	230	390	390	370	410	400	390
Totaal	Studenten	Totaal	3.790	3.740	3.740	3.280	4.240	4.240	3.420	4.000	4.000
	Doelgroep	Primair	260	290	250	360	1.020	900	410	560	480
		Secundair	740	740	690	1.330	1.360	1.270	1.350	1.420	1.330
		Totaal	1.000	1.030	930	1.690	2.380	2.170	1.760	1.980	1.810

Tabel D.4: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Amsterdam, Apeldoorn en Arnhem (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Amsterdam			Apeldoorn			Arnhem		
			'14-'15	'22-'23 Trend	SV	'14-'15	'22-'23 Trend	SV	'14-'15	'22-'23 Trend	SV
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	7.210	8.280	8.870	60	60	60	800	870	910
		Buiten studiestad	24.080	26.850	29.250	350	380	410	5.900	6.000	6.550
	Uitwonend	Binnen studiestad	13.450	16.020	13.770	90	90	80	2.900	3.040	2.560
		Buiten studiestad	8.820	9.140	8.410	170	170	150	1.600	1.470	1.370
	Buitenlands	Binnen studiestad	1.580	1.710	1.700	20	30	20	450	450	440
		Buiten studiestad	1.290	1.520	1.510	30	30	40	330	360	370
	Studenten	Totaal	56.430	63.510	63.510	730	750	750	11.980	12.200	12.200
	Doelgroep	Primair	15.030	17.720	15.470	120	120	100	3.350	3.490	3.000
		Secundair	2.830	3.010	2.790	730	790	720	1.670	1.860	1.710
		Totaal	17.860	20.730	18.260	840	910	820	5.020	5.340	4.710
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	4.190	4.530	4.980	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	12.620	13.000	15.860	0	0	0	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	23.690	26.480	23.510	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	8.050	6.940	6.610	0	0	0	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	2.670	3.530	3.520	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	1.220	1.680	1.680	0	0	0	0	0	0
	Studenten	Totaal	52.440	56.160	56.160	0	0	0	0	0	0
	Doelgroep	Primair	26.360	30.010	27.030	0	0	0	0	0	0
		Secundair	2.550	2.650	2.540	230	220	210	700	690	660
		Totaal	28.910	32.660	29.570	230	220	210	700	690	660
Totaal	Studenten	Totaal	108.860	119.670	119.670	730	750	750	11.980	12.200	12.200
	Doelgroep	Primair	41.390	47.730	42.500	120	120	100	3.350	3.490	3.000
		Secundair	5.380	5.660	5.330	950	1.020	940	2.370	2.540	2.370
		Totaal	46.770	53.390	47.830	1.070	1.130	1.040	5.720	6.030	5.370

Tabel D.5: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Breda, Delft en Den Haag (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Breda			Delft			Den Haag		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	1.340	1.390	1.450	100	110	130	3.480	3.970	4.190
		Buiten studiestad	8.850	8.860	9.890	1.850	1.890	2.010	9.620	10.200	11.230
	Uitwonend	Binnen studiestad	5.260	5.340	4.460	530	620	550	5.490	6.490	5.550
		Buiten studiestad	2.910	3.060	2.860	680	730	650	3.900	3.990	3.670
	Buitenlands	Binnen studiestad	670	670	670	50	50	50	1.680	1.680	1.680
		Buiten studiestad	430	490	480	60	60	70	1.180	1.310	1.320
	Studenten	Totaal	19.460	19.800	19.800	3.270	3.460	3.460	25.350	27.640	27.640
	Doelgroep	Primair	5.930	6.010	5.130	580	670	600	7.170	8.170	7.230
		Secundair	840	870	810	820	850	780	2.050	2.200	2.020
		Totaal	6.780	6.880	5.940	1.400	1.520	1.380	9.230	10.370	9.250
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	10	10	10	220	180	190	130	130	150
		Buiten studiestad	30	30	40	4.030	3.930	5.090	590	380	540
	Uitwonend	Binnen studiestad	50	40	40	9.120	9.440	8.450	800	1.440	1.290
		Buiten studiestad	20	20	20	3.440	3.450	3.280	810	690	670
	Buitenlands	Binnen studiestad	10	20	20	1.640	2.090	2.090	450	520	510
		Buiten studiestad	20	20	20	1.440	1.900	1.900	260	330	340
	Studenten	Totaal	140	140	140	19.880	20.990	20.990	3.030	3.500	3.500
	Doelgroep	Primair	70	60	60	10.760	11.530	10.540	1.250	1.960	1.810
		Secundair	530	510	490	690	710	680	3.480	3.620	3.460
		Totaal	600	570	550	11.440	12.240	11.220	4.730	5.580	5.270
Totaal	Studenten	Totaal	19.600	19.950	19.950	23.150	24.450	24.450	28.380	31.140	31.140
	Doelgroep	Primair	6.000	6.070	5.180	11.330	12.200	11.140	8.420	10.130	9.040
		Secundair	1.380	1.380	1.300	1.510	1.560	1.460	5.530	5.810	5.490
		Totaal	7.370	7.450	6.480	12.840	13.760	12.600	13.950	15.940	14.520

Tabel D.6: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Deventer, Doetinchem en Dronten (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Deventer			Doetinchem			Dronten		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	470	480	500	50	50	50	50	30	30
		Buiten studiestad	3.830	4.010	4.260	310	280	290	430	430	540
	Uitwonend	Binnen studiestad	660	810	690	20	30	30	660	600	480
		Buiten studiestad	1.410	1.710	1.530	40	40	40	170	170	180
	Buitenlands	Binnen studiestad	190	190	200	0	0	0	110	110	120
		Buiten studiestad	240	280	290	0	0	0	70	60	60
	Studenten	Totaal	6.790	7.470	7.470	420	410	410	1.490	1.400	1.400
	Doelgroep	Primair	840	1.000	890	20	30	30	780	710	600
		Secundair	440	460	430	210	220	200	130	140	130
		Totaal	1.290	1.460	1.310	230	260	230	910	850	720
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Studenten	Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Doelgroep	Primair	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Secundair	250	250	230	50	50	50	40	40	40
		Totaal	250	250	230	50	50	50	40	40	40
Totaal	Studenten	Totaal	6.790	7.470	7.470	420	410	410	1.490	1.400	1.400
	Doelgroep	Primair	840	1.000	890	20	30	30	780	710	600
		Secundair	690	700	660	260	270	250	180	180	170
		Totaal	1.530	1.700	1.540	280	310	280	950	890	760

Tabel D.7: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Ede, Eindhoven en Emmen (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Ede			Eindhoven			Emmen		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	290	270	290	1.520	1.480	1.570	520	540	560
		Buiten studiestad	1.570	1.540	1.730	10.630	10.570	11.350	580	590	630
	Uitwonend	Binnen studiestad	1.090	920	770	3.250	3.960	3.360	200	280	240
		Buiten studiestad	600	630	570	2.560	3.070	2.810	220	240	230
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	810	840	830	130	120	120
		Buiten studiestad	0	10	10	360	420	420	210	200	200
	Studenten	Totaal	3.560	3.370	3.370	19.130	20.340	20.340	1.850	1.970	1.970
	Doelgroep	Primair	1.090	920	770	4.060	4.800	4.190	330	400	360
		Secundair	510	550	500	1.040	1.100	1.020	240	250	230
		Totaal	1.610	1.460	1.270	5.100	5.900	5.210	570	650	590
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	0	0	0	250	250	260	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	2.880	2.670	3.240	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	0	0	0	4.160	4.360	3.840	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	930	880	810	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	780	1.010	990	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	120	170	180	0	0	0
	Studenten	Totaal	0	0	0	9.110	9.330	9.330	0	0	0
	Doelgroep	Primair	0	0	0	4.940	5.370	4.830	0	0	0
		Secundair	810	980	960	740	750	720	80	80	80
		Totaal	810	980	960	5.680	6.120	5.550	80	80	80
Totaal	Studenten	Totaal	3.560	3.370	3.370	28.240	29.680	29.680	1.850	1.970	1.970
	Doelgroep	Primair	1.090	920	770	9.000	10.170	9.030	330	400	360
		Secundair	1.320	1.530	1.460	1.780	1.850	1.740	320	330	320
		Totaal	2.410	2.450	2.230	10.780	12.010	10.770	650	730	670

Tabel D.8: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Enschede, Gouda en Groningen (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Enschede			Gouda			Groningen		
			'14-'15	'22-'23		'14-'15	'22-'23		'14-'15	'22-'23	
				Trend	SV		Trend	SV		Trend	SV
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	1.450	1.460	1.570	20	0	10	1.020	1.160	1.370
		Buiten studiestad	7.130	7.590	8.070	580	460	490	8.050	8.260	9.890
	Uitwonend	Binnen studiestad	2.820	3.120	2.690	150	70	50	11.500	11.780	9.990
		Buiten studiestad	1.710	1.730	1.560	150	140	120	2.870	2.840	2.770
	Buitenlands	Binnen studiestad	520	510	500	0	0	0	1.000	990	1.010
		Buiten studiestad	1.450	1.560	1.560	0	0	0	700	760	770
	Studenten	Totaal	15.070	15.970	15.970	900	670	670	25.120	25.790	25.790
	Doelgroep	Primair	3.330	3.630	3.200	150	70	50	12.500	12.770	10.990
		Secundair	400	430	390	450	460	430	1.410	1.520	1.420
		Totaal	3.730	4.060	3.590	600	540	480	13.900	14.290	12.410
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	230	270	300	0	0	0	670	630	770
		Buiten studiestad	1.430	1.530	2.090	0	0	0	3.190	3.230	4.930
	Uitwonend	Binnen studiestad	4.600	4.550	3.980	0	0	0	17.040	15.560	13.700
		Buiten studiestad	1.080	1.030	1.000	0	0	0	2.480	2.520	2.520
	Buitenlands	Binnen studiestad	870	1.020	1.020	0	0	0	1.950	2.100	2.100
		Buiten studiestad	930	1.170	1.180	0	0	0	1.620	2.140	2.150
	Studenten	Totaal	9.140	9.570	9.570	0	0	0	26.950	26.170	26.170
	Doelgroep	Primair	5.470	5.570	5.000	0	0	0	18.990	17.660	15.800
		Secundair	240	240	240	230	230	220	230	240	230
		Totaal	5.710	5.810	5.240	230	230	220	19.220	17.900	16.030
Totaal	Studenten	Totaal	24.210	25.530	25.530	900	670	670	52.070	51.960	51.960
	Doelgroep	Primair	8.810	9.200	8.200	150	70	50	31.490	30.430	26.790
		Secundair	640	670	630	680	700	650	1.640	1.760	1.650
		Totaal	9.450	9.870	8.830	830	770	700	33.120	32.200	28.440

Tabel D.9: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Haarlem, Heerlen en Helmond (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Haarlem			Heerlen			Helmond		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	370	460	480	310	290	300	80	90	90
		Buiten studiestad	2.580	2.980	3.170	3.150	2.890	3.010	800	650	670
	Uitwonend	Binnen studiestad	730	810	680	420	410	370	20	80	60
		Buiten studiestad	1.010	930	850	940	840	750	140	140	140
	Buitenlands	Binnen studiestad	40	40	40	20	20	20	0	0	0
		Buiten studiestad	60	70	70	660	730	730	0	0	0
	Studenten	Totaal	4.780	5.290	5.290	5.490	5.180	5.180	1.040	960	960
	Doelgroep	Primair	760	850	730	430	430	390	20	80	60
		Secundair	1.180	1.260	1.160	360	340	320	300	340	310
		Totaal	1.940	2.110	1.880	800	770	710	320	420	370
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Studenten	Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Doelgroep	Primair	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Secundair	890	830	790	130	140	130	90	90	90
		Totaal	890	830	790	130	140	130	90	90	90
Totaal	Studenten	Totaal	4.780	5.290	5.290	5.490	5.180	5.180	1.040	960	960
	Doelgroep	Primair	760	850	730	430	430	390	20	80	60
		Secundair	2.070	2.090	1.950	500	470	450	390	430	400
		Totaal	2.830	2.940	2.670	930	910	840	410	510	460

Tabel D.10: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Hengelo, Hilversum en Leeuwarden (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Hengelo			Hilversum			Leeuwarden		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	80	80	80	10	20	20	960	1.030	1.120
		Buiten studiestad	580	540	560	330	390	460	7.230	7.660	8.840
	Uitwonend	Binnen studiestad	30	50	50	230	270	240	5.250	5.910	4.950
		Buiten studiestad	100	80	70	330	370	330	4.320	4.710	4.410
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	10	10	10	940	980	970
		Buiten studiestad	0	0	0	30	30	40	1.150	1.400	1.400
	Studenten	Totaal	790	760	760	940	1.100	1.100	19.850	21.690	21.690
	Doelgroep	Primair	30	50	50	240	280	250	6.190	6.890	5.920
		Secundair	610	630	570	660	700	650	280	280	270
		Totaal	640	680	620	890	980	890	6.460	7.170	6.190
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	20	10	20
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	150	110	120
	Uitwonend	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	30	60	40
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	60	50	50
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	0	0	0	20	30	30
		Buiten studiestad	0	0	0	0	0	0	20	30	20
	Studenten	Totaal	0	0	0	0	0	0	300	290	290
	Doelgroep	Primair	0	0	0	0	0	0	50	90	80
		Secundair	270	260	250	340	320	310	250	260	260
		Totaal	270	260	250	340	320	310	290	350	330
Totaal	Studenten	Totaal	790	760	760	940	1.100	1.100	20.150	21.970	21.970
	Doelgroep	Primair	30	50	50	240	280	250	6.230	6.980	6.000
		Secundair	870	890	820	990	1.020	950	530	540	530
		Totaal	900	940	860	1.230	1.300	1.200	6.760	7.520	6.520

Tabel D.11: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Leiden, Maastricht en Nijmegen (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Leiden			Maastricht			Nijmegen		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	540	520	580	210	210	230	950	950	1.070
		Buiten studiestad	5.230	5.260	5.610	990	1.020	1.350	8.670	8.900	9.860
	Uitwonend	Binnen studiestad	1.280	1.390	1.190	2.180	2.000	1.650	5.070	5.360	4.570
		Buiten studiestad	1.740	2.130	1.910	680	650	660	3.130	3.610	3.330
	Buitenlands	Binnen studiestad	10	10	10	260	260	250	150	150	150
		Buiten studiestad	20	20	20	440	500	510	690	720	730
	Studenten	Totaal	8.820	9.330	9.330	4.770	4.640	4.640	18.660	19.700	19.700
	Doelgroep	Primair	1.290	1.400	1.200	2.450	2.260	1.900	5.220	5.510	4.710
		Secundair	1.140	1.180	1.090	780	720	650	860	900	830
		Totaal	2.430	2.580	2.300	3.230	2.980	2.550	6.080	6.420	5.550
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	560	540	570	300	260	270	520	510	540
		Buiten studiestad	6.090	5.970	7.170	1.860	1.780	2.310	4.340	4.260	5.400
	Uitwonend	Binnen studiestad	7.910	8.060	7.080	4.690	3.920	3.420	9.850	9.280	8.200
		Buiten studiestad	4.330	4.470	4.220	980	1.040	1.000	2.190	1.990	1.880
	Buitenlands	Binnen studiestad	570	680	680	2.810	2.810	2.820	570	670	670
		Buiten studiestad	890	1.240	1.230	4.200	4.440	4.440	930	1.200	1.220
	Studenten	Totaal	20.350	20.960	20.960	14.850	14.260	14.260	18.400	17.910	17.910
	Doelgroep	Primair	8.480	8.740	7.770	7.500	6.740	6.240	10.410	9.950	8.880
		Secundair	1.590	1.480	1.410	170	190	180	430	430	420
		Totaal	10.080	10.220	9.170	7.670	6.930	6.410	10.840	10.380	9.290
Totaal	Studenten	Totaal	29.170	30.290	30.290	19.610	18.900	18.900	37.060	37.610	37.610
	Doelgroep	Primair	9.770	10.140	8.970	9.950	9.000	8.140	15.630	15.460	13.590
		Secundair	2.740	2.660	2.500	950	910	830	1.290	1.340	1.250
		Totaal	12.510	12.800	11.470	10.900	9.910	8.960	16.920	16.800	14.840

Tabel D.12: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Rotterdam, 's-Hertogenbosch en Sittard-Geleen (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Rotterdam			's-Hertogenbosch			Sittard-Geleen		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
				Trend			Trend			Trend	
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	5.050	5.280	5.680	860	790	820	540	450	470
		Buiten studiestad	17.580	18.280	19.570	9.880	9.940	10.410	3.140	3.050	3.180
	Uitwonend	Binnen studiestad	7.640	8.940	7.760	1.450	1.450	1.240	290	370	320
		Buiten studiestad	5.950	6.000	5.470	2.500	2.850	2.560	1.150	930	840
	Buitenlands	Binnen studiestad	700	750	760	50	50	50	0	10	0
		Buiten studiestad	480	530	540	50	40	40	20	20	20
	Studenten	Totaal	37.400	39.780	39.780	14.780	15.120	15.120	5.140	4.830	4.830
	Doelgroep	Primair	8.340	9.690	8.520	1.500	1.500	1.290	290	380	320
		Secundair	1.720	1.810	1.670	700	740	680	300	310	280
		Totaal	10.060	11.500	10.190	2.200	2.240	1.970	590	690	600
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	1.360	1.300	1.390	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	5.850	5.780	6.830	0	0	0	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	7.710	8.200	7.210	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	3.100	3.090	2.940	0	0	0	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	1.350	1.650	1.640	0	0	0	0	0	0
		Buiten studiestad	1.890	2.480	2.490	0	0	0	0	0	0
	Studenten	Totaal	21.260	22.500	22.500	0	0	0	0	0	0
	Doelgroep	Primair	9.060	9.850	8.850	0	0	0	0	0	0
		Secundair	2.170	2.210	2.110	430	410	390	150	150	140
		Totaal	11.230	12.050	10.950	430	410	390	150	150	140
Totaal	Studenten	Totaal	58.660	62.280	62.280	14.780	15.120	15.120	5.140	4.830	4.830
	Doelgroep	Primair	17.390	19.540	17.360	1.500	1.500	1.290	290	380	320
		Secundair	3.900	4.020	3.780	1.120	1.150	1.080	440	460	430
		Totaal	21.290	23.550	21.140	2.620	2.650	2.360	740	840	750

Tabel D.13: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Tilburg, Utrecht en Venlo (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Tilburg			Utrecht			Venlo		
			'14-'15	'22-'23		'14-'15	'22-'23		'14-'15	'22-'23	
				Trend	SV		Trend	SV		Trend	SV
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	1.080	1.070	1.130	1.620	1.910	2.060	280	260	270
		Buiten studiestad	5.090	5.240	5.940	14.560	15.910	17.460	1.330	1.290	1.330
	Uitwonend	Binnen studiestad	4.190	4.150	3.480	7.600	8.020	6.850	110	200	180
		Buiten studiestad	2.000	1.930	1.810	6.240	6.350	5.800	220	340	300
	Buitenlands	Binnen studiestad	60	60	60	280	300	300	170	170	160
		Buiten studiestad	260	270	280	410	450	450	2.760	2.870	2.880
	Studenten	Totaal	12.690	12.710	12.710	30.700	32.930	32.930	4.880	5.130	5.130
	Doelgroep	Primair	4.250	4.210	3.540	7.890	8.310	7.160	280	370	350
		Secundair	1.800	1.950	1.810	2.280	2.450	2.260	330	360	330
		Totaal	6.050	6.160	5.350	10.170	10.760	9.420	610	730	680
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	460	430	460	670	750	810	0	0	0
		Buiten studiestad	3.550	4.100	4.760	7.140	7.350	9.100	30	20	30
	Uitwonend	Binnen studiestad	4.570	4.440	3.840	14.840	13.810	12.270	10	30	40
		Buiten studiestad	1.910	1.710	1.620	4.890	4.920	4.650	40	50	30
	Buitenlands	Binnen studiestad	490	650	650	930	1.140	1.150	10	10	10
		Buiten studiestad	770	950	960	590	800	790	50	50	50
	Studenten	Totaal	11.750	12.290	12.290	29.050	28.770	28.770	130	160	160
	Doelgroep	Primair	5.060	5.090	4.490	15.760	14.960	13.420	10	40	50
		Secundair	440	430	410	2.790	2.640	2.520	120	120	110
		Totaal	5.500	5.520	4.900	18.550	17.590	15.940	140	150	160
Totaal	Studenten	Totaal	24.440	25.000	25.000	59.750	61.700	61.700	5.010	5.300	5.300
	Doelgroep	Primair	9.310	9.300	8.030	23.650	23.270	20.580	300	410	390
		Secundair	2.240	2.380	2.210	5.070	5.080	4.780	450	470	440
		Totaal	11.540	11.680	10.250	28.720	28.360	25.360	740	880	840

Tabel D.14: Studentenaantallen in de collegejaren '14-'15 en '22-'23 naar type onderwijsinstelling, woonsituatie en doelgroep per scenario van Vlissingen, Wageningen en Zwolle (bron: Apollo 2015, ABF Research)

			Vlissingen			Wageningen			Zwolle		
			'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV	'14-'15	'22-'23	SV
			Trend			Trend			Trend		
Hbo	Thuiswonend	Binnen studiestad	370	330	350	10	20	30	940	930	960
		Buiten studiestad	2.360	2.270	2.440	340	370	450	10.420	11.120	11.820
	Uitwonend	Binnen studiestad	610	620	520	220	360	300	2.500	2.560	2.160
		Buiten studiestad	670	790	710	310	370	340	3.260	3.350	3.020
	Buitenlands	Binnen studiestad	200	190	180	70	60	70	50	60	60
		Buiten studiestad	220	220	220	70	60	70	70	80	90
	Studenten	Totaal	4.430	4.420	4.420	1.020	1.250	1.250	17.230	18.110	18.110
	Doelgroep	Primair	810	810	700	290	420	370	2.550	2.620	2.230
		Secundair	60	60	60	190	200	180	520	570	530
		Totaal	870	870	760	480	630	550	3.070	3.190	2.750
Wo	Thuiswonend	Binnen studiestad	0	0	0	70	80	100	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	870	760	1.280	0	0	0
	Uitwonend	Binnen studiestad	0	0	0	4.630	5.050	4.530	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	1.450	1.800	1.780	0	0	0
	Buitenlands	Binnen studiestad	0	0	0	1.320	1.880	1.890	0	0	0
		Buiten studiestad	0	0	0	470	690	690	0	0	0
	Studenten	Totaal	0	0	0	8.820	10.270	10.270	0	0	0
	Doelgroep	Primair	0	0	0	5.950	6.930	6.420	0	0	0
		Secundair	30	30	30	110	110	100	370	360	350
		Totaal	30	30	30	6.070	7.040	6.520	370	360	350
Totaal	Studenten	Totaal	4.430	4.420	4.420	9.840	11.520	11.520	17.230	18.110	18.110
	Doelgroep	Primair	810	810	700	6.240	7.360	6.790	2.550	2.620	2.230
		Secundair	90	90	80	300	310	290	890	930	880
		Totaal	900	900	780	6.540	7.670	7.070	3.440	3.550	3.110

LANDELIJKE MONITOR STUDENTENHUISVESTING

Apollo 2015 :: Nederlandse studentensteden

Alkmaar
Almere
Amersfoort
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Breda
Delft
Den Bosch
Den Haag
Deventer
Doetinchem
Dronten
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Heerlen
Helmond
Hengelo
Hilversum
Leeuwarden
Leiden
Maastricht
Nijmegen
Rheden
Rotterdam
Sittard-Geleen
Tilburg
Utrecht
Venlo
Vlissingen
Wageningen
Zwolle

